

**Zakaj
je vedno
važno
vse
drugo**

IVANKA HERGOLD

Morda se je ob dnevu kulture dobro vprašati, kaj je tedaj tisto neznano, kar stori, da sporočilo umetnosti (saj je vse bistveno bilo že domišljeno, rečeno in napisano, naslikano, odplesano, odpeto in zaigrano; tako je mogoče le še s ponavljanjem odkrivati znova in znova spregledovane reči) ne stopi v življenje na dejaven in učinkovit način.

Zakaj ni vezi med življenjem in umetnostjo, zakaj je ne vidimo in doumemo.

Zakaj je vedno in znova v zgodovini in življenju mogoče povezovati Andričevi "prelomljeni strani pretrganega loka mostu" samo na kramarski način.

Zakaj je lažje rušiti kot graditi.

Zakaj je tako lahko obsojati in tako težko dopuščati drugačnost.

Zakaj se je tako mučno zganiti, kadar ne vidimo kakšne neposredne koristi zase.

Zakaj v bosenskem trpljenju in v žrtvah tržaskih novinarjev ne vidimo božjega ali simboličnega opomina o skupni usodi ljudi.

Zakaj si nočemo priznati svoje nezadostnosti in vpletenosti v življenja drugih.

Zakaj na primer ob obisku Zirinovskega v Sloveniji nismo zasuli časopisov in slovenskega konzulata s protisestnimi pismi, če že kot obmejna manjšina vemo, kaj fašizem je.

Zakaj se od Borisa Pahorja nismo kot Evropejci ničesar naučili.

Zakaj se samo razčustvujemo ob strašnih posledicah in neradi pomislimo, da sami z brezbriznostjo in kramarstvom vzpodbujamo rušilne reakcije drugih.

Zakaj se ne zavedamo svojih pozitivnih moči.

SARAJEVO / POZADNIH POKOLIH CIIVILNEGA PREBIVALSTVA

Bo Evropa posegla?

Ruski parlament proti posegu Atlantske zveze

BRUSELJ - V belgijski prestolnici so se zunanji ministri Evropske unije zavzeli za uporabo vseh sredstev za zaščito Sarajeva. Odločno proti je bila le Grčija. Francoski zunanji minister Juppe je dejal, da bi morali od srbske vojske zahtevati takojšnjo prekinitev obleganja Sarajeva in umik težke oborožitve. Medtem se je posebni odposlanec generalnega sekretarja ZN Akasi mudil v Beogradu, kjer je s srbskim predsednikom Miloševićem po

sobotnem pokolu v Sarajevu govoril o trenutnih razmerah v Bosni. O tem je razpravljala tudi ruski parlament, ki je odločno proti posredovanju letal Nata. Turcija je članice zveze Nato ponovno pozvala k letalskim napadom srbskih položajev v BiH, saj »bo v nasprotnem izgubila zaupanje«, je poudaril zunanji minister Cettin, ki je dejal, da je Ankara pri omejeni letalski akciji Nata pripravljena pomagati. (Agencije)

Več na 7. strani

LJUBLJANA / NA PREDVEČER PRAZNIKA SLOVENSKE KULTURE

Obisk zamejskih županov

LJUBLJANA - Slovenski župani dvojezičnih občin iz Koroske in Furlanije-Juljske krajine so bili včeraj gosti ljubljanskega župana Jožeta Strgarja. Srečanja na predvečer slovenskega kulturnega praznika, ki je že tradicionalno, sta se poleg že omenjenih predstavnikov slovenskega življa na drugi strani slovenskih meja (župani iz Porabja na sprejem niso mogli priti) udeležila tudi slovenska konzula v Celovcu in Trstu Jože Jeraj in Jože Susmelj, zamejce pa je pozdravil tudi državni sekretar v slovenskem zunanjem ministristvu dr. Peter Vencelj. Povedal je, da je za Slovence, ki živijo na slovenskem etničnem prostoru, ne pa tudi v slovenski državi, danes zelo pomembno vsakršno navezovanje stikov.

Po sprejemu so si župani ogledali razstavo del slikarja Mitje Ciuha in slavnostno podelitev Presernovih nagrad.

V Baladu karabinjerji odgovorili na napad in ubili dva Somalca

MOGADIS - Ze dva dni je somalski Balad, na italijanski »cesarski« cesti iz Mogadisa v Adis Abebo, na prvi bojni cesti. V nedeljo je neznana oborožena somalska skupina napadla italijansko kolono, ubila enega poročnika in ranila enega vojaka, včeraj pa so neznanci streljali in zagnali ročno bombo proti dvem transporterjem karabinjerskega bataljona Tuscanija. Ti so odgovorili na napad, ubili dva in ranili šest Somalcev. Poveljnik italijanskega kontingenta general Carmine Fiore se je zato včeraj sestal z voditelji baladskega klana Abgal, tako da bi zgladil morebitne spore in omogočil nemoten marčni umik italijanskega kontingenta.

Danes praznik slovenske kulture

LJUBLJANA - Slovenci danes praznujejo Dan slovenske kulture, ki je v Sloveniji že nekaj let tudi uradno praznik. V teh dneh se po vsej Sloveniji vrstijo razne prireditve, osrednja slovesnost pa je bila sinoči v Cankarjevem domu s podelitvijo ze tradicionalnih Presernovih nagrad. Letos ze drugo leto zaporedoma ni prejel nagrade noben kulturni ustvarjalec slovenske manjšine v Italiji.

V okviru proslav sodi tudi razstava del slikarja Jožeta Ciuhe,

ki so jo odprli včeraj v Cankarjevem domu (sprejemna dvorana in kub CD) in Mednarodnem graficnem centru. Razstava nosi skupni naslov »Iz pariskega ateljeja«. Slovenski slikar in grafik, ki v Ljubljani razstavlja takorekoc »spotoma« (po beneski razstavi pred meseci bo ze aprila razstavljal v pariski galeriji Le mond de l'art), je na tiskovni konferenci pred opoldanskim pred-otvoritvijo povedal, da je vpliv Pariza na njegovo delo resda močan, tako zaradi neposred-

ne informacije o razvoju umetnosti kakor tudi zaradi drugačnega načina reševanja ustvarjalnih kriz. »Ko imam krizo v Parizu, grem v Latinsko cetr in po ogledu dvajsetih galerij so akumulatorji znova polni.«

Organizatorji so povedali, da so imeli ob vleiki količini Ciuhovih slik odlično možnost za reprezentativni izbor, kljub trem razstavnim lokacijam pa je bilo prostora se vedno premalo. Razstavo je odprl direktor MGC prof. Zoran Kržišnik.

Šolstvo

Št. 5

Manj predpisanih

Izid letošnjega predpisovanja v prve razrede slovenskih osnovnih šol na Tržaškem ni kaj priča spodbuden. Število predpisanih je namreč najmanjše doslej. Če bo ta vpis potrjen, bo septembra prvič prestopilo prag slovenskih šol kar 18 prvošolčkov manj kot lani. Predpisanih je namreč 114 otrok, medtem ko jih je bilo lani 132. To je zgovoren dokaz, da se trend upadanja vpisov v slovenske šole zaskrbljujoče nadaljuje. S tem se bo zmanjšalo tudi skupno število vseh otrok v slovenskih osnovnih šolah.

POLITIKA / NAPREDNI KARTEL PREŠEL V OFENZIVO

Izziv Berlusconi za javno soočanje

Dogovor Forza Italia - Fini za okrožja na Jugu

RIM - Volilni izziv bo za napredno zavezništvo težka preizkušnja in zgrešeno bi bilo »vdajati se lagodnemu optimizmu«. Tako meni predsednik poslanec in drugi mož v Demokratični stranki levice Massimo D'Alema, ki je včeraj imel uvodno poročilo na forumu »Prioritete za okolje v programu levega zavezništva«.

D'Alema je izkoristil prilžnost, na katerem so se Zeleni zblizali z DSL, potem ko sta se komponenti zavezništva pobotali v nedeljo v Ricconeju, da je opozoril na dejstvo, da je italijanska desnica nevaren tekmelec, ki ne razpolaga samo s komunikacijsko tehnologijo, ampak je zakoreninjena v italijanski stvarnosti. Silvia Berlusconi, Severno ligo, Nacionalno zavezništvo in desnico nekdane KD po mnenju D'Aleme podpirajo gradbeniki, ki bi kot doslej rad gradil brez omejitev in pravil, javni uslužbenec, ki se upira učinkovitosti, podjetniki, ki so rasli ob politični zaslombi nekaterih strank, tisti svobodni poklici, ki so bili vez med politiko in gospodarstvom. To je družbena osnova, na katero se opira nova italijanska desnica in ki zavira prehod k drugi republiki.

Tajnik DSL Achille Occhetto pa je izzval Silvia Berlusconi k javnemu televizijskemu soočanju. Milanski medijski magnat, ki se je pred več kot enim mesecem na novinarski konferenci v soočanju s tujimi dopisniki slabo odrezal, se od tedaj izogiba javnim debatam in sporočila zaupa ali kasetam ali pa zreziranim nastopom, kakršen je bil nedeljski, na katerih ni

možno nobeno dialektično soočanje. Zato ga skušajo tekmeči izzvati na spopad in v neposredni konfrontaciji izpodbiti njegove teze v upanju, da jim uspe načeti uglajeni videz Njegovga oddajništva.

Sicer pa je dejstvo, da sta dve omrežji Fininvesta prenasali v celoti brez vsakršnega novinarskega posega nedeljski Berlusconi shod in da vse tri mreže zasipajo gledalce z reklamnimi oddajami Forza Italia, izzvalo val protestov. Mreža, SKP in republikanci so zahtevali, naj vlada in garant za televizijske oddaje posežeta in udejanita jasen pravilnik, ki bo vsem tekmečcem na volitvah zajamčil iste pogoje. Poslanec Stefano Passigli (PRI) pa se je obrnil na milansko tožilstvo, naj poseže.

Berlusconijev vstop v politično areno pa ne skrbi samo levice, ampak tudi sile centra. Mario Segni je včeraj pozval Pakt za Italijo h »krepkemu odgovoru«, ki mora temeljiti na dveh točkah: neoporečnost kandidatov in strnjnost sil, ki se spoznavajo v Paktu.

V teh dneh bosta Liga in Forza Italia sklenili politično zavezništvo. Sodelovanje s Finijevim Nacionalnim zavezništvom ne bo tako trdno, ker se temu upira Umberto Bossi, toda vitez dela in tajnik MSI se pogajata vsaj za tehnični sporazum za usklajeno predstavitev kandidatov na Jugu. Sodeč po Finijevih odgovorih po večerajšnji seji vsedravnega sveta stranke, si bosta z Berlusconiem segla v roko, Bossi pa se bo obrnil stran, da rokovanja ne bo videl.

Tajnik DSL Achille Occhetto (telefoto AP)

Silvius Magnago kandidat iz protesta

BOCEN - Silvius Magnago, bivši dolgoletni predsednik Južnotirolske ljudske stranke in se danes eden najbolj vplivnih politikov v Gornjem Poadizju, bo na prihodnjih parlamentarnih volitvah kandidiral na poročni listi »iz protesta« proti novemu volilnemu sistemu. Tako je včeraj sklenilo razširjeno vodstvo SVP kot se nadaljnji protest proti 4-odstotnemu pragu za izvolitev s poročnim sistemom. Prav zaradi tega praga nima Magnago nobene možnosti izvolitve. Vodstvo SVP je tudi odklonilo

možnost povezav s Severno ligo ali z Ljudsko stranko.

Kot je znano, je SVP ze na vseh ravneh, tudi mednarodnih, skusala doseči razveljavitev nove volilne zakonodaje, ki bo nujno skrcila njeno dosežanje parlamentarno predstavništvo.

Vodstvo SVP je na razpravljalo tudi o kandidaturah. Sklenilo je kandidirati na evropskih volitvah dosežanega poslanca Michela Ebnerja, za poslansko zbornico pa bo v okrožju Bocen-Laives kandidiral časnikiar Elmar Pichler.

POLITIKA / NOVI OBRISI DESNICE

Berlusconijev populizem

VOJMR TAVCAR

Protislovje je kričece. Severna liga, ki je nastala kot upor razvitega Severa proti partitokraciji, sklepa volilno zavezništvo s podjetnikom Silvijem Berlusconiem, ki je bil in je še - v dobrem, predvsem pa v slabem - najizrazitejši odraz tistega partitokratskega režima, ki se je začel rusiti spomladi leta 1992 pod udarci podkupniške afere, a tudi ob volilni uveljavitvi Umberta Bossija in njegovih pristasev.

Dogovor ni bil dokončno podpisan, toda v Italiji nihče več ne dvomi, da se bosta Liga in Forza Italia zmenili. Poroka, ki bo sklenjena te dni, ni sad ljubezni, pač pa zakon, ki ga partnerjema narekujejo volilni računi in koristi. Umberto Bossi in Silvio Berlusconi sta si različna skoraj v vsem (po izvoru, značaju, izobrazbi, prijateljstvih), družita pa ju želja po oblasti in zavest, da skupaj lahko prideta do vzvodov državne oblasti, medtem ko sta ločena obsojena na poraz. To je jasno izšlo iz kongresa Lige v Bologni, kjer je »senatur« brez ovinakarjenja »lumbardom« povedal, da je osamljena Liga obsojena na poraz ali vsaj na sterilno opozicijo. Skupno z Berlusconiem pa se lahko uveljavi in postane vladna sila.

Liga se je sprijaznila z grenkim grizljajem, ki ga tudi doneče in grozeče Bossijevo izvajanje ni uspelo posladkati. Tudi zaradi tega je najbrž - mimo vsakega pravila demokratičnosti - tako osorno izzvižgala župana Bologne, ki je v nedeljo zjutraj pozdravil kongres. V mladem upravitelju so legisti nasli sovražnika, nad katerim so lahko znesli jezo, ki se je nakopila ob prisilni poroki z milanskim televizijskim magnatom.

Napad na župana iz Bologne pa je pokazal tudi na temeljno značilnost, ki pristase Alberta iz Giussana zbližuje s simpatizerji Berlusconijske kace. Čeprav lahko zveni anahronistično po vsem, kar se je zgodilo po padcu berlinskega zidu, je glavna vez protikomunizem, ki je vtisnjen v genih pristasev obeh skupin. Berlusconi in njegovi kandidati prav na nevarnosti, da bi prišla na oblast levice, ki jo istovetijo z nevarnostjo neokomuniz-

ma, gradijo svojo volilno kampanjo. Bossi s sklicevanjem na Odpornistvo skuša vsaj nekoliko omiliti desničarski nagon svojih somišljenikov, vendar ga ne uspe ne prikriti, tem manj uravnovesiti.

Ce je protikomunizem - utemeljen ali ne - osnovna poteza, potem ne bo presenetilo nikogar, ce bo - navzlic Bossijevemu nedeljskemu zaklinjanju - sklenjeno vsaj posredno zavezništvo tudi s skrajno desnico Gianfranca Finija. »Senatur« bo kvečjemu obrnil pogled drugam in hlinil, da ne vidi, ce si bosta Berlusconi in Fini segla v roko.

V imenu oblasti bi federalist Bossi lahko sel vstric z zagovornikom centralistične države Finijem. Posrednik med njima pa bi bil Silvio Berlusconi, podjetnik, ki je na etatističnem poseganju v gospodarstvo in eter, zgradil svoj televizijski imperij.

S tem paradoksi tega sopotništva se zdalec niso izčrpali. Vendar prav stevilo teh protislovij kaže, da je bil Silvio Berlusconi spreten v povezovanju komponent desnice, kar daje desnemu polu nove in zelo zaskrbljujoce poteze.

Nanje je opozorila nedeljska konvencija gibanja Forza Italia, na kateri je Silvio Berlusconi pokazal izrazite značilnosti desničarskega populističnega demagoga: širokogrudnost odresitelja (angaziram se v politiki, da bi resil državo iz težav) in prazno obrednost (vstanimo, da bi skupaj zapeli našo himno).

Medijski magnat dejansko prevzema liderstvo italijanske desnice, kar napoveduje volilno kapanjo, ki bo slonela na televizijskih prijemih, demonizaciji nasprotnika in na propagandnih geslih brez vsakršne programske vsebine. Vprašanje je, ali bo njegov političnoprogramski karaoke ob zaslombi njegovih medijev preprical večino Italijanov. Dejstvo, da je pred leti nekaj podobnega uspelo Ronaldu Reaganu, ki si je zagotovil glas milijonov neodločenih »s triki drugorazrednega igralca« (kot so kampanjo ocenili kritiki v Manhattanu), ne navaja k optimizmu, kljub temu, da so italijanski volilci v zadnjih letih dokazali, da znajo izbirati.

NOVICE

Poskus vdora v srbski konzulat v Milanu

MILAN - Trije neidentificirani moški so v noči na ponedeljek skušali vdreti v konzulat Zvezne republike Jugoslavije v Milanu. Alarm je okrog polnoči sprožil sam konzul, 40-letni Zoran Borovac, ki je med delom v svojem uradu videl zbežati tri neznance, ki so razbili sipo v pritličju poslopja v Ul. Matilde Serao 1. Policija je pri kasnejšem pregledu ugotovila, da je bilo okno pritličnega urada konzulata srbsko črnogorske federacije ne samo z razbito sipo, ampak je imelo tudi razbito kljuko in dvignjeno navojnico. Po prvih ugotovitvah ni bilo iz urada nič odneseno.

Podkupovanje: odložili proces proti bivšemu huminskemu županu Benvenutiju

TOLMEC - Takoj po začetku so včeraj v Tolmecu odložili proces proti 50-letnemu Ivanu Benvenutiju, bivšemu huminskemu županu in bivšemu deželnemu odborniku za kmetijstvo, ki je obtožen korupcije. Preiskovalni sodnik Stefano Scarafoni se je za preložitev procesa na 10. marec odločil na zahtevo obtožencevega branilca, ki je predlog utemeljil z dejstvom, da potencialne oškodovane stranke - in sicer Dežela FJK in stečajni upravitelj gradbenega podjetja Venturini iz Humina - niso prejele obvestila o procesu. Kot znano, je bil primer Benvenuti - bivši odbornik je v zaporu odsedel 30 dni - prvi iz furlanske podkupniške veje. Demokrščanski politik, ki se je medtem odpovedal vsem javnim funkcijam, je bil aretiran 7. februarja lani, na zatožno klop pa ga je spravil lastnik podjetja Venturini.

RIM

Danes pogreb poročnika Ruzzija

RIM - Z vojskim letalom so včeraj popoldne prepeljali v Rim posmrtno ostanke poročnika Giulia Ruzzija, ki je bil ubit v zasedi na vojsko kolono v Somaliji na cesti med Bulu Bartijem in Baladom. Na vojskem letališču v Ciampinu so trugo pričakali predstavniki vojskih in civilnih oblasti ter predstavništvo 66. pehotnega polka »Trieste«, kateremu je castnik pripadal.

Truplo ubitega vojaka bo danes ležalo v zalni veži v vojaški bolnici Celio, pogrebna svečanstvo pa bo ob 11. uri v cerkvi sv. Janeza in Pavla. Poročnik Ruzzi, 29 let, doma iz Forlija, je deseta italijanska žrtev v Somaliji v okviru mirovne misije.

TRST / SREČANJE DELEGACIJ SKGZ IN SKP

S programi in kandidaturami uveljaviti duh odprtosti

Soglasno negativna ocena Paladinovega osnutka

TRST - Včeraj sta se na sedežu SKGZ v Trstu sestali vodstvi SKGZ ter Stranke komunistične prenov. Srečanja so se za SKGZ udeležili Klavdij Palcic, Boris Peric ter Dušan Udovic, za SKP pa Jure Canciani, Stojan Spetic in Sergij Lipovec, na dnevnem redu pa je bila ocena političnega položaja s posebnim poudarkom na vprašanjih, ki zadevajo slovensko narodnostno skupnost.

Delegaciji sta skupno ocenili kot zelo pomembna prizadevanja, da bi se ob parlamentarnih volitvah ustvaril učinkovit dogovor med naprednimi silami za osnove zavezništva, ki bo sposobno tako v programih kot s kandidaturami uveljaviti duh odprtosti, v katerem mora najti svoje dostojno mesto tudi slovensko vprašanje. »Učinkovit dogovor, da se tudi v krajevnem merilu lahko preprečijo naklepi nacionalistične desnice,« je zapisano v skupnem sporočilu, »je potreben tako med Slovenci kot med

Italijani, kajti deželna skupnost v celoti je življenjsko zainteresirana za pozitiven iztek volitev, ki jih skuša desnica kot že mnogokrat v preteklosti instrumentalizirati s preizkušenimi parolami o nevarnosti, ki naj bi jo predstavljala možnega zakonski osnutek za Slovence.«

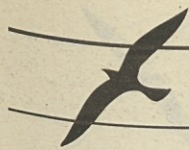
O osnutku sta delegaciji izrazili stališče, da je Paladinov povsem neustrezen, zato naj tako skupno predstavništvo kot krajevne uprave poudarjajo dejstvo, da ima manjšina izdelan skupni osnutek kot rezultat najširšega možnega dogovora med komponentami Slovencev.

Glede volitev sta tako SKGZ kot SKP ocenili, da napredno zavezništvo, oziroma omizja, ki se v tem smislu srečujejo v naši deželi, ne morejo mimo principa, da se kandidirajo tudi predstavniki manjšine, v okrožjih, kjer ima manjšina večje možnosti za izvolitev, kar je razvidno tudi iz volilnega zakona in nove porazdelitve okrožij za se-

nat in poslansko zbornico.

Delegaciji sta se na srečanju zavzeli tudi za učinkovito delo skupnega predstavništva manjšine, ki naj pospeši svojo dejavnost tudi v smeri prizadevanja, da se popravi zmanjšana finančna postavka v korist manjšine, pomembno pa je tudi dosledno in objektivno usklajevanje stališč glede potreb, ki so prisotne pri manjšinskih ustanovah.

SKP in SKGZ se nadalje zavzemata za strpen in konstruktiven dialog med samimi Slovenci kot tudi z demokratičnimi silami večinskega naroda, zato pa je potrebno zavrati politiko izločevanja ali aprioristične diskriminacije do kogarkoli. Volitve morajo biti prilžnost za utrjevanje naprednih in odprtih stališč, kajti le tako bo mogoče iziti iz te izkušnje na pozitiven način, da bosta potrjena dostojanstvo in demokratična reprezentativnost obeh skupnosti, ki tukaj živita.

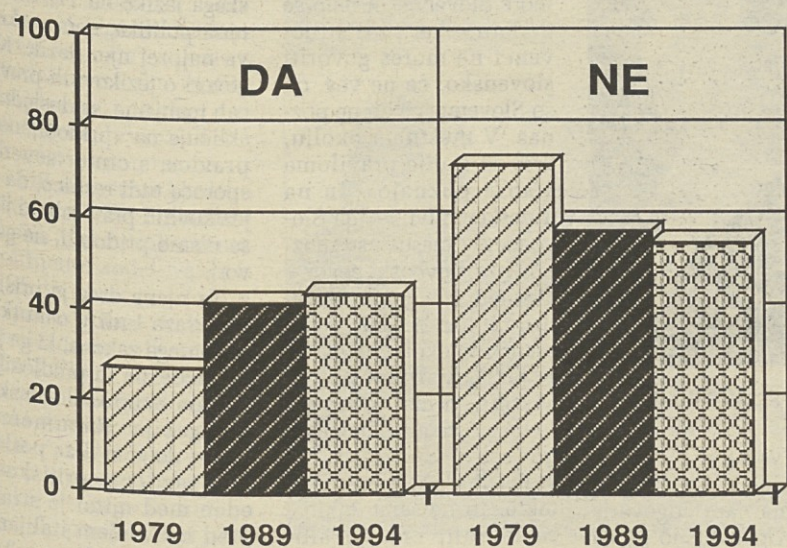

REFERENDUM / PRESENEČENJE V MESTU OB LAGUNI

Benetke in Mestre spet proti ločitvi

Za ohranitev sedanjih občinskih mej se je izreklo 55,5 odstotka volilcev, proti 44,5

IZIDI REFERENDUMOV O LOČITVI BENETK IN MESTER

BENETKE - Zagovornikom razporeke je tudi tokrat spodletelo. Občani Benetk, Mester in Cavallina so z jasno večino tudi tokrat zavrnili razdelitev občine in so se opredelili za to, da vsi trije kraji ostanejo povezani kot doslej. Proti ločitvi Benetk, Mester in Cavallina se je izreklo 55,57 odstotka volilcev, za pa 44,43 odstotka.

Nedeljski referendum o ločitvi Mester in Cavallina od Benetk je bil že tretji v 15 letih. Leta 1979 se je proti ločitvi izreklo nad 70 odstotkov upravičencev, leta 1989 okoli 58 odstotkov, medtem ko so tokrat zagovorniki »zakonske zveze« za spoznanje presegli 55 odstotkov. Na nedeljskem referendumu je bil udeležba podpoprečna, saj je glasovalo okoli 68 odstotkov upravičencev, kar je znatno manj kot leta '89 in '79, ko se je udeležba približala 80 odstotkom.

Poraz je presenetil predvsem pristase ločitve, ki so upali, da bodo v tretje vendarle zmagali. Upanje je bilo osnovano zlasti na izidih javnomnenjskih raziskav, po katerih naj bi Da razporeki tokrat prevladal, pa čeprav samo za las. Zato so v soboto ostro reagirali, ko je zadnja javnomnenjska raziskava, ki jo je po naročilu sedeža Rai v Venetu izvedla trzaska

Swg, pripisala piclo zmago zagovornikom enotne občine. Sele včeraj, ko so bili objavljeni uradni izidi, so se sprijaznili z zanje grenko resnico. »Želja po avtonomiji se je okrepla,« je izjavil eden od pobudnikov referenduma Pietro Bergamo, »v luči tega izida pa ni realistično razmišljati se o četrtem referendumu.« Bergamo je ocenil, da je k zmagi Ne najbrž prispevalo dejstvo, da je bila pred dvema mesecema izvoljena nova občinska uprava, ki je pod vodstvom filozofa Masima Cacciarija sodobneje pristopila k reševanju mestnih problemov.

Skoraj istocasno z izidi referenduma pa je bila objavljena tudi novica, da je dežela Veneto končno sprejela odlok, ki zamejuje »metropolitansko mesto«. Benetke so eno od devetih italijanskih mest, ki so vključene v zakon o metropolitanskih središčih. Gre za ukrep, ki združuje pod eno samo upravo več občin, ki delujejo na homogenem področju. V primeru Benetk bo v »metropolitanskem središču« 23 občin ob laguni, kar naj bi zajamčilo večjo koordinacijo v upravljanju teritorija, v gospodarski politiki in v urejanju prevoza, obenem pa večjo avtonomijo posameznim enotam v reševanju drobnejših upravnih problemov.

FJK / OBRATI V KRIZI

Seleco še čaka za Solarija pa prehodna rešitev

Glede Seleca je posegla vlada - Poziv Tine Anselmi

PORDENON - V pričakovanju na izid razgovorov med tremi najpomembnejšimi delničarji Seleca, ki so se na posredovanje vlade začeli sinoči v Rimu, se je včeraj zenska komponenta delavcev (750 na skoraj 2000 zaposlenih) srečala s predsednico vsedravnne komisije za enake možnosti Tino Anselmi, približno 60 tehnikov pa je s privoljenjem sindikatov začelo delati, da bi odposlali večjo količino že pred časom naročenih videoprojektorjev. Rešitev tovarne bi zahtevala ugodno razrešitev dveh ključnih vprašanj, in sicer poravnava izgub (15 milijard lir) in dokapitalizacijo družbe (45 milijard lir), glede prve točke so bile napovedi ugodne, veliko manj pa glede druge. Delavci, ki stalno zasedajo, so se po eni strani odločili, da odposljejo najnujnejše blago, za katerega je bila tovarna dogovorjena že pred časom z nemškimi in ameriskimi kupci, po drugi pa, da s pomočjo Tine Anselmi se enkrat posežejo tako pri delničarjih kot pri vladi, da ne bi prišlo do komisarke uprave obrata, kar bi ogrozilo delovna mesta. Zbranim delavcem pa je Anselmijeva med drugim dejala, da je treba dobro tovarno kot je Seleco rešiti, možne poti pa bi lahko poiskali tudi med dolocili Evropske skupnosti.

Včerajšnjega srečanja s Tino Anselmi pa se je udeležilo tudi predstav

ništvo obratov grupe Olcese-Trevitex. V obeh deželnih obratih grupe, se pravi v trzaski tovarni FTA in v obratu Filati e Pettinati, ki je v kraju Fiume Veneto, so včeraj delavci (v vsakem obratu jih je približno 200) stavkali, ker se ne vedo, kakšna usoda jih čaka. V krizo grupe je namreč posegel se neznani kupec, ki seveda se ni povedal, kaj namerava ukreniti z različnimi obrati.

Do pozitivnega razvoja pa je prišlo v videmskem obratu Solari, čeprav gre - kot so poudarili - za prehodno rešitev. Včeraj so namreč ustanovili novo družbo z omejeno odgovornostjo, ki naj Solari pripelje v »boljše vode« oziroma do novih kupcev. Pobuda je prišla s strani deželne finančne družbe Fiulia, ki je tudi soudeležena pri dogovoru, odgovornost za »prehodno vodenje« pa je prevzel predsednik Združenja srednjih in malih podjetij Massimo Paniccia, svoj pristanek pa je dal tudi sodni varuh Flavio De Zani. Nova družba bo vzela obrat v najem, njen začetni kapital znaša 500 milijonov lir, zagotovila pa bo delo 115 osebam. Glavni namen operacije pa je omogočiti zainteresiranim podjetnikom, da se podrobneje seznajajo s problemi Solarija in izdelajo natančne predloge za prevzem obrata. Pri dogovoru, ki so ga podpisali včeraj, so sodelovale tudi sindikalne organizacije.

PIKANA K

Perjazna smrt

MIRAN KOSUTA

Zakaj smo Slovenci takšni mazohisti? Namesto da bi za nacionalni kulturni praznik izbrali 3. december, ko bi se lahko veselili rojstva največjega slovenskega pesnika, se vsako leto znova trpinčimo na danesnji dan s spominom na njegovo smrt, na najbolj črn trenutek naše kulturne zgodovine, ko je pred natanko stopetinsidesetimi leti zastalo v Kranju pero in srce doktorja Franceta Prešerna. Mar nismo s tem neokusni tudi do slavljence same, našega kulturnega predmeta, slovenske kulture, za katero nenehno trdimo, da je narodnotvorna, vitalna in mlada prej ko solzava in hlapčevska? Ali ne bi njene radožive inovativnosti ustreznejše simboliziral dan veselega rojstva kot pa žalostne smrti?

Morda že... A knjiga, ki jo imam na nočni omarici in kaseta v magnetofonu me prepričujeta, da smo Slovenci zmožni ob smrti tudi posebnega čustva: nekakšnega vedrega sprejemanja končnosti kot nujnega člena eksistencne verige, aktivističnega pristajanja na ne-bit, na smrt, ki je lahko tudi vesela kakor Nietzschejeva znanost. Knjiga je najnovejše delo pisatelja Lojzeta Kovarica - Vzemljohod, kaseta je posnetek Rekvijama skladatelja Pavleta Merkuja. Vrhunska književnost in glasba, ki se - nevedoč druga za drugo - prepletata in dopolnjujeta v ubesedovanju poslednjega misterija.

Izhodišni položaj obeh umetnikov je na moč soroden: odcarana cloveka sta, ki slutita blizino vzemljohoda, potegneta za seboj obračunsko črto in se z večnostnih daljav zamejeja vsej puhlosti cloveskega. Kovaric brez preživetvenih utvar, prepričan v dončnost končnosti, Merku s skominami po krščanskem onostranstvu, če verjamem naslovnemu posvetilu zborovske zadušnice: Pro felici mei transitu - Za moj srečen prehod (kajpada iz tega na oni, posmrtni svet). Tako novelistični zbirki kot črni masi pa je tuj vsak retorični patos, smrt je naravno dejstvo, tesnobna in ziva pri Kovaricu, svetla in lepa pri Merkuju. Avtorja se morda razlikujeta le po slogovnem pristopu k obravnavani temi: Kovaricova "spominška knjiga na življenje", njegovi "opisi stanj po dogodkih", diktatogrami pocutij, bilteni reakcij, proustovski in joyceov-

ski notranji monologi so zapisani gostobesedno, intenzivno, vecplastno, cefrajo se v različne asociativne povezave kot fragmenti nesklajenosti v prvobitno preprosto sodobne klasične, sijoče in stroge v svoji linearno bogati arhitekturi. Skorajda ne spoznam več skladatelja iz šestdesetih let, ki je v kantatah in samospelih za bas in klavir disonantno padal s Kosovelom v mehke modrine smrti: vstopni "Requiem" je lahкотen, ritmično razgiban, "Kyrie" je prav tako lirski, "Dies irae" mraci glasbeno govoričilo le v harmoniji in nepetih intervalih, a ohranja tekoč melodični duktus; po vsebinskem vrhu skladbe, osrednjem "Jesu pie" pa se notranja napetost razgrajuje v naslednjih stavkih ob stopnjevanem zunanjem bliscu dvoborja vse do notranjega duševnega miru, ki ga skladatelju in poslušalcu poklanja sklepna "Lux aeterna".

Kovaric je bil na poti do zamejskega kulturnega odjemalca srečnejši od domačina Merkuja: Vzemljohod lahko prelistamo v knjižnici, kupimo v knjigarni; 1987. nastali in tri leta kasneje v Rimu prvič delno izvedeni Rekvijam pa smo pri nas slisali le parkrat. Zato si ga bom danes zavrtel na kasetniku in segel morda se po knjigi na nočni omarici. Saj je dan Prešernovega vzemljohoda, ki je v duhu in melodiji pesnikov lirike prav tako naraven, mestoma tudi veder, svetel in življenjski kakor Kovaric ali Merkujev.

Navsezadnje le ne bo tako nespodobno, če se bom tega osmega februarja kakor sleherni Slovenec "veselil" tudi jaz Prešernove smrti. V verzih je bil namreč pesnik z njo domač. Pravil ji je proustovski in joyceov-

PO PRIČEVANJU SKESANCA

Mafija nameravala ubiti Andreottijevega sina

RIM - Mafija je nameravala umoriti sina Giulia Andreottija. Sam mafijski vrh je približno pred enim letom sklenil, da je bilo treba »kaznovati« dosmrtnega senatorja, ker ni zajamčil popustljivosti državnih organov do organizirane kriminala.

Vest o načrtovanem atentatu je sodnikom sporočil eden od mafijskih skesancev, Gioacchino La Barbera, ki je priznal svoje sodelovanje pri atentatu v Capaci, kjer so bili ubiti sodnik Giovanni Falcone, njegova žena in policijsko spremstvo. La Barbera je sodnikom obrazložil strategijo »Cose Nostre«: mafijski vrh se je odločil za teroristični napad na državo, potem ko je vlada odobrila dekret, s katerim so bili spet zaprti mafijski veljaki, ki so bili pravkar osvobodjeni zaradi poteka zakonskih

terminov. Med mafijci, ki so bili na osnovi dekreta iz februarja 1991 spet poslani v zapor, je bil tudi Michele Greco, eden od voditeljev siciliske mafije. Prav v zvezi z odobritvijo tega dekreta so palermški sodniki poslušali kot prici tako takratnega pravosodnega ministra Martellijsa kot sen. Andreottija.

Na palermškem sodišču sicer niso prepričani v verodostojnost skesanca La Barbera in zato skušajo preverjati njegove izjave. Prav tako se ni znano, zakaj načrtovani atentat ni bil izveden. Kaze vsekakor, da so Andreottijevega sina že dolgo zasledovali, da bi ugotovili, v kolikšni meri je zasličen in kako bi se dalo atentat izvesti. Zakaj pa se niso spravili direktno na dosmrtnega senatorja? Zato, pravi La Barbera, ker je bil Andreotti »nedosegljiva tarča«.

PODKUPNINE / MAZZOTTA

Bivši predsednik Caripla se je predal finančni straži

MILAN - Po osemdevni odstotnosti se je včeraj na italijansko-svitski meji predal finančnim stražnikom Roberto Mazzotta (na sliki AP), odstavljene predsednik milanske hranilnice Cariplo, ki ga sodniki dolžijo korupcije in izsiljevanja podkupnin pri kupoprodaji nepremičnin pokojninskega sklada tega močnega denarnega zavoda. Mazzotto, ki se je le odločil za vrnitev iz Velike Britanije, so takoj odvedli v milansko sodno palaco, kjer ga je približno dve uri in pol zasliševal javni tožilec Di Pietro, nato pa so ga prepeljali v zapor Opera.

Po besedah Mazzottovega odvetnika Mucciarrellija, ki ga je bil spremljal pri predaji, se je obdolženec omejil na zgolj splošne vidike preiskave in ni sel v podrobnosti, o katerih bo sicer hočes nočes moral - najbrž že jutri - spregovoriti pred

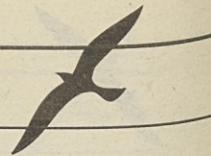

preiskovalnim sodnikom Italom Ghittijem. Namestnik državnega pravdnika Raffaele Tito, ki je prisostvoval včerajšnjemu zaslišanju, pa je novinarjem povedal, da je Mazzotta podal svojo verzijo dogodkov in da je zavrnil vsako odgovornost za izsiljevanje in korupcijo.

Oddaja TV Slovenije o ljubiteljski kulturi Slovencev v FJK

V februarjski oddaji TV Slovenija »Slovenci v zamejstvu« bo v besedi in sliki predstavljena ljubiteljska kulturna dejavnost Slovencev v Furlaniji Julijski krajini. Za Zvezo slovenskih kulturnih društev bosta v pogovoru sodelovala Ace Mermolja in Damjana Ota, delo Zveze slovenske katoliške prosvete v Gorici pa bo predstavila Francka Zgavec. V oddaji, ki jo pripravlja novinarka Mirjam Muzešič, bosta govorila tudi Damjan Paulin o prenovi Katoliške kulturne doma v Gorici in Igor Komel o Kulturnem domu, ki bo vrata odprl že prihodnji mesec.

Oddaja »Slovenci v zamejstvu« bo na prvem programu TV Slovenija v četrtek ob 16.20, ponovitev pa v nedeljo, 20. t.m. ob 12. uri.

OSREDNJA TRŽAŠKA PREŠERNOVA PROSLAVA / SLAVNOSTNI GOVOR MAJDE BAŠA KAUČIČ

Pravična rešitev našega jezikovnega vprašanja je pogoj za stabilen mir

Na tržaski osrednji Prešernovi proslavi je slavnostni govor podala Majda Kaučič Baša, predsednica Slavističnega društva. V poročilu smo lahko povzeli le nekaj misli, danes pa objavljamo govor v celoti. V naslednjih dneh bomo objavili tudi poseg Milka Rennerja, ki je bil slavnostni govornik na goriski osrednji prireditvi.

Spustovani, praznik kulture je posebnost slovenskega naroda, ki o nas nekaj pove. Pove, da smo se kot narod konstituirali s poezijo - torej z duhovnostjo in ne s prelivanjem krvi, da smo na to ponosni in da tega ne želimo pozabiti. Se več o nas pa pove način praznovanja. V Sloveniji je to praznovanje umetniške ustvarjalnosti, povezano z najvišjimi nagradami; tu, v Italiji, doživljamo Prešernov dan seveda tudi kot praznik kulture v ozjem smislu, morda se močnejše pa ga občutimo kot praznik naroda, kot praznik pripadnosti temu narodu in zato kot svoj intimni praznik.

Ta dvorana je na Prešernov dan - ne glede na program - vedno polna, ker se udeležujemo praznovanja kot obreda - iz notranje nuje.

Nuja, da se potrjujemo s kulturo, je znak naše posebne privilegiranosti. Na stičišču jezikov in kultur, kjer je mogoče gledati na svet z dveh zornih kotov, narodenost v manjšino ne pomeni samo naravne danosti, ampak tudi čustveno in spoznavno vez, zaradi katere imajo jezik, narod, rod, družina v hierarhiji vrednot visje mesto. Pripadati manjšini pomeni zato imeti nekaj več razlogov za življenje in delo, kot jih imajo ljudje, ki ne živijo v manjšini, in videti v

življenju več smisla.

Mislím, da je mogoče samo s temi dodatnimi razlogi za življenje in delo in z energijo, ki iz njih izvira, razložiti, kako je lahko letni obračun naših kulturnih dosežkov tak, kot je - kljub hudi krizi skoraj vseh manjšinskih kulturnih ustanov.

Bežni pregled samo knjižnih izdaj tukajšnjih avtorjev leposlovja izkazuje ustvarjalnost vseh generacij. Ponovno sta ovrednotena klasika slovenske književnosti Boris Pahor in Alojz Rebula; Rebula je prvič uprizorjena drama Operacija Timava, izide mu italijanski prevod velikega romana V Sibilinem vetru, v italijanski mu izide Jakob Ukmar; Pahorjeva aktualnost pa je razlog za ponovni izid dveh njegovih del, Vile ob jezeru in Odisėja ob jamboru; potem je tu antologija Vinka Beličica, ki ga spozna in ovrednoti tudi Slovenija; antologija Marka Kravosa ob njegovi petdesetletnici; novi tehtni pesniški zbirki Borisa Pangerca in Marija Cuka, Pangercu pa izide tudi italijanski prevod proze. Zelo uspešna je najmlajša generacija - Igor Skamperle s proznim prvencem Sneg na zlati veji in Dusko Jelincic z Biseri pod snegom.

Tu so otroške igrice Franke Ferletić, tu je Bruna Pertot, Rafko Dolhar in drugi, ki naj mi oprostijo,

da jih v pregledu, ki zeli izpostaviti predvsem generacijski in repertoarni razpon letosnje ustvarjalnosti, ne omenjam.

Vse to občutljivo spremlja slovenski tržaski radio, Ivanka Hergold pa na straneh Primorskega dnevnika razvija sistematično književno kritiko.

Se obsežnejša od leposlovne je znanstvena knjižna bera Slovencev v Italiji, tudi če upoštevamo samo humanistična in družboslovna dela. Od številnih zgodovinskih knjig naj omenim samo Borisa Gombaca Trst - Trieste, nato italijanski uspešnici Jožeta Pirjevca in Demetrija Volčiča in publikacije raziskovalcev Odseka za zgodovino pri NSK, nato Marijo Prijavec, Fedoro Ferluga in Ivana Verca, ki so objavljali literarnozgodovinske knjige. Za zgodovino slovenskega jezika izjemno pomembno delo pa je opravila Lojzka Bratuz z odkritjem in prvo izdajo slovenskih pridrig goriskega nadškofa Attemsca.

Clan SAZU Pavle Merku je dal temeljno delo slovenskemu jezikoslovju s Svetniki v slovenskem imenoslovju, druga Merkujeva knjiga, prvo berilo v tiskem narečju, pa je tiskim Slovincem to, kar je slovenskemu narodu Trubarjev Abecednik.

Italijansko-slovenski terminološki slovarček, moje in mojih sodelavcev delo, pa omenjam zato, ker kaže pot, po kateri bo treba, in zaradi velike praznine, ki je okrog njega.

Od družboslovja naj priklidem v spomin zadnjo angleško knjigo Ferruccia Clavore o Beneskih Slovincih, pa knjigo enega najuglednejših svetovnih antropologov Roberta Minnichia o Slovincih, predvsem o Slovincih v Kanalski dolini; izdal jo je Slovenski raziskovalni institut; nazadnje se samostojne knjižne izdaje ter razprave v domači in tuji strokovni literaturi, s katerimi raziskovalci Slovenskega raziskovalnega instituta in drugi, razkropljeni po različnih univerzah, seznanjajo mednarodno strokovno javnost z razmerami Slovencev v Italiji.

Res je, da so vsa ta in še mnoga druga dela izjemen dokaz naše vitalnosti in da nam - kot je zapisala Nada Pertot - s svojim zgledom kažejo pot naprej in nas navdajajo s ponosom, samozavestjo in vero v prihodnost. Se več, če bi bil vsaj del te ustvarjalnosti, ki je razkropljena po raznih ustanovah v Italiji in Sloveniji, zbran okrog kulturnih ustanov manjšine, bi postal Trst močno slovensko kulturno središče, kar bi bilo glede na njegovo zgodovino - namreč glede na to, da je bil do 1. svetovne vojne mesto z največ slovenskimi

prebivalci - tudi povsem naravno. Z vsako ustanovo, ki se ukine, pa smo manj povezani, manj obveščeni o samih sebi, manj sposobni, da bi probleme skupnosti reševali.

V luči povedanega se kaže filozofija, da je treba kulturo podrediti tržnim merilom, kot napaka v razvojnem načrtu, ki lahko ogrozi tudi obstoj manjšine. Vrednost kulture se ne meri z ekonomskim profitom, ampak z drugimi merili. Za našo kulturo, kulturo manjšine, je eno od teh meril tudi, koliko bolj bomo kot občani sveta Slovenci, in koliko več nas bo.

Iz stroke, ki se ukvarja z ohranjanjem manjšin, pa vemo, da obstoj manjšine ni zagotovljen sam na sebi. Vemo celo to, da manjšine, ki pojmujejo svoj narodni in jezikovni položaj kot danost in si v zvezi z njim ne postavljajo nikakršnih ciljev, zagotovo izgubijo jezik in za njim identiteto; in da manjšine, ki jim je glavni cilj ekonomski napredek, dalj časa ohranjajo jezik in identiteto, a ju scasoma vendarle izgubijo. Ohranjajo se manjšine, ki razvijajo svojo kulturo po načrtu, ki je del globalnega načrta za razvoj skupnosti, pri tem pa načrtujejo tudi razvoj jezika,

Majda Kaučič Baša

trajajo več kot človeško življenje - in na ta vprašanja nam odgovarja stroka. Ugotovljeno je, da ohranjanje jezika manjšine skozi generacije ni zagotovljeno samo na sebi in da lahko manjšina v urbani družbi ohrani jezik samo tako, da njegovo rabo načrtuje. Če tega ne dela, pušča, da teče proces zamenjave jezika manjšine z jezikom večine, ki se v takih razmerah vedno sprozi, samodejno naprej.

Načrtovanje rabe jezika manjšine je vprašanje, ki mu politika pravi tudi »zascita manjšinskega jezika«. Sodim, da je povsem v Prešernovem duhu, če posvetimo tej temi nekaj odkritih besed.

bil mogoč. Področje slovenskega govora je dodatno zoženo zato, ker se slovenščina lahko govori samo s Slovenci, in nato se dodatno, ker tudi s Slovenci ne moreš govoriti slovensko, če ne veš, da so Slovenci, če jih ne poznaš. V mestnem okolju, kjer se ljudje praviloma slabše poznajo - in na Trzaskem živi večina Slovencev v mestu - so možnosti za slovenski govor v glavnem izjema. Če Slovenec ob tem se dela v italijanskem okolju in živi se v jezikovno mešanem zakonu, nima nobenega rednega stika s slovensčino več.

Pri ljudeh, ki živijo v takih - in ne samo takih - razmerah, znanje slovensčine nujno upada in tudi če imajo razvito kulturno zavest, se njihove govorne navade - če zaradi drugega ne, ze zaradi pomanjkljivega znanja slovensčine - spreminjajo, tako da je njihovo sporazumevanje s Slovenci vse pogostejše italijansko.

Odgovor na vprašanje, kaj bi bilo treba narediti, da bi tak človek ohranjal slovensčino, je vsebovan v analizi. Ta odgovor je razčlenjen: poseči je mogoče na različnih ravneh; v naših razmerah, ko je raba slovenske besede odvisna tudi od tega, ali se

tudi javno govorila svoj jezik.

Kako gleda na vprašanje zascite slovenskega jezika na Trzaskem naša politika, nam razkriva najprej njen jezik. Ko govori o jezikovnih pravicah manjšine, se dosledno sklicuje na »pridobljene« pravice, s čimer seveda sporoča tudi resnico, da o jezikovnih pravicah, ki jih se nismo pridobili, ne govorimo.

Ta njena drža je prisla do izraza tudi v osnutku zascitnega zakona, ki ga je lani izdelala in predložila v Rimu Skupna slovenska delegacija. Razumemo lahko, da je ta drža posledica različnih pritiskov, eden med njimi je strah pred izzivanjem italijanskega nacionalizma. To držo lahko razumemo, moramo pa vedeti, da pomeni pristanek na stagnacijo tukajšnje slovensčine.

Jaz glede prihodnosti tukajšnje slovensčine nisem pesimistka. Za to imam veliko razlogov - navedla bom tri: najprej so to krajevne table in ljudje, ki so jih lani poletno znova in znova postavljali pred vasmi; potem je to odpiranje Italije, ne samo politično odpiranje Trsta, ampak tudi tista duhovna naravnost, ki se odraža celo že v učnih načrtih kot odpiranje multikultur-

Tudi na tokratni osrednji Prešernovi proslavi v Trstu je bila dvorana Kulturnega doma polna (Foto Križmančič)

in sicer tako, da rešujejo sistemska vprašanja jezika (pri nas npr. je to problem strokovnih slovarjev in zato slovarja kot celote), da načrtujejo in pospešujejo javno rabo svojega jezika in da svoj jezik učijo.

In zdaj, spustovani, mi dovolite še nekaj besed o jeziku.

Jezik, kot cutimo, ni samo zunanji znak naše pripadnosti, ampak tudi pogoj zanjo. Iz izkušnje tudi vemo, da se nam lahko znanje jezika spremeni proti lastni volji in prav tako govorne navade. Manj pa vemo o tistih družbeno-jezikovnih procesih, ki jih ni mogoče izkusiti na lastni koži, ker

Nekaj misli o tem, kaj se z jezikom dogaja, kaj bi bilo treba napraviti, da bi se tok dogajanja preusmeril, in kaj kot organizirana skupnost za to naredimo.

Nobeno odkritje ni, če recem, da se slovensčina v sporazumevanju med Slovenci postopoma zamenjuje z italijansčino, različne so lahko le ocene, kje so vzroki za to: v nas samih, v zunanjem svetu ali v obojem.

Dejstvo je, da slovenščina nima ugleda uradnega jezika, da se ne more uporabljati pri javnem sporazumevanju in da se zato tudi doživlja kot nižjerazredni jezik, ta občutek pa zavira slovenski govor tudi takrat, ko bi

med seboj poznamo, so nepogrešljiv povezovalci ljudi prav ljubiteljska kulturna društva. A to, kar je treba narediti brezpogojno, je - vrniti jeziku manjšine dostojanstvo in omogočiti njegovo čim bolj samoumevno rabo, kar pomeni - dati jeziku manjšine status drugega uradnega jezika.

Problem nestrpnosti večine do jezika manjšine se samodejno rešuje v večinskih soli: kdor je informiran, razume, kdor razume, je strpen; upiranje kulturni izmenjavi ni v človeški naravi. Pouk osnov manjšinskega jezika in kulture v večinski soli je zato tudi nujni pogoj za to, da bo manjšina

nosti. Nazadnje je to gotovost, ki prihaja iz stroke. Danes namreč vemo, da jezikovna različnost sama na sebi ne povzroča spopadov med jezikovnimi skupnostmi, lahko pa je vzrok za spopad jezikovna prikrašanost.

Zato razumem vsako prizadevanje za enakovrednost, za dostojanstvo slovenskega jezika tudi kot pogoj za uresničitev Prešernove vizije o miru med narodi, ki smo jo Slovenci sprejeli za nacionalni program; pravična rešitev našega jezikovnega vprašanja je namreč tudi pogoj za stabilni mir in sožitje med tu živčima narodoma.

Primorski dnevnik

Lastnik: ZTT d.d. Založništvo tržaskega tiska - Trst
Izdajatelj: DZP - PRA.E. d.d. — Družba za založniške pobude
Trst, Ul. dei Montecchi 6, tel. 040-7796699 - fax 040-773715

Fotostavek: ZTT, Trst

Tisk: EDIGRAF, Trst

Odgovorni urednik: BOJAN BREZIGAR

Redakcija: Trst, Ul. dei Montecchi 6, tel. 040-7796600, fax 040-772418
Gorica, Drevored 24. maja 1, tel. 0481-533382, fax 0481-532958
Dopisništva: Cedad, Ul. Ristori 28, tel. 0432-731190, fax 0432-730462
Ljubljana, NIA, Slovenska 54, tel. 061-1313121, fax 061-322468
Celovec, Wulfengasse 10/H, tel. 0463-318510, fax 0463-318506

Prodajno naročninska služba

Italija: Trst, Ul. Montecchi 6, tel. 040-7796600, fax 040-772418
Gorica, Drevored 24. maja 1, tel. 0481-533723 fax 0481-532958

Ekonomska propaganda: Trst in Gorica: Publist
tel. 040-7796611, fax 040-768697

Italija: podružnice SPI

Slovenija: ATELIER IM - Ljubljana

tel. 061-1253244 int. 38, fax 061-224943

Cene oglasov

Italija: 1 oglasni modul (širina 1 stolpec, višina 42 mm) 80.000 LIT,
finančni in legalni 120.000 LIT, ob praznikih povisek 20%; mali oglasi
850 LIT beseda; osmrtnice, zahvale in sozljaja po formatu. IVA 19%

Cena: 1.300 LIT - 50 SIT

Prednaročnina za Italijo: 300.000 LIT velja do 31. 1. 1994

Postni t.r. PRAE DZP st. 11943347

za Slovenijo: mesečna 1.500 SIT, plačljiva preko DISTRIEST,
Partizanska 75, Sezana, tel. 067-73373

Registriran na sodišču v Trstu st. 14 z dne 6. 12. 1948

Clan italijanske zveze časopisnih založnikov FIEG

POLITIKA / SKUPŠČINA LJUDSKE STRANKE

27. marca najbrž trije volilni bloki

Malo možnosti za novo »operacijo Illy«

Na političnih volitvah se bodo v Trstu, podobno kot na deželni ravni, najverjetneje soočala tri volilna zavezništva: desnica od Lige do MSI in Berlusconi, sredina Ljudske stranke in Segnigjevega pakta ter združena levica. Tina Anselmi je namreč na sinočnji skupščini Ljudske stranke skoraj dokončno zaprla vrata vsakršnemu volilnemu sodelovanju z DSL in torej ponovitvi uspešne poteze, ki je privedla do izvolitve Riccarda Illyja. Ta izkušnja je bila in ostaja za nas zelo dragocena, je povedala Anselmijeva, parlamentarne volitve pa so nekaj drugega in nimajo nič skupnega z upravnimi.

Skupščina tržaskih pristav Ljudske stranke je torej popolnoma osvojila Martinazzolijevo stališče "ne z levo, ne z desno", ki pa ima pri nas lahko zelo nevarne posledice. Odprla bi namreč pot zmagi desničarskega bloka, v katerega se s hitrimi koraki vključuje Severna liga, razen če se stranke občinske koalicije v zadnjem trenutku ne dogovorijo za novo "operacijo Illy". Po sinočnjem zborovanju v Palaci Diana pa je ta možnost sedaj zelo malo verjetna, čeprav se v politiki kdaj pa kdaj lahko zgodi tudi neverjetno...

Anselmijeva je ostro napadla Ligo in Berlusconi, a tudi nastajajoče levicarsko zavezništvo. Bossiju in njegovim je očitala, da so nestrpnost in primitivni, voditelju Fininvesta pa, da

Coloni, Anselmijeva in Dorigo na sinočnji skupščini

se je dolgo časa opiral na Gellija in na njegovo ložo P2. Ostra je bila tudi do Occhetta zaradi sodelovanja s Komunistično preno, levici pa je očitala, da je brez programov. Antifasizem in antikomunizem sta po njenem mnenju preživela pojava, ker je zgodovina porazila tako komunizem kot fasizem. Na koncu ostajata le Martinazzoli in Segni kot edina zvesta zaščitnika "zlate sredine", ki po mnenju Anselmijeve nima nič skupnega s KD.

Podobno stališče je včeraj dopoldne v Vidnu zavzelo tudi deželno vodstvo Ljudske stranke. V novo sredinsko zavezništvo so poleg Segnigjevih pristav vabljene tudi stranke in gibanja, ki se sklicujejo na avtonomistične komponente in na skupine, ki v de-

zelni stvarnosti zastopajo različne kulturne in jezikovne stvarnosti. Vabilo je očitno namenjeno furlanskim organizacijam, morda pa tudi stranki Slovenske skupnosti in zelenim. Dokument med drugim govori o potrebi po uveljavitvi miroljubnega sožitja v teh obmejnih krajih.

Ce ne bo novosti, bomo torej, kot rečeno, konec marca izbirali med desno, sredino in levo. Nekateri v vrstah DSL, Demokratskega zavezništva in tudi Zelene liste pa so kljub hudim zaprekam še vedno prepričani, da bo mogoče vsaj v Trstu in v Gorici doseči neke vrste tehničen dogovor levica-Ljudska stranka za skupne nadstrankarske kandidature v okrožjih, kjer ima desnica vsaj na papirju premoč. (S.T.)

ŠOLSTVO / ZASKRBLJENOST PO JANUARSKIH PREDVPISIH

Doslej najnižji vpis v prve razrede naših šol

Številčnejši predvpisi v državne in tržaške občinske vrtce

MARJAN KEMPERLE

Najmanjši predvpis doslej - tak je bil izid letošnjega predpisovanja v prve razrede slovenskih osnovnih šol na Trzaskem. Če bo vpis potrjen, bo septembra prvič prestopilo prag slovenskih šol 114 prvosolčkov. Lani jih je bilo 132.

Tak rezultat je zaskrbljujoč. Potrjuje, da se »neskončni« padec vpisov v slovenske šole nadaljuje. Tokrat ga ne moremo opravičiti z demografskim padcem, saj se je leta 1988 (to je letnik, ki bo septembra stopil v solo) rodilo na Trzaskem skoraj 200 otrok več kot leto prej. S skromnejšim predpisom se je tudi znižal odstotek vpisanih otrok na slovenske šole v primerjavi s številom rojenih šest let prej. V zadnjih 12 letih je ta odstotek nihal od 8,1% do največ 10,8%. Letos je zdrnil na 7,1%, to je na enak odstotek, kot smo ga zabeležili ob vpisu v šolsko leto 1972/73 (a takrat se je v prve razrede osnovnih šol vpisalo 262 otrok!).

Ob letošnjih predpisih pa je treba opozoriti se na eno zaskrbljujočo plat. Letos so stari vpisali v solo otroke, ki so pred tremi leti, v šolskem letu 1991/92, prvič stopili v otroški vrtci. Takrat jih je bilo 131, to je 17 več, kot se jih je januarja letos vpisalo v slovenske šole.

Kako si lahko razložimo tolikšen »odklon«? Pred leti smo ponavljali, da predstavljajo otroški vrtci rezervoar, iz katerega črpajo slovenske šole svojo moč. To se velja. Obenem pa je tudi res -

vsaj tako kažejo letošnji predvpisi - da se več kot desetina otrok iz slovenskih otroških vrtcev ne vpiše v slovenske šole. V januarjskih pogovorih z vzgojiteljicami v otroških vrtcih je bilo jasno poudarjeno, da se v vrtce vpiše tudi precej otrok iz povsem italijanskih družin in se več iz mesanih zakonov. Mnoge od teh družin se že ob vpisu malčka v vrtce odločijo, da bo njihov otrok nadaljeval solanje v italijanski šoli. S tem je slovenska šola v mnogočem »prikrasana« za bogat znižal doprinos otrok iz mesanih zakonov, s katerim je v preteklih letih omilila negativne posledice demografskega padca.

Z manjšim številom vpisanih v prve razrede se je zmanjšalo tudi skupno število otrok, ki bodo v prihodnjem šolskem letu obiskovali slovenske osnovne šole. Če ne bo prišlo do naknadnih vpisov, jih bo skupno 687. To bo prvič, da se bo v slovenskih osnovnih solah na Trzaskem učilo manj kot 700 solarjev.

Iz predpisov po didaktičnih ravnateljstvih izhaja zelo resna slika. Pri Sv. Jakobu, Sv. Ivanu in v Dolini je učencev dovolj le za en srednje velik razred. V nabrežinskem in openskem didaktičnem ravnateljstvu bi lahko uredili po dva razreda...

Toliko o osnovnih solah. V otroških vrtcih je položaj bolj rožnat. V državne otroške vrtce in

tržasko občinske vrtce se je januarja vpisalo 127 otrok, to je 17 več kot v iste vrtce lani (in 13 več kot letos v osnovne šole!). Ko bodo znani se

vpisi v občinske vrtce v zgoniski in v devinsko-nabrežinski občini, bi moral biti prirastek se večji, po vsej verjetnosti izdatnejši od skupnih 137 vpisov, ki so jih zabeležili v lanskem šolskem letu.

Predvpis v državne in tržaške občinske otroške vrtce

OTROSKI VRTCI	1994/95		1993/94	
	1. l. skupno		1. l. skupno	
Sv. Jakob	5	18	6	14
Ul. Conti (ob.)	2	9	2	7
Dijaski dom (ob.)	6	20	7	21
Skedenj	2	8	1	11
Sv. Ana	3	13	4	12
Sv. Ivan (ob.)	10	18	3	13
Lonjer	3	12	5	14
Greta (ob.)	3	12	3	12
Barkovlje	3	5	1	9
Opcine	21	53	14	48
Bazovica	4	10	2	9
Gropada	14	15	4	14
Trebce	4	14	5	12
Prosek	10	31	11	29
Kriz	8	18	6	11
Repentabor	6	19	8	16
Dolina	9	22	3	15
Mackolje	2	4	2	4
Domjo	2	9	3	7
Ricmanje	1	10	5	13
Borst	2	10	4	10
Boljunec	3	12	6	16
Milje	4	13	5	11
SKUPNO	127	355	110	328

Predvpis v osnovne šole

OSNOVNE ŠOLE	1994/95		1993/94	
	1.r. skupno		1.r. skupno	
Sv. Jakob	4	28	5	32
Ul. Donadoni	1	28	9	34
Skedenj	4	15	1	12
Sv. Ana	4	16	3	17
Sv. Francisek	0	0	0	0
Sv. Ivan	7	50	11	51
Barkovlje	6	16	0	19
Rojan	1	29	7	30
Katinara	6	32	5	36
Opcine	9	64	13	76
Bazovica	0	16	0	19
Gropada	4	14	10	15
Trebce	7	28	3	26
Prosek	11	57	10	59
Kriz	1	13	5	14
Repentabor	4	16	3	18
Nabrezina	7	26	5	24
Devin - Sesljan	12	38	7	29
Cerovlje	0	0	0	0
Mavhinje	0	0	0	0
Slivno - Sempolaj	3	21	6	23
Zgonik - Salez	6	36	5	35
Gabrovec	0	2	0	2
Briški	0	0	0	2
Dolina	2	23	5	22
Mackolje	0	10	3	14
Domjo - Ricmanje	5	44	9	47
Borst	1	11	0	14
Pesek	0	9	0	9
Boljunec	7	31	6	32
Milje	2	14	1	15
SKUPNO	114	687	132	726

Predvpis po didaktičnih ravnateljstvih

DIDAKTIČNA RAVNATELJSTVA	1994/95		1993/94	
	1.r. skupno		1.r. skupno	
Sv. Jakob	13	87	18	97
Sv. Ivan	20	127	23	136
Opcine	36	208	44	227
Nabrezina	28	123	23	115
Dolina	17	142	24	153
SKUPNO	114	687	132	726

VOLITVE / V TEKU POGOVORI IN POGAJANJA

Predvolilna zmeda na Trzaskem

Ali nas ni Illy prav ničesar naučil?

Stranke in politična gibanja imajo čas do nedelje, 20. februarja za predložitev kandidatur, programov in ustreznega števila podpisov za predčasne volitve 27. in 28. marca. Pogajanja za oblikovanje volilnih pavezav so tudi na Trzaskem v polnem teku, za konkretne in dokončne sporazume bo zato treba počakati še nekaj dni. Za sedaj je gotovo edino to, da tudi pri nas vlada vseplošna predvolilna zmeda, ki je razumljiva le v kolikor bodo te volitve potekale po popolnoma novem sistemu.

Sodeč po (ne)razvoju dogajanj ima človek vsakor vtis, da odprti del Trsta ni dovolj dobro osvojil izkušnje zadnjih občinskih volitev, ko je s pametnimi potezami (kandidatura Riccarda Illyja

in učinkovite volilne pavezave) premagal agresivno nacionalistično desnico. Urini kazalci se, kot kaže, premikajo nazaj, kar žal velja tudi za predvolilna dogajanja - če sploh lahko govorimo o dogajanjih - znotraj slovenske narodnostne skupnosti. In vendar je naša manjšina, ramo ob rami z nje, le sad uigibanj, domisljile novinarjev, na pol izrečenih imen in tudi načrtov ter želja te ali one stranke oziroma tega ali onega

politika. Giulio Camber naj bi tako kandidiral na osnovi zavezništva med Severno Ligo, LpT, fassisti, Berlusconiem in gibanjem Cristiano popolari, DSL se poteguje za kandidature psihiatra Giuseppeja Dell'Acque (govori pa se tudi o Milošu Budinu), SKP je za kandidature Stojana Spetiča, Slovenska skupnost pa naj bi predlagala zgodovinarja Jozeta Pirjevca kot za vse Slovence sprejemljivega kandidata za parlament.

Zmeda je, kot vidimo, zelo velika, tudi zato, ker se mnoge stranke in mnogi njihovi voditelji očitno tudi na Trzaskem še niso sprijaznili z dejstvom, da so časi spletkarjenja in zakulisnih pogajanj na sedežih strank ali njihovih struj dokončno mimo.

Predsedniki rajonskih svetov pri županu Illyju

Zupan Riccardo Illy in odbornik za finance Degraffi sta se včeraj sestala s predsedniki rajonskih svetov ter jim orisala in obrazložila proračun za leto 94. Zupan je ob tem poudaril potrebo, da se med občinsko upravo in svetovi vzpostavi čim bolj neposredne vezi, kar lahko prispeva k reševanju tudi kompleksnejših problemov. Illy je tudi sporočil, da je uprava razmislja o spremembah pravilnika o rajonskih svetih, o čemer naj bi seveda odločil občinski svet. Predsednike je se pozval k večjemu sodelovanju, da bi rajonski sveti na ta način dosegli večjo avtonomijo odločanja.

Trije Slovenci v vsedravnem političnem odboru SKP

Na 2. vsedravnem kongresu SKP so delegati izvolili v Vsedravní politični odbor dva slovenska predstavnika, in sicer Jureta Cancianija in sen. Stojana Spetiča. V vsedravní kolegij garantov pa so izvolili sen. Jelko Gerbec, ki so ji včeraj poverili mesto podpredsednice Kolegija. Ta organ ima možnost prisostvovanja in nastopa na vseh sestankih političnega odbora, člani predsedstva pa tudi možnost glasovanja, kar pomeni, da so v vsedravnem odboru kar tri slovenski predstavniki.

NOVICE

Rome bodo izgnali v roku dveh dni

V roku dveh dni bodo izgnali skupino srbskih Romov iz Kosova, ki so jo našli v noči na nedeljo v gozdicu v bližini mejnega prehoda na Pesku. Skupino so odkrili karabinjerji iz Nabrezine, ki jih je na kraj prikladal speleolog, potem ko je v bližini svoje hiše slisal hrup in ropot. Možje postave so odkrili pet zensk (v starosti od 24 do 28 let), 14-letnega fanta in 9 otrok (v starosti od enega do 8 let). Vsi so bili podhranjeni. Karabinjerji so poskrbeli za okrepčanje odraslih, medtem ko so otroke začasno prepeljali v otroško bolnišnico Burlo Garofolo.

Vinjeni angleški mornarji razbijali tržaške avtomobile

Skupina starih angleških mornarjev z vojne ladje Chathar, ki je te dni privezana v tržaškem pristanišču, je v nedeljo pogledala pregloboko v kozarec. To se je mornarjem poznalo predvsem v Ul. Diaz, kjer so se brez vsakega najmanjšega vzroka znesli nad tamkaj parkiranimi avtomobili in motornimi kolesi. Njihovo početje ni bilo kdovekakaj tiho, saj je pritegnilo pozornost mimoidočih, ki so poklicali policijo. Tudi ob prihodu mož postave se mornarji niso umirili, pač pa so se naprej razgrajali. Pomirili so jih na tržaski kvesturi, kjer so jih legitimirali in nato predali enemu od castnikov angleške mornarice. Vse stiri, 19-letnega Garryja Sutcliffea, 21-letnega Erica Felthama Russela, 19-letnega P.J. Windratta in 19-letnega Martina Crumba Grahama, so prijavi sodnim oblastem pod obtožbo povzročitve poškodb, vinjenosti in upiranja javnemu funkcionarju. Četverica je poskodovala fiat uno in motorno kolo ter se se zneslo nad kantami za smeti.

V SPOMIN NA OTO, LUCCHETTO IN D'ANGELA / V LJUDSKI KNJIŽNICI

S fotografske razstave poziv k večji solidarnosti

Razstavljene fotografije pričajo o vojni na območju bivše Jugoslavije

Od včeraj je v tržaski Ljudski knjižnici na ogled fotografska razstava »Južni Slovani: dve leti v bivši Jugoslaviji«, ki jo je pripravil fotograf Mario Boccia. Pobudo so organizatorji - gre za vrsto združenj mirovnikov, raznih verskih skupnosti in socialnih centrov, ki so se povezali v Italijanski solidarnostni konzorcij - namenili spominu Sasa Ote, Marca Lucchetta in Daria D'Angela, ki jih je konec januarja ubila granata v Mostarju med opravljanjem njihove novinarske dolžnosti. V širšem smislu pa je razstava namenjena vsem žrtvam vojne, saj se uvršča med pobude, s katerimi skušajo organizatorji vzbuditi pri javnosti večje zanimanje za

vse, kar se dogaja na območju bivše Jugoslavije.

Na otvoritvi fotografske razstave pa so organizatorji naglasili pomen solidarnostnih pobud, o katerih so navadno prebivalci, včasih tudi po lastni nemarnosti, bolj slabo obveščeni. Glede tega - je bilo rečeno - je bilo na prostovoljni ravni narejenega veliko, in prav zasluga državne mreže RAI in tudi ekipe, ki je bila ubita v Mostarju, je občuteno poročanje o delu raznih prostovoljcev in njihovih organizacij v korist žrtev vojne na območju bivše Jugoslavije. Razstava, ki vsebuje tudi izbor fotografij Tržacana Tiziana Neppija o Sarajevu, bo odprta do 21. februarja, in sicer med 15. in 19. uro.

Z včerajšnje otvoritve fotografske razstave v Ljudski knjižnici (Foto KRÖMA)

PROCES / ODLOČITEV SODIŠČA

Po osmi obravnavi bo o premestitvi procesa proti Pahorju odločala kasacija

V osmic gre rado - bi lahko slovenski rek prirojili »neskončnemu« procesu proti profesorju Samu Pahorju. Na včerajšnji osmi (!) obravnavi se je proces vendarle nadaljeval, a le toliko, da so ga ponovno preložili.

Profesor Pahor se mora na sodišču zagovarjati pred obtožbo upiranja javnemu funkcionarju. Dogodek je znan: ob referendumu pred tremi leti se je Pahor zglasil na volišču pri Sv. Ivanu in v slovensčini vprašal za prevod referendumskega vprašanja. predsednik sodišča mu ni ustregel, velel mu je naj se oddalji z volišča, zatem pa ukazal policijskim agentom, naj ga odnesejo. Pahor se je pasivno upiral, a prislo je do prerivanja, med katerim je profesor nehoti udaril agenta Cecchelina. Od tu obtožba upiranja javnemu funkcionarju.

Med včerajšnjo obravnavo je javni

tožilec Frezza zahteval poseg ustavnega sodišča, ki naj razsodi neustavnost 49. člena kazenskega postopnika. To je člen, na katerega se je opiral prav Pahorjev zagovornik, odvetnik Berdon, ko je zahteval, naj se proces nadaljuje drugje, ker naj bi bilo vzdušje v Trstu Slovincem nenaklonjeno. Berdon je včeraj po nastopu javnega tožilca ponovil, da je 49. člen bistvenega pomena v sodnem procesu, saj bi crtanje tega člena pomenilo krčenje in krsitev pravic obrambe.

Predsednik tržskega kazenskega sodišča Trampus je povsem osvojil tezo obrambe. Vso dokumentacijo o procesu je poslal na kasacijsko sodišče, naj razsodi, ali je treba proces nadaljevati drugje, ali ne. Obenem je že določil datum naslednje obravnave. Proces so preložili na 13. oktober letos.

SODNA OBRAVNAVA O PODKUPNINSKI AFERI

Biasutti in Saro sta pričala na procesu

Na zatožni klopi bivši tajnik PSI Perelli in nekdanji goriški odbornik KD Cappella

Nekdanji predsednik deželnega odbora Adriano Biasutti (KD) in bivši socialistični odbornik Ferruccio Saro sta včeraj popoldne pričala na tržaškem procesu o domnevnih podkupninah v zvezi z gradnjo greznicega omrežja, ki povezuje Milje z zavejskim depuratorjem. Na zatožni klopi sta nekdanji pokrajinski tajnik PSI Alessandro Perelli in nekdanji občinski odbornik KD v Gorici Pierraimondo Cappella. Bivša upravitelja (oba sta se po tej aferi umaknila iz političnega življenja) sta osumljena, da sta zahtevala 90 milijonov lir podkupnine za gradnjo tega objekta s strani nekega videmskega gradbenega konzorcija. Dela je naročila Ustanova

za tržasko industrijsko cono EZIT. Biasutti, ki je sedaj poslanec in Saro, ki je deželni svetovalec svoje stranke, sta včeraj popoldne povedala sodnikom, da o tej zadevi ne vesta popolnoma nič in da torej vanjo nista na noben način vpletena. Sodniki in odvetniki so po Saru in Biasuttiju sinoci zaslislali tudi bivšega predsednika pordenonske pokrajinske uprave Tiziana Venierja, ki je nekod pripadal Krščanski demokraciji.

Biasuttija in Sara je v to afero neposredno vpletel Paolo Modesti, ki je svojčas vodil gradbeni konzorcij oziroma njegovo videmsko podružnico. Konzorcij ima namreč svoj uradni sedež v Emilii-Romagni. Modesti je trditve o direktni

vpletenosti dveh vidnih furlanskih voditeljev potrdil tudi na včerajšnjem zaslišanju. Sodniki, javni tožilec in odvetniki so Modestija zaslislali v jutranjih urah. Modesti je med pričevanjem dejal, da je gradbeni konzorcij tudi izplačal Perelliju in Cappelli vse zahtevane podkupnine. V to preiskavo je vpleten tudi nekdanji podpredsednik EZIT socialist Antonio Minniti. Modesti je dejal, da je Minniti gradbeni konzorcij kot »darilo« za uslugo dal na razpolago neke vrste nagradno počitniško potovanje.

Proces se bo nadaljeval v prihodnjih dneh. Sodni zbor bo s tem v zvezi zaslislal še druge priče iz vrst (v glavnem že nekdanjih) upraviteljev in politikov.

OB 50. OBLETNICI SMRTI

Trst je slovesno počastil velikega glasnika treh kultur Juliusa Kugyja

V nedeljo se je zaključil dvodelni niz predstav ob 50-letnici smrti Juliusa Kugyja, književnika, glasbenika in alpinista, predvsem pa človeka z veliko osebno kulturo, zagovornika skupnega življenja in spoštovanja med pripadniki različnih narodov.

V njegov spomin je bila ob desetih zjutraj v cerkvi Beata Vergine najprej masa v italijansčini, slovensčini in nemščini, ki se je zaključila s koncertom.

V popoldanskih urah pa so v prostorih Goethe Instituta predstavili novo izdajo Kugyjeve knjige "Lavoro, montagne, musica - una vita".

Kako pomembna in aktualna je Kugyjeva vloga danes v tržaškem kulturnem prostoru, so ljudje potrdili in poudarili s svojo množično udeležbo. Kugy je bil predvsem alpinist, ljubitelj narave in je ravno v sedanjih prostorih Goethe Instituta naredil svoje prve korake. Večer se je pričel s kratkimi uvodnimi govori predstavnikov planinskih društev CAI XXX Ottobre, CAI Società alpina delle Giulie, tržskega odbora Julius Kugy in Slovenskega planinskega društva iz Trsta. Slednjega je zastopal Peter Suhadolc, ki je svoj govor prebral v slovensčini, nemščini

in italijansčini. Nastopila sta tudi slovenski moški oktet iz Kobarida, ki se je predstavil z osmimi pesmimi, in tržaski mešani pevski zbor Montasio. Povabljen je bil tudi koroški pevski zbor, ki pa žal ni utegnil priti. Zboroma je Società alpina delle Giulie v znak gostoljubnosti podelila priznanja, z željo po nadaljnjih tovrstnih sodelovanjih. Kugyjevo knjigo "Lavoro, montagne, musica - una vita", sta predstavila dr. Rinaldo De Rossi in dr. Spiro Dalla Porta Xidias. Knjiga je predvsem avtobiografska in izraza Kugyjevo neizmerno ljubezen do narave, Julijskih Alp in Trsta. Skozi gore je v svoji duši združil tri kulture. Knjiga pa je pomembna tudi iz zgodovinskega vidika, kajti skozi njo si lahko zamislimo tržasko življenje v takratnem obdobju. Predstavitev knjige je nekakšen hommage mesta temu velikemu "mitteleuropejcu", ki je s svojim pričevanjem pomagal ohraniti tako pomembne podatke. Ravno ta vsestranskost njegovih interesov je pripomogla k formaciji tako iminentne človeške figure.

Večer je zaključil dr. Dalla Porta Xidias z branjem dveh odlomkov iz Kugyjeve knjige.

Duska Del Bello

Oktet iz Kobarida med nastopom na Kugyjevi proslavi

PRISTANIŠČE / PROTEST

V petek stavka pristaniščnikov

Še vedno niso vzpostavili »blažilnih« mehanizmov za delavce pristanišč

Vsedrjavni pristaniški sistem je treba preurediti. Zahtevo odločno podpisajo tudi tržaski pristaniščniki, ki bodo zato v petek, 11. februarja, cel dan stavkali. Za stavko so se odločili uslužbenci Družbe tržaskih pristaniščnikov na skupščini, ki so jo sklicali krajevni sindikati Filt-Cgil, Fit-Cisl in Uiltrasporti. Na skupščini so tudi odobrili dokument, v katerem so med drugim zatrdili, da je položaj na področju pristanišč še vedno nejasen in sploh ne odraža izraženih namenov vlade po preureditvi celotnega sistema. »Kljub temu, da je bil odobren zakon o reformi pristanišč«, so še zapisali v dokumentu, »se niso vzpostavili vseh mehanizmov, ki bi omogočili

preureditev«. Posebej so pristaniščniki opozorili na dejstvo, da zaposleni ne morejo računati na družbene amortizerje, ki bi ublažili posledice preureditve. Taksno za držanje italijanske vlade je se posebej nerazumljivo, ker imajo predvideni ukrepi kritje v finančnem zakonu, ki je bil sprejet za letošnje leto.

Zaradi vsega povedanega so tržaski pristaniščniki izredno nezadovoljni nad položajem in zato pozivajo vsedrjavna vodstva sindikatov, naj posežejo pri vladi. Poziv pa velja tudi krajevnim oblastem, ki bi tudi glede na lastne pristojnosti posegle pri predsedniku vlade. Kot »napoved« njihovega odločnega boja pa naj bi služila petkova celodnevna stavka.

DOLINSKA OBČINA / PROSLAVA V KULTURNEM DOMU FRANCE PREŠEREN

»Kultura vabi k razmisleku o nacionalnem vprašanju«

Slavnostni govor je imel Ciril Zlobec - Nastop gojencev GM in zborov

V gledališču France Prešeren v Boljuncu je bila v soboto osrednja občinska proslava dneva slovenske kulture. Po daljšem premoru - gledališče je bilo precej časa zaprto zaradi obnovitvenih del - je ta prireditelj spet potekala v občinskem teatru. Sporred sobotne prireditve je bil pester in prijeten, celoten večer pa je potekal tekoče, za kar je znal poskrbeti tudi Boris Pangerc, ki je posamezne točke povezoval. Potem ko se je občinstvo z enominutnim molkom poklonilo spominu Sasa Ote, Marja Lucchette in Daria D'Angela so nastopili gojenci Glasbene matice, in sicer Andrej Sancin s harmoniko, Alenja Zobec na klavirju in Matej Santi z violino. Pesnica Irena Zerjal je nato prebrala nekaj svojih starejših in novejših poezij. Slavnostni govor je imel Ciril Zlobec, ki je že kar stalni gost pomembnejših prireditev v dolinski občini. Med drugim je poudaril, da je kultura vselej poglajala narodno zavest, zato je za majhne narode, kakršni so slovenski in za narodna jedra, kakršna so zamejci, toliko bolj pomembna. Ni ga naroda, ki bi se tako istovetel s kulturo kot se nas. Prav zato smo si Prešernov dan izbrali za nacionalni praznik, je dejal Zlobec. Toda prav nas odnos do Prešerna in do kulture nujno vabi k razmisleku o nacionalnem vprašanju. Če hočemo stopati v korak s časom in s spremem-

bami, ki jih dozivljamo, se mora tudi raven naše kulture dvigniti. Ne smemo se zapirati vase in se zadovoljiti s tem, kar že imamo. S priznavanjem in s spoznavanjem preteklosti, tako politične, kot nacionalne, moramo zasledovati nove oprijeme in pristope do kulture, kajti če se kultura umakne iz nacionalnega življenja, nastane praznina, ki jo bo prej ali slej zapolnilo barbarstvo, kakršno dozivljajo v Bosni.

Zaključno točko sobotne občinske proslave sta izpeljala mešani pevski zbor Mačkolje in moški pevski zbor Fran Venturini od Domja. Slednji je odpel tudi Zdravico Ubalda Vrabca. (mi)

Pogled na občinstvo na občinski Prešernovi proslavi v Boljuncu (F. Križmančič/KROMA)

GROPADA / PREŠERNOVA PROSLAVA

Praznovanje dneva slovenske kulture v znamenju odličnega zborovskega petja

Ce je se kdo imel dvome o ustvarjalnosti in uspešnem delovanju naših zborov ter o njihovi rasti in napredku, se je teh dvomov prav gotovo resil na sobotnem večeru v Gropadi, ki ga je priredilo Slovensko kulturno društvo Skala ob dnevu slovenske kulture in na katerem sta se gropajski in skedenjski pevski zbor predstavila z lepim izborom slovenskih narodnih in umetnih pesmi, pa tudi s pesmimi drugih narodov, ter ga izvedla zelo dobro. Izlušcil se je tako enkrat večer lepega petja in doživete podajanja, kjer sta oba zbora, gropajski (na sliki -F.KROMA) pod vodstvom Anastazije Puric in skedenjski zbor Ivan Grbec pod vodstvom Bože Hrvatič, dokazala da razpolagata ne samo z dobrimi glasovi, temveč tudi, da se ti glasovi harmonično spajajo v celoto.

Vsak zbor se je predstavil s devetimi skladbami, oba pa sta morala na veliko željo občinstva dodati še po eno skladbo. Gropajski zbor je začel proslavo z Vrabcevo »Zdravljico« in nato zapel se vrsto njegovih skladb, ali skladb v njegovi priredbi. Skedenjske pevke pa so se predstavile s spletom slovenskih in ene italijanske pesmi, zaključile pa nastop z nekakšno svojo himno »Nase korenine«, za katero je tekst napisala Laura Sancin, uglasbil pa jo je Ignacij Ota. Proslavo je odprl tajnik društva »Skala« Aleksander Mužina, ki se je spomnil tragicnih dogodkov v Bosni, se poklonil spominu treh novinarjev, ki so iz-

gubili življenje v Mostarju in se nato povrnil k domaćemu dogajanju v vasi. »Z velikimi težavami, je poudaril, smo zgradili v vasi dom, ki je namenjen raznim dejavnostim. Zgradili smo ga, a ne se dogradili. Zato se trudimo, da bi to delo končali in iščemo ljudi in ustanove, ki bi nam pri tem pomagale.« Omenil je, da je bil mešani zbor ustanovljen leta 1985 in bo torej prihodnje leto praznoval svojo desetletnico. »Prav zbor je bil tista sila, ki nam je dajala moči, da smo svoj dom zgradili in da smo danes lahko v njem zbrani v tako lepem številu.«

Uradni govornik na proslavi je bil prof. Pavle Merku, ki je razmišljal o kulturi, a ne samo o tisti »višji«, ki jo predstavljajo umetniki s svojo ustvarjalnostjo, temveč o kulturi, ki nas mora voditi k sožitju, prijateljstvu, k priznavanju pravic velikim in majhnim, k spoštovanju vsakega posameznika, njegovih idej, njegove pripadnosti. Kot »majhno darilo« pa je Gropajcem posredoval nekaj podatkov iz svoje knjige o zgodovini naših krajev. Iz starih dokumentov, o katerih piše, je razvidno, da se vas Gropada in njeni prvi naseljenci Martin in Ambroz omenjajo že v letih 1278, 1310 in 1317.

Prisrčno prireditelj, ki je navdušila občinstvo, je zaključila prisrčna družabnost, pri kateri niso manjkali harmonika, kitara ter veselo petje in ples.

Neva Lukes

PRISPEVKI

V počastitev spomina Mile Suban, ob 8. obletnici smrti, darujeta Neva in Marjan 30.000 lir za TPK Sirena.

Stojan in Veronika Sosić darujeta 50.000 lir za popravilo orgel na Opcinah.

Namesto cvetja na grob Marijinega očeta Antona Kobala darujejo udeleženke Krozka »Ob pletenju« 50.000 lir za SKD Tabor.

Slasčičarna Saint Honoré daruje 50.000 lir za popravilo orgel na Opcinah.

V spomin na pok. moža Ivana daruje Teresa Malalan 50.000 lir za popravilo orgel na Opcinah.

V spomin na Dano Luksa darujeta Nataša in Paolo 50.000 lir za AO Jaka Stoka.

V spomin na Daria D'Angela darujeta Danila in Danilo Ukmar 25.000 lir za AO Jaka Stoka.

Namesto cvetja na grob Danile Slavec daruje Vera Kral (Domjo) 20.000 lir za časopis Iskra.

V spomin na Silvano Scuka darujeta Francka in Tonko z družinama 50.000 lir za vzdrževanje spomenika padlim v NOB v Gabrovci.

Ob 16. obletnici smrti Milčka Skrapa daruje žena Nada 50.000 lir za nagrobni kamen prof. U. Vrabcu.

V spomin na Karla Geca darujeta Irma in Stojan Udovc 100.000 lir za Dijasko matico.

V spomin na dragega Saso darujeta Aleksander in Suzana 100.000 lir za KD Slovenec Boršt-Zabrezec.

V spomin na Leopolda Kriscaka daruje svakinja Liana daruje 25.000 lir za Sklad Mitja Cuk, 25.000 lir za TFS Stu Ledi, 25.000 lir za TPK Sirena in 25.000 lir za SKD Barkovlje.

V spomin na Lidijo Gotic in Gregori darujeta družini Grgic in Gruden 50.000 lir za Sklad Mitja Cuk.

V drag spomin na Saso Ota daruje Slava Slavec 50.000 lir za KD Slavec.

Namesto cvetja na grob pok. Poldota Kriscak daruje družina Borisa Coka 75.000 lir za spomenik Ubaldu Vrabcu.

Namesto cvetja na grob pok. Poldota Kriscak daruje družina Antona Koršica 50.000 lir za spomenik Ubaldu Vrabcu.

V spomin na Saso Ota darujejo Davorin Ota 250.000 lir, Ruggero Garbin 50.000 lir in Damjana Strajn 50.000 lir za Foto Trst 80.

Namesto cvetja na grob Danile Kocjancić Slavec darujejo: Pepi Lovriha, Nino Savron, Bogdan Lovriha, Pepi Sancin in Drago Slavec 80.000 lir za VZPI-ANPI Dolina-Mačkolje-Prebeneg in 80.000 lir za Zvezu žena Dolina.

V spomin na Lidijo Grgić Cotic darujejo sestrinci Vera Ratzenbeck in Draga Vremec 50.000 lir za Sklad Mitja Cuk.

Ivanka Daneu daruje 100.000 lir za Knjižnico P. Tomazič in tovarisi in 100.000 lir za Dom na Brdini.

Namesto cvetja na grob prijatelja in sotrudnika Saska Ote daruje Boris Kuret 30.000 lir za SKD Slavec.

V spomin staršev daruje družina Sosić (Opcine) 50.000 lir za Skupnost Družina Opcine.

V spomin na pokojne daruje družina Kralj 60.000 lir za Skupnost Družina Opcine.

Namesto cvetja na grob Danile Kocjancić darujeta Elvira in Bruno (Dolina) 50.000 lir za Skupnost Družina Opcine.

V spomin na Saso Ota darujeta Dori in Nardo 50.000 lir za Pihalni orkester Breg.

V spomin na Saso Ota darujejo vzgojiteljici in stari otroškega vrtca v Borstu 250.000 lir za Sklad »Mostarske žrtve«.

Nori Jerić daruje 20.000 lir za vzdrževanje Doma na Brdini.

Sporočamo žalostno vest, da nas je zapustil naš dragi oče in nono

Mario Vodopivec
(Lojze)

Pogreb bo jutri, 9. februarja, ob 12.15 iz mrtvašnice glavne bolnišnice v boljunsko cerkev.

Zalujoci hci Jolanda, sin Vittorio, snaha Branka, vnuka Tanja in Mitja ter drugi svojci

Boljunec, 8. februarja 1994

Zapustil nas je naš dragi mož, oče in nono

Raffaele Cisera

Pogreb bo danes, 8. februarja, ob 12.30 iz mrtvašnice glavne bolnišnice v cerkev v Dolino.

Ostal bos vedno živ v naših srcih: žena Milena, hčerka Ida z Ginom, sin Giorgio z Antonello, brata Francesco in Antonio, vnuki Lucia, Alessandro, Jessica, Marco in drugi sorodniki

Trst, Kroglice, Dolina, 8. februarja 1994

Ob smrti moža Milana Gulica izrazata svoji pevkki Mariji občuteno sožalje
Moski in Cerkveni pevski zbor Novega sv. Antona

Naznanjamo žalostno vest, da nas je prezgodaj zapustil naš dragi

Giulio Škerlavaj

Pogreb bo danes, 8. februarja, ob 12. uri iz mrtvašnice glavne bolnišnice v opensko cerkev.

Zalostno vest sporočajo žena Dorica, hčerki Suzana in Sonja z možem Milkom in malim Matejem, sestri Ivanka in Nora ter ostalo sorodstvo

Opcine, 8. februarja 1994
(Pogrebno podjetje - Ul. Zonta 3)

Ob boleci izgubi dragega očeta izrekajo Suzani Škerlavaj in družini globoko sožalje

uprava, direkcija in kolegi Adriaimpex S.p.A.

Zapustila nas je naša draga

Bruna Romagna por. Jugovic

Pogreb bo v četrtek, 10. februarja, ob 10.15 iz mrtvašnice glavne bolnišnice v cerkev na Opcine.

Zalostno vest sporočajo mož Nelo in drugi sorodniki.

Opcine, 8. februarja 1994
(Pogrebno podjetje - Ul. Zonta 3)

Ob prerani smrti odbornice Brune Jugović izreka Zveza upokojencev CGIL-SPI občuteno sožalje mozu Nelotu in svojem.

Zapustila nas je naša draga

Ema Trampuž vd. Tavčar

Pogreb bo jutri, 9. februarja, ob 12.30 iz mrtvašnice glavne bolnišnice na pokopališče pri Sv. Ani.

Zalostno vest sporočajo sin Davorin z ženo Ondino in sinom Aleksijem, sestri Valerija in Milena, brat Franc, svakinje, svak, necaki, pranečaki ter ostalo sorodstvo.

Trst, 8. februarja 1994

Društvo Slovencev miljske občine in zbor Jadran izrekata svoji pevkki Bruni Rojc iskreno sožalje ob smrti dragega očeta.

KD FRANCE PREŠEREN vabi na PROSLAVO DNEVA SLOVENSKE KULTURE

V gledališču France Prešeren v Boljuncu
danes, 8. februarja ob 20. uri.

Sodelujejo: COS Fran Venturini, Dekliški pevski zbor Valentin
Vodnik iz Doline; slavnostni govornik Marij Cuk.

SLOVENSKI KLUB v Trstu PRIČEVANJE IZ SARAJEVA

OB DNEVU SLOVENSKE KULTURE

Gost večera bo predsednik Zveze slovencev v Bosni in Hercegovini
STANISLAV KOBLAR

Danes, 8. februarja 1994, ob 20.30, v Gregorčičevi dvorani
(Ul. sv. Franciska 20 - II. nad.)

SSG in SLOVENSKI DEZELNI ZAVOD ZA POKLICNO IZOBRAŽEVANJE

sporocata, da bo

GLEDALIŠKA ŠOLA

ob torkih in četrtkih

od 16. ure do 18.30 v Kulturnem domu.

Vabljeni!

PREŠERNOV DAN

TRŽASKA KNJIGARNA

in

ZDRUŽENJE KNJIZEVNIKOV PRIMORSKE

Vas vabita v **danes, 8. februarja, ob 17.30 v**
TRŽASKO KNJIGARNO na predstavitev
knjige Rafka Dolharja

STEZICE

Sodelovala bosta prof. Zora Tavcar in Livio Valencic

V soboto je z uspehom
opravila usposobljenost-
ni izpit poklicnega knji-
govodje

Nadja Prašelj Bogatec

Iskreno ji čestitajo ko-
legi in vodstvo Slovenske-
ga deželne gospodarskega
združenja in
podjetja Servis

ALCIONE - 18.45, 21.30
»Così lontano, così vicino«,
r. Wim Wenders, i. Otto
Sander, Nastassja Kinski,
Michail Gorbaciof, Lou
Reed.

LUMIERE - 18.00, 20.00,
22.10 »The Innocent«, i.
Anthony Hopkins, Isabella
Rossellini.

RADIO - 15.30 - 21.30
»Oralmente piena«, porn.,
prepovedan mladini pod
18. letom.

PIREDITVE

SLOVENSKI KLUB pri-
reja danes, 8. februarja, ob
20.30 v Gregorčičevi dvorani
v Ul. sv. Franciska 20, II.
nadstr. PRICEVANJE OB
DNEVU SLOVENSKE KULTURE.
Gost večera bo pred-
sednik Zveze Slovencev v
BiH Stanislav Koblar.

KD FRANCE PREŠEREN
vabi na PROSLAVO DNEVA
SLOVENSKE KULTURE, ki bo v
gledališču France Prešeren v
Boljuncu danes, 8. februarja,
ob 20. uri. Sodelujejo COS F.
Venturini, Dekliški pevski zbor
Valentin Vodnik iz Doline,
slavnostni govornik Marij Cuk.

DRUSTVO SLOVENSKIH
UPOKOJENCEV Trst prireja
jutri, 9. februarja, ob 16. uri
PRESERNOVO PROSLAVO v
Gregorčičevi dvorani v Ul. sv.
Franciska 20. Uvodna beseda
prof. J. Pečenko, recitacije S.
Raztresen, glasba Trio kitar
gojencev Glasbene matice,
A. Mocilnik, I. Rolich, C. Volpi.
Vljudno vabljeni!

OBVESTILA

PRESERNOV DAN -
Tržaska knjigarna in
Združenje književnikov
Primorske vabita danes, 8.
februarja, ob 17.30 v Tržasko
knjigarno na predstavitev
knjige Rafka Dolharja STEZICE.
Sodelovala bosta prof. Zora
Tavcar in Livio Valencic.

KLUB PRIJATELJSTVA
in VINCENCIJEVA KON-
FERENCA iz Trsta vabita
na PUSTNO SREČANJE s
predvajanjem filma in s
tombolo jutri, 9. februarja,
ob 16. uri v dvorani v Ul.
Donizetti 3.

SKUPINA 85 vabi na
predstavitev dela MARKA
KRAVOSA: POGLED V SKR-
ITE ZEPE TRŽASKE POE-
ZIJE. Predstavila ga bo prof.
Marija Pirjevec. Prvi od cik-
lusa starih večerov, ki želijo
spodbujati stike in pozna-
vanje med raznorodnimi
obrazci tržaske literature, bo
ob avtorjevi udeležbi v čet-
rtek, 10. februarja, ob 19. uri
v knjigarni Nuova Universi-
tas v Drev. XX. septembra v
Trstu.

JADRALNI KLUB CUPA
vabi clane na informativno
sejo O DRUŠTVENEM SE-
DEŽU, ki bo v petek, 11. fe-
bruarja, ob 20.30 v Sesslan-
skem zalivu.

NABREZINSKA GODBA
bo za SKUPNO PRAZNO-
VANJE PUSTA obiskala na-
slednje vasi: v soboto, 12. t.
m., popoldne Medjo vas, v
nedeljo, 13. t. m., Slivno,
Mavhinje, Cerovlje, Prec-
nik, Sempolaj in Prapro-
t; v ponedeljek, 14. t. m., in to-
rek, 15. t. m., Sesslan,
Vizovlje, Trnovco in Na-
brežino.

SKD VIGRED vabi vse
otroke na PUSTNO
RAJANJE, ki bo v društv-
nih prostorih v Sempolaju
v nedeljo, 13. februarja, ob
15. do 18. ure.

SPORTNA SOLA TRST
v sodelovanju s KD Skam-
perle priredi tradicionalno
OTROSKO PUSTNO
RAJANJE v nedeljo, 13. fe-
bruarja, ob 15. do 19. ure v
Borovem sportnem centru
pri Sv. Ivanu. Igral bo an-
sambel Zvezde.

SLOVENSKI DIJASKI
DOM SRECKO KOSOVEL
sporoča, da bo v torek, 15.

februarja, od 15. do 18. ure
v prostorih Dijanskega doma
PUSTNO RAJANJE ZA
NAJMLAJŠE.

KD IVAN GRBEC - Ske-
denjska ulica 124, vabi vse
male maske na PUSTNO
RAJANJE v ponedeljek, 14.
februarja, od 16. ure dalje.
Pridite, veselo in poskočno
bo!

V NABREZINI prireajo
stari na pustni torek, 15.
februarja, PUSTNO ZABA-
VO, ki se bo pričela na Tr-
gu ob 14.30 s povorko ob
spremljavi godbe. Od 15.
do 18. ure bo v dvorani Igo
Gruden PLES za otroke vr-
cev in osnovnih sol, od
18.00 do 20.30 bo zabava
prirejena za srednjesolsko
mladino. Vabljeni!

SKD BARKOVLE, Ul.
Cerreto 12, prireja v torek,
15. t. m., od 15. ure dalje
OTROSKO PUSTNO
RAJANJE. Zvečer pa bo
PLES ZA ODRASLE. Va-
bljeni!

ŠOLSKE VESTI

SSS - TAJNISTVO TRST
sporoča, da je podaljšal do
10. februarja rok za preme-
stitve učiteljev.

SINDIKAT SLOVENSKE
SOLE - tajništvo Trst - spo-
roča, da je tržasko solsko
skrbništvo razpisalo tri na-
tečaje na podlagi uradnih
listin, namenjenih neucne-
mu osebju (A.T.A.), ki je
zacasno namesceno na so-
lah in ze vkljuceno v per-
manentne lestvice: 1. za
prehod na 4. funkcionalno
kvalifikacijo v vlogi uprav-
nega sodelavca - uradnika;
2. za prehod na 4. funkcio-
nalno kvalifikacijo v vlogi
tehnicnega sodelavca -
uradnika; 3. za prehod na
3. funkcionalno kvalifika-
cijo v vlogi sluge - pomo-
znika. Pogoji za pripu-
stitev k natečaju 2 leti (24
mesecev) službovanja na
državnih solah. Rok za
vložitev prošnje zapade 28.
februarja. Morebitne infor-
macije, razpise in obrazce
dobite na sedežu Sindikata,
Ul. Carducci 8, Trst, tel.
307301.

MALI OGLASI

OSMICO je odprl Usaj v
Nabrezini st. 8.

OSMICO sta v Salezu
odprla Silva in Maurizio.

OSMICO odprli smo, da
veselo v družbi bo - Josip
Berdon, Pulje pri Domju
123.

OSMICO je odprl Lupinc
v Praprothu. Toci sortirana
vina.

ISCER zazidljiv teren na
Krasu v okolici Kriza, Na-
brezine, Sesslana, Proseka,
Padric, Trebč ali Opčin,
približno 1.500 kv. m, za
dve enostanovanjski hisi.
Tel. na st. 370947 - urnik
urada.

PRODAM vinograd v
okolici Borsta. Tel. na st.
228496 ali 228001.

PRODAM fiat uno 45 CL
fire po ugodni ceni. Tel. na
st. 826459 v večernih urah -
Ana.

PRODAM fiat 128, 1100
ccm, v dobrem stanju. Tel.
na st. (0481) 20642.

PRODAM fiat pando
CLX 750, bele barve, letnik
1992, v odličnem stanju.
Tel. na st. 040 766649.

PRODAJAMO trak za se-
no. Tel. na st. 226460 ob
13. do 15. ure.

POHISTVO - ostanke sk-
ladišča in neprodanih vzor-
cev prodam po zelo ugodni
ceni. Tel. na st. 54390.

UGODNO prodam skoraj
novo opremo za kuhinjo s
steklilnikom na plinsko jek-
lenko. Tel. na st. 393624.

DIPLOMIRANA na
fakulteti tujih jezikov z
izkušnjami poučevanja nu-
di lekcije iz anglesčine in
spanščine. Tel. na st. 040
308089.

NAS RECEPT se je po-
zitivno izkazal. Korektno
spanje je največje stvar
po prehrani. Bolečine v
hrbtu, vratu in mnogo dru-
gih nevroznosti izhajajo tu-
di iz te pomanjkljivosti. Se
strinjate? Za brezplačen se-
staneček tel. na st. 040
228779 ob uri obedov.

IZGUBIL se je 2. t. m. v
okolici Kolonkovca pes, ki
sepa, star 15 let, krizanec,
majhne rasti, kratke dlake,
crno-rjave barve z belo liso
na prsih. Najditelja prosim,
da telefonira na st. 829963.

PUST / PRIPRAVE SO V POLNEM TEKU

V nedeljo tradicionalni sprevod pustnih vozov in skupin po goriških ulicah

Sodelovalo naj bi dvanajst skupin

Lanski zmagovalci od sv. Ane z vozom "La bella e la bestia" (foto Studio Reportage)

Dvanajst skupin bo v
nedeljo popoldne sodelo-
valo na tradicionalnem
pustnem sprevodu po go-
riskih ulicah. Gospodar-
ska kriza, ki prazni blagaj-
ne javnih ustanov bo zal
krepko prizadela tudi pu-
stne prireditve v mestu,
čeprav je se pred kakšnim
mesečem kazalo, da bo
goriski pustni sprevod le-
tos doživel izreden uspeh
in sloves. Temu cilju bi se
v znatni meri približali,
ugotavljajo pobudniki pri-
reditve, če bi bilo več so-
delovanja in razumevanja
med društvi, ustanovami
in posamezniki. In tudi
več navdušenja s strani
občanov.

Pustni sprevod bo.
Kljub vsemu. Začel se bo
ob 13. uri na trgu pred
cerkvijo v Podturnu. Ude-
leženci bodo obšli glavne
goriske ulice in se nato
zbrali na Travniku, kjer
bo, ob mraku, svojo tradi-
cionalno vlogo odigrala
tudi Bela dama.

Po do zdaj razpoložlj-
vih informacijah bo v
sprevodu kakih osem
večjih skupin mask in
stirje alegorični vozovi.
Dva bosta iz Podturna
(med tema tudi lanski
zmagovalci "Spaccaus")
po eden iz Rupe in Ste-
verjana. Steverjanci (clani
SKPD Sedej) bodo predvi-
doma sodelovali tudi s
skupino mask. V sprevo-
du bodo se skupine iz Za-
graja, San Gorgia di No-
gara, raznih goriških sol,
gorijskih kvartov, kluba
Amici del taieto itd.

Sicer pa se bodo pust-
ne prireditve v mestu
zacele že v soboto. Klub
Amici del taieto pri-
pravljaja namreč sprevod
in nagrajevanje mask. Isti
klub pa bo v sredo 16.
t.m. poskrbel za "do-
stojen" pogreb pusta.

V družino Anje, in

Igorja je privekala mala

Sara

Z njimi se veselijo in
Sari zdravja ter sreče že-
lijo

dedek, babica ter
prababica Angela

SLOVENSKO
STALNO
GLEDALISCE

Helmut Peschina

BOŠ ŽE VIDELA

Igra Mira Sardoč,
režija Joze Babič

Jutri, 9. t. m., ob 20.30
v Kulturnem domu v
SOVODNJAH

PIREDITVE

SD SOVODNJE vabi na
pustni ples 12. t.m. ob
20.30 v Kulturnem domu
v Sovodnjah. Vabila: Igor
Petejan (tel. 882171), Gian-
ni Marson (tel. 882150),
Lucian Fajt (tel. 882081) in
Zdravko Kustrin (tel.
882523).

SKD KREMENJAK iz
Jamelj vabi drevi ob 20.
uri na kulturni večer s
predstavitvijo knjige Bi-

seri pod snegom in pre-
davanjem z diapozitivi.
Večer bo pri Metnih v
Zupancjevi ulici. Sode-
lovala bosta avtor knjige
dr. Dušan Jelenc in dr.
Marko Marincic.

OBVESTILA

SPD GORICA - Smu-
carski odsek sporoča, da
bo v nedeljo, 27. fe-
bruarja, društveno tekmo-
vanje na Nevejskem sed-
lu. Prijave: na sedežu
društva, danes ob 20. do
21. ure, v četrtek ob 17.
do 20. ure ter v četrtek
17. 2. ob 17. do 20. ure.
Društvo bo organiziralo
avtobusni prevoz.

KINO

GORICA
VITTORIA 18.00-
20.00-22.00 »Demolition
man«. I. Sylvester Stal-
lone in Wesley Snipes. Oz-
vočenje Dolby stereo.
CORSO 17.30-19.45-
22.00 »Mrs. Doubtfire,
mammo per sempre«. I.
Robin Williams.
TRZIC
COMUNALE 20.30
koncert.

LEKARNE

DEZURNA LEKARNA
V GORICI
OBCINSKA 2, Ul. Gar-
zaroli 154, tel. 522032.
DEZURNA LEKARNA
V TRZICU
RISMONDO, Ul. E. To-
ti 52, tel. 410701.

POGREBI

Danes ob 8.00 Emilio
Osimani iz splosne bolniš-
nice na glavno pokopa-
lišče, 9.30 Edgardo Mazza-
rino iz splosne bolnišnice
na glavno pokopališče,
11.00 Emilija Vodopivec
vd. Rojc iz splosne bolniš-
nice na glavno pokopa-
lišče, 12.00 Mario Scarel-
li iz Trsta v cerkev na Sve-
togorski ul. in na glavno
pokopališče, 12.30 Irina
Daresi iz bolnišnice Janeza
od Boga na glavno poko-
pališče, 13.15 Giovanna
Fonzar vd. Gerin iz sploš-
ne bolnišnice v Viles.

VČERAJ-DANES

Danes, TOREK,

8. februarja 1994

PRESERNOV DAN

Sonce vzide ob 7.18 in
zatone ob 17.21 - Dolzina
dneva 10.03 - Luna vzide
ob 5.37 in zatone ob 15.25.

Jutri, SREDA,

9. februarja 1994

APOLONIJA

VREME VČERAJ: tempe-
ratura zraka 11,6 stopinje,
zračni tlak 1007,2 mb rahlo
narasča, veter vzhodnik se-
verovzhodnik 30 km na
uro, burja s sunki do 65 km
na uro, vlaga 55-odstotna,
nebo jasno, morje zelo raz-
gibano, temperatura morja
9 stopinj.

ROJSTVA IN SMRTI

RODILI SO SE: Lisa Ruth
Pearson, Mattia Prensush,
Michele Covacich, Thomas
Madonia, Ludovico Pittani,
Tiziana Saraniti.

UMRLI SO: 53-Luciano
Sinigoi, 87-letni Angelo
Collinassi, 97-letna Paola
Vouk, 93-letna Natalia Pul-
ich, 74-letna Gorgia Giursi,
96-letna Vittoria Urban,
83-letna Rina Cercassoni,
84-letni Giuseppe Colja, 91-
letni Giovanni Sivi, 86-let-
na Almigia Vascotto, 89-let-
na Stefania Zorzenon, 83-
letni Amleto Starace, 78-
letni Francesco Martellani,
69-letna Ondina Tomini,
87-letna Valentina Lambru-
sch, 77-letna Francesca
Birs, 79-letna Vilma Pi-
gnet, 63-letna Anna Maria
Mian, 65-letna Bruna Ro-
magna, 56-letni Mario Scar-
celli, 91-letna Giacomina
Imann, 80-letni Raffaele
Cusera.

LEKARNE

Od ponedeljka, 7., do
nedelje, 13. februarja 1994
Normalen urnik lekarn
od 8.30 do 13.00 ter od
16.00 do 19.30

Lekarne odprte od 13.00
do 16.00

Ul. Settefontane 39 (tel.
947020), Largo Osoppo 1
(tel. 410515).

BOLJUNEC (tel. 228124)
- samo po telefonu za naj-
nужnejše primere..

Lekarne odprte od 19.30
do 20.30

Ul. Settefontane 39, Lar-
go Osoppo 1, Ul. Cavana
11.

BOLJUNEC (tel. 228124)
- samo po telefonu za naj-
nужnejše primere.

NOCNA SLUŽBA

Lekarna odprta od 20.30
do 8.30

Ul. Cavana 11 (tel.
302303).

Za dostavljanje zdravil
na dom tel. 350505 - TELE-
VITA

Urad za informacije
KZE-USL - tel. 573012.

Urad za informacije KZE
deluje od ponedeljka do
petka od 8. do 13. ure. - tel.
573012.

Zdravstvena dežurna
služba

Nočna služba od 20. do
8. ure, tel. 118, predpraz-
nična od 14. do 20. ure in
praznična od 8. do 20. ure.

Hitra pomoč tel. 118.

Telefonska centrala KZE-
USL: 399-1111.

KINO

ARISTON - 16.00, 18.05,
20.10, 22.15 »Mr. Jones« i.
Richard Gere, Lena Olin.

EXCELSIOR - 15.45,
17.55, 20.05, 22.15 »Mrs.
Doubtfire - Mammo per
sempre«, i. Robin Williams,
Sally Field.

EXCELSIOR AZZURRA
- 16.45, 18.30, 20.15, 22.00
»The Snapper«, r. Stephen
Frears, prepovedan mladini
pod 14. letom.

NAZIONALE 1 - 16.15,
18.15, 20.15, 22.15 »Robin
Hood un uomo in calzamag-
lia«, r. Mel Brooks.

NAZIONALE 2 - 16.00,
18.00, 20.05, 22.15
»Bronx«, r. - i. Robert De
Niro.

NAZIONALE 3 - 16.30
18.20, 20.15, 22.15 »L'uo-
mo che guarda«, r. Tinto
Brass, prepovedan mladini
pod 18. letom.

NAZIONALE 4 - 16.15,
18.15, 20.15, 22.15 »Perdia-
moci di vista«, r. - i. Carlo
Verdone, i. Asia Argento.

GRATTACIELO - 17.15,
19.35, 22.00 »Tra cielo e
terra«, r. Oliver Stone, i.
Tommy Lee Jones, Joan
Chen.

MIGNON - 16.30, 19.00,
21.45 »Hoffa«, i. Jack Ni-
cholson, Danny De Vito.

EDEN - 15.30 - 22.00
»Maurizia donna d'onore,

VOLITVE / TEKMOVALE NAJ BI ŠTIRI LISTE OZ. ZAVEZNIŠTVA

Koalicije oblikovane na vrsti so kandidati

Na levi Bratina in Bertoli, na desni Scuur in Romoli?

MARKO MARINCIC

igre za poslansko zbornico, kjer je okrožje približno za polovico manjše in zajema samo gorisko pokrajino brez Gradeža. Glede na razgovore na krajevni ravni je najbolj verjetno, da bo tu kandidiral občinski svetovalec Zelenih v Trzinu Arturo Bertoli. Možno pa je, da pride pri dokončnem deželnem dogovarjanju o kandidaturah do drugačnih izbir, pri čemer se omenja možnost kandidata iz vrst SKP, zlasti če ta stranka ne bo dobila kandidata, za katerega si prizadeva v "močnem" drugem tržaskem okrožju.

Center (Ljudska stranka in Segnjevski pakt). Povsem odpisana se zdi - vsaj po uradnih izjavah - možnost, da bi prišlo do vsaj tehnične povezave med progresisti in Ljudsko stranko. Slednja se bo namreč hočeš nočeš morala pokoriti ukazom iz Rima in se povezati s Segnjevimi pristasi, četudi so ti na Goriskem vlekli na desno in iskali povezavo z Berlusconiem in Ligo. V prejšnjih dneh se je zaradi tega precej govorilo o povezavi s progresisti, ki naj bi v zameno za podporo Ljudske stranke Bratini utegnili podpreti kandidata LS, najbrž sedanjega predsednika Trgovinske zbornice Enza Bevilacqua, za poslansko zbornico. V krajevnem merilu je ta možnost našla precej zagovornikov, veto vsakršni povezavi z levico pa naj bi postavil sam Martinazzoli iz Rima. Po uradnih vesteh

naj bi zato LS in Segnjevci nastopili skupaj. Kandidat za senat naj bi bil Giangiuseppe Tomarelli (pokrajinski referent Segnjevega pakta, doma iz Trzica). Za zbornico pa je v danih okoliščinah vse manj verjetno, da bi kandidiral Bevilacqua in bo najbrž Ljudska stranka predlagala koga drugega iz svojih vrst.

Zadnja beseda se ni izrecena in bi neglede na Rim utegnili v Gorici (in morda v Trstu, kjer so razmere podobne) odločiti samostojno. Sindikalne zveze CGIL, CISL in UIL, ki so prejšnji teden povabile k istemu omizju progresiste in LS na razgovor glede občinskih volitev, nameravajo sklicati ponovno srečanje prav te dni, očitno da bi preverili, ali je prav v zadnjem trenutku možen dogovor tudi za politične volitve. Vsekakor bodo morali pohiteti, saj zapade rok za predstavitev simbolov 10. februarja, torej že jutrišnjem, 20. februarja pa morajo biti predložene kandidature.

Forza Italia in Severna liga sta tudi že v glavnem izbrali svoja kandidata. Tajnik goriškega Belusconijevega kluba Forza Italia Rodolfo Ziberna nam je včeraj potrdil, da imajo vsakodnevne stike s predstavniki Severne lige, da so se dogovorili o tem, da bodo Berlusconijevi somišljeniki kandidirali svojega človeka za poslansko zbornico, Liga pa naj bi določila svojega kandidata za senatno ok-

rožje. Imen nam ni hotel izdati, iz drugih virov pa smo izvedeli, da naj bi kandidat Lige za senat bil pokrajinski odbornik Aldo Scuur, za zbornico pa naj bi kandidiral predsednik goriških komercialistov Ettore Romoli, sicer doslej somišljenik misovcev.

To navezo bo gotovo podprla desnica nekdanje KD, ki se je danes preimenovala v Centro Cristiano Democratico in ki jo vodi skrajni nacionalist Guido Fornasir. To pa se ni vse, daje razumeti Ziberna, ki se optimistično ponaša z napovedjo, da bodo v Gorici presegli 50 odstotkov glasov. Vrata skušajo držati odprta tako centru kot skrajni desnici. Iz centra pričakujejo naj bi skočili na voz bivši demokristjani Tripanijevske skupine Nuova Fase. Na desni pa "forzaitalijevci" se niso dokončno odpisali misovcev in naj bi se o možnosti kake vsaj "tehnične" povezave pogovorili kar z njihovim vsedržavnim predsednikom Pazzaglio, ki bo te dni v Gorici bolj iz družinskih (žena je Goricanka) kot političnih razlogov.

Skrajna desnica bo siglo MSI nadomestila z novim nazivom Alleanza Nazionale. Vsebinska pa se ne bi smela bistveno spremeniti, če drži, da sta izbrana kandidata za samostojni tek pokrajinski svetovalec Sergio Cosma za senat in občinski Luigi Coana za poslansko zbornico. Govori pa se tudi, da bi enega med njima lahko nadomestil drug, z misovsko preteklostjo manj zaznamovan kandidat.

GORICA

Občinski uradi odprti tudi popoldne

Uslužbenci sami to predlagajo

Prepričanje o nedejavnosti in brezbriznosti javnih uslužbencev je danes zelo razširjeno. Temelji tako na posploševanju negativnih izkušenj vsakega izmed nas, ko je pred okenцем javnega urada našel kakega posebno topoumnega predstavnika nižje birokratske kaste, kakor tudi na zainteresirani propagandi tistih političnih sil, ki ne izgubijo priložnosti, da bi ocrnile vse, kar diši po državnem, da bi povzdigovali svojo liberistično ideologijo.

Vendar stvarnost le ni vedno tako črnobela. Dokaz smo prav včeraj dobili v tiskovnem sporočilu občinskih uslužbencev v Gorici, ki so v dogovoru s svojimi sindikalnimi predstavniki izdelali predlog o raztegnitvi urnika delovanja občinskih uradov tudi na popoldanski čas, kar seveda predpostavlja tudi popoldansko delo osebja. V sklopu sirsega načrta za izboljšanje produktivnosti in učinkovitosti delovanja javnih služb, ki naj ustreza tako interesom krajevnih ustanov kot občanov, predlagajo možnost tudi popoldanskega odprtja anagrafskih uradov goriske občine. Upoštevajoč zamrznitev organikov osebja in omejujoča določila vsakoletnih finančnih zakonov, poudarja sindikat občinskih uslužbencev CISL, gre za pomemben predlog in dokaz velike pozornosti do želja in potreb občanov. Predlog bodo podrobneje predstavili jutri na tiskovni konferenci na županstvu.

NOVICE

Pojasnilo goriške KZE glede specialističnih pregledov

Goriska krajevna zdravstvena enota je te dni v posebnem sporočilu za javnost želela pojasniti postopek, ki ga upoštevajo v primerih, ko se zavarovanci za specialistične zdravstvene storitve poslužujejo zasebnih struktur. Zavarovanci, ki morajo plačevati soudeležbo se lahko obrnejo do zasebnih zdravstvenih struktur (gre vsekakor za ustanove, ki na podlagi konvencije sodelujejo s KZE) brez predhodnega pooblastila oziroma napotnice zdravnika KZE v vseh primerih, ko strošek storitve ne presega 100 tisoč lir. V primeru zavarovancev, ki so oproščeni plačevanja samopriskupka za specialistične storitve pa je predhodno pooblastilo oziroma napotnica obvezna. KZE nadalje obvesča, da je s konvencijo urejeno sodelovanje z zasebno kliniko Nova Salus v Gorici (za storitve s področja fiziokinezioterapije in ortopedije) ter s kliniko Pama v Trzinu, kar zadeva laboratorijske izvide. Na podlagi konvencije je urejeno tudi sodelovanje za specialistične storitve z bolnišnico Janeza od Boga v Gorici. Za korišćenje teh storitev zavarovanci ne potrebujejo predhodnega soglasja oziroma napotnice.

Zapora na pokrajinski cesti med Koprivnim in Morarom

Z ukazom predsednice Pokrajine je bila do 15. februarja podaljšana zapora odseka pokrajinske ceste št. 4 med Koprivnim in Morarom in sicer na območju občine Moraro. Omejitev prometa je začela veljati že 15. decembra lani, vendar so se dela za namestitve cevi grezničnega omrežja zavlekla preko prvotno predvidenega roka. Od tod tudi sklep o podaljšanju omejitve oziroma prepovedi prometa.

Vreme ni bilo naklonjeno zato bodo sejem ponovili

Dež je tokrat ponagajal razstavljalcem na stari-narskem sejmu, ki se vsako prvo nedeljo v mesecu odvija na Palcuti. Nekateri prodajalci so sicer kljub vsemu razgrnili svoje mizice. Zal pa je reden potek sejma zmotila ploha in odziv občinstva je bil spričo takih razmer pač omejen. Vendar za dežjem posije sonce in tako naj bi sejem ponovili prihodnjo nedeljo. Sicer pa v rajonskem svetu že razmišljajo, da bi bilo se najbolj pametno, če bi tovrstne dejavnosti uskladili in sestavili točen koledar.

MEDNARODNA SOLIDARNOST

Koliko odveč je v družinskih proračunih?

Jutri ob 20.30 bo v prostorih Večnamenskega socialnega središča v ulici Baiaumonti predavanje z naslovom Operacija bilanca pravičnosti. Za tem nenavadnim naslovom se skriva predavanje dveh poznavalcev, Franca Rigosija in Doriane Giglioli, ki se že vrsto let ukvarjata s problemom svetovnih rezerv surovin in po drugi strani vsega, česar preveč porabi in zavrže naša moderna družba.

Večer o tem, kako bi lahko družinsko porabo v nasi civilizaciji občutno znižali in predvsem razumno uredili na novi in pravičnejši podlagi, prirejata združenje Gori-zigiovane in Zadruga za mednarodno solidarnost, ki v ulici Bellinzona

upravlja trgovino Yeleen. V njej prodajajo izključno izdelke iz nerazvitih dežel po pravičnih cenah in skušajo s tem pomagati nerazvitem deželam.

Na predavanju bo govor o družinskem proračunu, ki je v zahodnem razvitem svetu prevelik za vse potrebe družine in posameznika. Preprosteje povedano: preveč porabimo in preveč mečemo stran, ne da bi sploh porabili. In to od papirja, ki uničuje zelena pljuča našega planeta pa do jestvin, preveč grejemo naša stanovanja, avtomobili tudi odžirajo naftne zaloge itd. Na predavanju bodo tudi postavili konkretne predloge, kako lahko občutno znižamo družinsko bilanco

KRONIKA / OROŽJE SO UKRADLI 4. JANUARJA IZ STANOVANJA V ULICI LUNGA

Policija našla ukradeno lovsko orožje in priprla 50-letnega Walterja Di Biaggia

Preiskava se nadaljuje - Manjka namreč še lovška puška beretta

Osebjete letetečega oddelka goriske kvesture je v nedeljo aretiralo zaradi ilegalne posesti strelnega orožja in municije ter drugega blaga sumljivega izvora 50-letnega Walterja Di Biaggia iz Gorice, ulica Parcar 16. Na njegovem domu so namreč našli nekaj kosov orožja, ki so jih neznanci ukradli 4. januarja letos v stanovanju Orazia D'Andrea v ulici Lunga v Gorici.

Policiisti so zaplenili lovsko karabinko z daljnogledom, lovsko dvocevno puško, dva noža, približno 500 lovskih nabojev in nekaj kosov lovске obleke. Vendar, kakor se zdi, to ni vse orožje in blago, ki so ga neznanci odnesli iz stanovanja v ulici Lunga

33. Predvsem manjka še lovška puška znamke beretta. Preiskovalci so prepričani, da bodo z zaslišanjem Walterja Di Biaggia, ki je v priporu, ugotovili, kakšno pot je ubralo orožje. Računajo tudi, da bodo odkrili storilce, ki so orožje ukradli v stanovanju v ulici Lunga.

Walter Di Biaggio je policijskim in sodnim organom dobro znana oseba. Pred leti je bil vpleten v proces (kot obremenilna priča, kasneje pa se je znašel med obtoženci) glede atentata pri Petovljah. tudi v naslednjih letih je imel še večkrat opravka s sodiščem in je kar precej časa odsedel v zaporu. Bil je vpleten tudi v rop na avtocesti pri Vilešu.

Policiisti razkazujejo zaplenjeno orožje in naboje (foto Studio Reportage)

NOVICE

**Zunanji minister Mock
zahteva vojaško intervencijo**

DUNAJ - Avstrijski zunanji minister Alois Mock je po sobotnem pokolu v Sarajevu zahteval ozemelsko omejeno vojaško intervencijo Zahoda. »Če zdaj ne bo uspelo vzpostaviti reda v Bosni, temveč zrtev bo terjala vojna in temveč dražja bo vsaka vojaška intervencija v bodočnosti«, je dejal avstrijski politik. Predsednik ÖVP Busek pa je zahteval »masivne akcije«, kajti vsa mednarodna prizadevanja za rešitev na pogajalski plati da so bile neuspešne.

**Avstrijski predsednik Klestil
nastopil državni obisk v Egiptu**

DUNAJ/KAIRO - Avstrijski zvezni predsednik Thomas Klestil je včeraj popoldne - brez spremstva diplomatke Margot Löfflerjeve, ki je v zadnjih tednih in mesecih predvsem zaradi njene privatne bližine do zveznega predsednika poskrbela za delno politično krizo prav na vrhu države - nastopil svoj dvodnevni obisk v Egiptu. Klestil se bo med drugim sestal z državnim predsednikom Mubarakom ter z zunanjim ministrom Mussajem. Glavna tema pogovorov bo napredovanje mirovnega procesa na Bliznjem Vzhodu oz. sporazum med Izraelom in palestinsko osvobodilno organizacijo PLO. Avstrijskega predsednika bo - zaradi nevarnosti napadov muslimanskih fundamentalistov na tujce - spremljala posebna (avstrijska) varnostna enota. Kot znano, so fundamentalisti sredi meseca januarja v Kairu napadli avtobus z avstrijskimi turisti. Pri napadu je bilo težje ranjenih osem Avstrijcev.

**Margot Löffler bo
zaenkrat ostala na Dunaju**

DUNAJ - Diplomarka Margot Löffler se je dokončno poslovila iz predsedniške pisarne v Hofburg in včeraj nastopila vtedenski dopust. V nasprotju z napovedi iz preteklega tedna, pa, vsaj zaenkrat, ne bo šla diplomatsko mesto v tujino, marveč ostala na Dunaju. To je sporočil generalni sekretar Urada za zunanje zadeve Wolfgang Schallenberg, ki je vest, da se je spremenil tudi Löfflerjev službeni status (prej poslanka, zdaj legacijski svetnik - op. ured.) potrdil, pri tem pa poudaril, da ne gre za »nikakršno znižanje ranga« Löfflerjeve. Politični magaciz »News« pa je medtem objavil rezultat povpraševanja javnega mnenja o zveznemu predsedniku v Avstriji. Anketa je potrdila, da je ugled predsednika Thomasa Klestila padel, kljub temu pa bi Klestil - če bi zdaj bile predsedniške volitve v Avstriji - prepričljivo zmagal.

**Danes žalna seja in
pogreb Francija Zwittera**

CELOVEC - Koroski Slovenci se bodo danes poslovili od Francija Zwittera, bivšega dolgoletnega predsednika Zveze slovenskih organizacij, človeka, ki se je skozi več desetletij boril za pravice koroskih Slovencev ter manjšin v Evropi. Zwitter je preteklo sredo v Celovcu umrl v 81. letu starosti. Žalna seja za pokojnega manjšinskega politika, na katero vabijo ZSO, SPZ, ZKP, ZSI in ZSZ, bo danes, v torek, ob 11. uri v Domu sindikatov v Celovcu, masa zadušnica bo ob 13. uri v cerkvi sv. Jozefa na Otocah, pogreb pa ob približno 14.30 uri na pokopališču v Smartinu v Otocah.

AVSTRIJA - EU / VROČA FAZA PRI PRISTOPNIH POGAJANJH

Pledoaje za čimprejšnji pristop k Evropski uniji

Zborovanje avstrijskih socialdemokratov v Beljaku

IVAN LUKAN

Na podljiu: ministrski predsednik Johannes Rau, namestnik koroškega deželnega glavarja Peter Ambrozy in avstrijski zvezni kancler Franz Vranitzky. slika: Eggenberger

BELJAK/DUNAJ - Avstrijski pristop k Evropski uniji da ni vprašanje taktike, temveč samostojnosti in samozavesti, je v soboto v Beljaku poudaril avstrijski zvezni kancler Franz Vranitzky na zborovanju koroške socialdemokratske stranke, katerega se je kot gost udeležil tudi ministrski predsednik nemške zveze dežele Nordrhein-Westfalen in kandidat nemških socialdemokratov za novega zveznega predsednika Johannes Rau.

Po besedah Vranitzkega bi negativna odločitev Avstrije glede pristopa k Evropski uniji pomenila izgubo pomembnih deležev na evropskem trgu, posledica takega razvoja pa bil bila vsja brezposelnost v državi. Poleg gospodarskih argumentov za avstrijski pristop k EU pa je zvezni kancler izpostavil tudi vprašanje varnosti v Evropi: »V skupni Evropi ni predstavljalvo, da bi eden proti drugemu uporabljal orožje«, je dejal Vranitzky ki je tudi poudaril, da je socialni mir »najučinkovitejše sredstvo« proti desnemu ekstremizmu v Evropi.

Ministrski predsednik Johannes Rau je v svojem prispevku dejal, da bi pristop Avstrije in ostalih treh kandidatov (Svedska, Norveška, Finska) pomenil za Evropsko unijo pomembno pridobitev, kritično pa je dodal, da bo ta unija morala bolj kot doslej upoštevati skrbi in težnje ljudi ter se odpovedati v določeni meri le prisotnem centralizmu in birokratizmu. Maastrichtska pogodba da

je bila pomemben korak v to smer, je dejal nemški socialdemokratski politik in podprl zahtevo po krepitvi federalizma in principa subsidiarnosti znotraj Evropske unije. Le tako bo tudi možno tako nacionalnim državam kot predvsem tudi regijam zagotoviti soodločanje v za njih bistvenih vprašanjih«, je poudaril Rau.

Prireditve, pri kateri so sodelovali se državna sekretarka za vprašanja EU pri avstrijski zvezni vladi Brigitte Ederer, nemški minister Wolfgang Clement in šef koroških socialdemokratov Peter Ambrozy, je bila en sam pledoaje za pristop k Evropski uniji. Ali se bo dalo ta načrt tudi uresničiti, pa bo odvisno od napredka pristopnih pogajanj v naslednjih treh tednih. Pogajalci so doslej zaklju-

cili 18 od skupno 29 poglavij, do začetka marca letos pa bo treba skleniti se ostalih enajst poglavij.

Veleposlanik Evropske unije Pirzio-Biroli je v pogovoru za avstrijski radio ocenil možnosti za pravčasen zaključek pogajanj s »50:50«. Najbolj težavna bodo pogajanja na področjih kmetijstva, tranzita in pravice do 2. stalnega bivališča za prebivalce EU v Avstriji, je poudaril ambasador EU in pri tem opozoril na najnovejši (kompromisni) pozicijski papir Bruslja, ki naj bi omogočilo pravočasno sklenitev pogajanj.

Avstrijski zunanji minister Alois Mock je medtem startal novo ofenzivo za pospeševanje pristopnih pogajanj: na sporedu sta srečanja z zunanjima ministroma Francije in

Nemčije ter pogovor z nemskim ministrom za promet Wissmannom o vprašanju tranzitne pogodbe med Avstrijo in EU. Zunanji ministri EU so včeraj prav v tej zadevi sklenili, da bodo Avstriji predlagali skrajšanje veljavnosti te pogodbe od 12 na samo še tri leta, kar pomeni za Avstrijo hud udarec. Mock je s tem v zvezi poudaril, da je stališče vlade, da mora ostati ohranjena njena »ekološka substanca«.

Generalna sekretarka ÖVP Ingrid Korošec pa je včeraj prvič javno omenila tudi možnost preložitve referendumu o pristopu k EU na konec leta 1994 ali celo na začetek leta 1995, če ne bo možno pravočasno oz. za avstrijsko vlado vsebinsko sprejemljivo skleniti pogajanja v Bruslju.

Zakon o civilni službi je »pod streho«

DUNAJ - Avstrijski parlament je z glasovi (ne vseh) poslancev vladne koalicije in proti glasovom opozicije izglasoval novelo k zakonu o civilnem služenju vojaškega roka, ki sta jo - po intervenciji predsednikov SPÖ in ÖVP, kanclerja Vranitzkega in vicekanclerja Buseka - začetek leta skovala obrambni minister Werner Fasslabend in notranji minister Franz Löschnak.

Civilna služba bo v letu 1994 trajala 11 mesecev (za en mesec dalje kot doslej, za leto 1995 pa novi zakon predvideva ponovno podaljšanje civilne službe, če bo od maja do oktobra letos več kot 3000 prostovoljcev za civilno služenje vojske. Zakon bo veljal do 1. januarja 1996, potem bo treba spet poiskati novo rešitev.

Novela prinaša za civilne uslužbenke bistveno poslabšanje njihovega položaja (prošnjo za civilno službo bo treba stati takoj po naboru, prejemale ne bodo več finančnih dokladov za obleko in hrano, znižal se bo tudi njihov osnovni meseni dohodek). Hkrati je služba z orožjem postala bolj atraktivna (zvišanje mesečnega dohodka na 3000 šilingov mesečno, proste vožnje za rekrute z javnimi prometnimi sredstvi, itd.) I.L.

AVSTRIJA - ČEŠKA / BILATERALI ODNOSI VSE BOLJ OBREMENJENI

Avstrija napovedala ukrepe za preprečitev dogradnje JE Temelin

Klestil podpira stališče vlade in parlamenta - Tudi Havel za dogradnjo

DUNAJ - Avstrija v zvezi s češke strani napovedane dogradnje jedrske elektrarne v Temelinu ne namerava popustiti v svojih prizadevanjih za preprečitev nuklearke.

Zvezni kancler Franz Vranitzky je zdaj napovedal, da bo v ZDA poslal priznanega avstrijskega strokovnjaka za jedrska vprašanja prof. Heindlerja, kateri naj bi članom ameriškega kongresa tolmačil avstrijsko odklonilno stališče glede JE Temelin in tudi do drugih nukleark v državah vzhodne in jugovzhodne Evrope.

Avstrijsko odklonilno stališče glede dogradnje nuklearke v Temelinu (rusko jedro nuklearke

naj bi dobilo »plasc« z zapadno varnostno tehnologijo - op. ured.) je medtem podprl tudi zvezni predsednik Thomas Klestil. Dejaj je, da podpira »brez pridržkov« stališče zvezne vlade in avstrijskega parlamenta, hkrati je tudi napovedal, da bo vprašanje JE Temelin sprožil na zasedanju predsednikov srednjeevropskih držav aprila v Pragi. »Vprašanje je jedrske energije ni nikakor suverena zadeva posamezne države«, je s tem v zvezi poudaril avstrijski predsednik.

Česki premier Vaclav Klaus, kateri je začetek preteklega tedna z nenavadno ostrino reagiral na odklonilno stališče Avstrije (»Dunaj naj v-

zame na znanje, da je odločitev glede dogradnje nuklearke dokončna«), se je ponovno oglašal. Z izjavo, da je avstrijski odpor proti JE Temelin »čista volilna propaganda«, je dodatno obremenil bilateralne odnose med Dunajem in Prago. »Vzrok za avstrijski protest niso tehnične pomanjkljivosti jedrske elektrarne v Temelinu, temveč bližajoče se državnozbornske volitve«, je izjavil šef češke vlade.

Bolj diplomatsko se je na avstrijske proteste odzval predsednik Havel. Le-ta je dejal, da sicer razume stališča nasprotnikov JE Temelinu, hkrati pa poudaril, da ni za pričakovati, »da se bomo odpovali dogradnji je-

drske elektrarne«. Dodal je še, da bo nuklearka v Temelinu po svoji dogradnji imela najvišji varnostni standard, z njeno vključitvijo v mrežo pa da bo Češka znatno znižala izkop rjavega premoga in tako prispevala k boljšanju ekološkega položaja.

Vzrok za dokaj oster cesko-avstrijski spor je v tem, da je Ameriške banke za pospeševanje izvoza sprejela sklep, da prevzame garancijo oziroma jamstvo za posojilo v višini skoraj 4 milijard šilingov. Če bi ameriški kongres potrdil sklep, kar je po zadnjih informacijah iz ZDA (in tudi po mnenju avstrijskega zunanjega ministra A. Mocka) tudi pričakova-

ti, bo ameriški koncern za jedrsko tehnologijo Westinghouse lahko se letos nadaljeval in koncal z gradnjo nuklearke v Temelinu.

Za ta slučaj je gornje-avstrijski deželni glavar Josef Ratzenböck že napovedal razne akcije, s katerimi naj bi preprečili izgradnjo dejavnosti, npr. opozarjanje ceskega prebivalstva na nevarnostni potencial jedrske energije ter zahtevo po tozadavnem referendumu na Ceskem).

Tudi nizjeavstrijski deželni glavar Erwin Pröll je zahteval izvedbo referendumu na Ceskem in poudaril, da gre za »upravičeno zaskrbljenost avstrijskega prebivalstva«. I.L./I.Sch.

JUŽNA TIROLSKA / POLITIKA

Protestna kandidatura 80-letnega Magnaga pri državnih volitvah?

Nenavadna poteza ob jubileju

BOZEN - Bivši dolgoletni deželni glavar Južne Tirolske in nekdani vodja krščansko usmerjene Južnotirolske ljudske stranke (SVP) Silvius Magnago je preteklo soboto slavil svojo 80. letnico.

Ob tej priložnosti je napovedal nenavadno politično potezo, namreč svojo morebitno vrnitev v aktivno politiko. Kandidiral naj bi marca letos pri državnih volitvah za sedež v parlamentu v Rimu.

Njegov nastop na državnih volitvah naj bi bil hkrati protestna gesta, saj (nemsko govoreci) Južni Tirolci odklanjajo novi italijanski proporcionalni volilni sistem, ki jim od vsega začetka nudi slabše iz-

hodišče (kot prej) in ki ga zato označujejo kot ponovno izirvanje komaj sele ustaljenega statuta o avtonomiji Južne Tirolske znotraj italijanske države.

Kot smo že poročali, je Južnotirolska ljudska stranka po spremembi volilnega zakona de facto izključena iz razdelitve tistih sedežev v rimskem parlamentu, ki jih delijo po proporcionalnem volilnem sistemu. Pritožba na najvišji ravni ni zalegla. Ustavno sodišče v Rimu je decembra lani zavrnilo pritožbo, hkrati pa v svoji razsodbi priznalo, da gre za kršenje južnotirolskega statuta o avtonomiji, vendar se je opredelilo kot nepristojno za probleme manjšin. I.Sch.

SLOVENIJA
IN
HRVAŠKA

ZAGREB - »Slovenija je zainteresirana za dobrososedske odnose s Hrvaško, zlasti za dobre gospodarske odnose«, je izjavil na konferenci za novinarje slovenski premier **Janez Drnovšek**. Novinarsko konferenco sta organizirala slovenski in hrvaški premier skupaj z ministroma za zunanje zadeve na Banskih dvorih, neposredno po seji, ki je potekala za zaprtimi vrati.

Ob podpisu sestih sporazumov med Zagrebom in Ljubljano pa je v Zagrebu

Ko sta se slovenska in hrvaška delegacija pogovarjali za zaprtimi vrati, so ti isti novinarji, ki so »prislanjali usesa na vrata«, slisali, da so iz sporazuma o gospodarskem sodelovanju izključili sporazum o plačilnem prometu. Hrvaki premier Valentić je na to odvrnil, da so novinarji na ta način marsikaj slisali tudi narobe. »Prislo je do določenih usklajevanj, čeprav gre za običajen plačilni promet, ki ga ureja zakon, zato ni bilo nobene potrebe, da bi ga opredelili se s sporazumom,« je odgovoril Valentić. **Janez Drnovšek** pa je novinarjem odvrnil, da »gre za klasičen način medsebojnega plačilnega prometa, kot pri drugih državah.«

ostalo se precej odprtih vprašanj. Hrvaki premier **Nikica Valetnić** je povedal, da sta se v ponedeljek obe vladni delegaciji dogovorili za nadaljevanje reševanja premoženjsko-pravnih odnosov, zlasti za hrvaško stran ključnega vprašanja, Jadranske elektrarne Krško, pri kateri gre po Valentićevem mnenju za vprašanje,

Težave ne ogrožajo
odnosov med državama

Optimistična premiera - Nuklearka ni politični problem

ki je sporno tako po strokovni kot po tehnični plati. »Korak naprej je bil storjen pri Ljubljanski banki,« je izjavil Valentić, ki je napovedal, da se bosta v petnajstih dneh sestali ekspertni skupini o tem vprašanju, za katerega pa Valentić meni, da je problematično po strokovni in finančni plati, nikakor pa ne po politični. »Med nami ni problemov, ki bi lahko postavili pod vprašaj odnose med obema državama,« je izjavil Valentić in poudaril, da bo njegova vlada »storila vse za normalizacijo odnosov, zlasti se za večjo gospodarsko menjavo«.

Oba premiera sta izrazila svoj optimizem tudi, kar zadeva vprašanje meje. Na vprašanje novinarja o komentarju glede stalstva hrvaškega sveta obrambe in nacionalne varnosti o hkratnem reševanju Piranskega zaliva in hrvaškem vključevanju v Evropo je Drnovšek odgovoril, da »bodo vprašanje meje reševali konstruktivno, ker je precej zapleteno«. »Domnevam, da gre pri hrvaškem vprašanju tudi za željo, da bi to vprašanje razresili ter se pridružili Evropi brez nerešenih vprašanj in konfliktov, kar pomeni, da je rešitev Pi-

ranskega zaliva v našem skupnem interesu,« je izjavil slovenski premier. Na novinarski konferenci so tudi napovedali, da se bo reševanje vprašanja meje nadaljevalo po 15. februarju.

Nikica Valetnić je tudi pojasnil, da posamezni sporazumi, denimo o morskem ribstvu, niso neposredno povezani z vprašanjem meje v Piranskem zalivu. S podpisom tega sporazuma pa tudi niso prejedicirana odprta vprašanja določitve mej.

Valentić je omenil, da je za Hrvaško pomembno tudi vprašanje mejnega pre-

hoda Plovanija, ki ga je treba rešiti čimprej, vendar ne na škodo sporazuma o dokončnih mejah med Hrvaško in Slovenijo.

Hrvaške novinarje je zanimala tudi usoda hrvaških delavcev v Sloveniji. Janez Drnovšek je pojasnil, da ima Slovenija veliko brezposelnih, da pa bo k reševanju tega vprašanja zagotovo prispeval podpisani sporazum o zaposlovanju v gospodarstvu, s čimer se je strinjal tudi premier Valentić, ki je menil, da je »recesija v obeh državah«, vendar upa, da bo rešen tudi ta problem.

Darko Pavličić

SLOVENSKO-HRVAŠKI ODNOSI / DOLGOVI JEK

Podpisane listine kot
jamstvo za plačilo dolga

Slovenski dolg do jadranske elektrarne znaša 906 milijonov SIT, hrvaški pa 2 milijardi in 249 milijonov SIT

LJUBLJANA - Hrvaška je do dogovorjenega roka poravnala tretjino dolga do Jadranske elektrarne Krško (JEK) in s tem izpolnila dogovor, po katerem bo vzpostavljena normalna izmenjava električne energije med državama, je včeraj povedal minister za gospodarske dejavnosti **Maks Tajnikar**. Hrvaško elektrogospodarstvo je do petka, 4. februarja, plačalo 15, 4 milijona DEM, od tega četrtino ali natančneje 3, 5 milijona DEM v gotovini, preostali del pa s kompenzacijami in z assignacijami. S tem se je po besedah državnega sekretarja za energetiko **Borisa Sovica** zadal dolg zmanjšal za 42 odstotkov. Preostali del dolga, ki znaša se 21 milijonov DEM, bo Hrvaška plačevala v rednih mesečnih obrokih po 3, 5 milijona DEM vsak

mesec. Celoten dolg mora poravnati do 1. avgusta. Če bo s plačili zamujala, bo morala plačati tudi zakonske zamudne obresti, o čemer sta se dogovorila minister za gospodarske dejavnosti Maks Tajnikar in hrvaški minister za gospodarstvo Nadan Vidosević 2. februarja na Otoccu.

»V rokah imamo podpisane listine, zato ni razloga, da Hrvaška do 1. avgusta ne bi finančno sanirala odnosa do JEK«, je dejal minister Tajnikar. Opozoril pa je se na odprto vprašanje o pravnem položaju JEK. O reševanju tega vprašanja sta se ministra dogovorila, da bosta do 25. februarja sestavila mešano skupino, ki bo pripravila izhodišča za pravno in statusno urejanje JEK.

Kot je povedal Tajnikar, sta se ministra dogovorila,

da obe strani, tako slovensko kot hrvaško elektrogospodarstvo, najkasneje v 30 dneh poravnata tekoče mesečne obresti. Dolg posamezne strani pa ne sme preseči mesečnega računa za elektriko iz JEK. Če bosta elektrogospodarstvi s tekočimi plačili zamujala, bosta morali poravnati tudi zakonsko določene zamudne obresti. Zaračunavanje zamudnih obresti bo delo tudi Hrvaško, če ne bo sproti poravnala mesečnih obrokov za zapadli dolg. Dogovorila sta se tudi o zavarovanju plačil z akreditivni bank. O dolgu slovenskega elektrogospodarstva do JEK pa je Boris Sović povedal, da znaša 906 milijonov tolarjev. Dolg Hrvaške, obračunan v tolarjih, pa znaša 2 milijardi 249 milijonov. (STA)

VARSTVO KULTURNE DEDIŠČINE

Posebni program
SE za Slovenijo

Seminar se začne v sredo - Uvajanje evropske varstvene politike

LJUBLJANA - V sredo se bo v Ljubljani začel seminar z evropskimi delavci o integralnem varstvu kulturne dediščine, ki ga v sodelovanju s komitejem za kulturo pri Svetu Evrope organizira ministrstvo za kulturo in Zavod Republike Slovenije za varstvo naravne in kulturne dediščine.

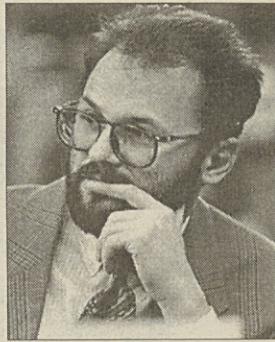
Namen seminarja je pospešiti razpravo o načelih integralnega varstva kulturne dediščine, promocijo ter uvajanje evropske varstvene politike v Sloveniji, ki je sicer podpisnica evropske kulturne konvencije in konvencije o varstvu stavbne dediščine, vendar je ne izvaja. Seminar bo posvečen obravnavi načel integralnega varstva in medsebojnim odnosom na

področjih splošne politike, administracije ter mehanizmov financiranja. Predstavlja pa začetek posebnega triletnega programa Sveta Evrope za Slovenijo, ki sodi v program varstva kulturne dediščine v Srednji in Vzhodni Evropi, ki naj bi podprl prizadevanja Slovenije za razvoj varstvene politike, ustreznega upravnega sistema in oblik financiranja za varstvo kulturne dediščine. Poleg delavnice ta program namreč obsega tudi tehnično sodelovanje in posvetovanja pri vzorčni obnovi Skofje Loke, izobraževanje ter izmenjavo strokovnjakov. Seminar bo potekal v prostorih Narodnega muzeja, za udeležence pa je predviden tudi sprejem pri slovenski vladi. (MIG)

Državni
(kulturni)
praznik

JELKO KACIN

Veliko crnila je že bilo in se bo prelitega o smiselnosti praznovanja obletnice smrti dr. Franceta Prešerna, ampak kar je, je in prav je, da je tako. Obesil sem slovensko (slovasko, rusko) zastavo na domačo hišo in upam, da mi ne bodo steli za zlo, ker sem tokrat izobesil

novi, nekoliko manjši od prejšnjega. Imamo torej dela prost dan, tako ali drugače praznujemo, hkrati pa je to tudi priložnost za individualni premislek.

Letos mineva točno 150 let, od kar je naš poet zapisal Zdravljico in z njo najbolj neposredno in nedvoumno zaplul v območje politike in političnega. Ta pesem je eden do naših državnih simbolov, njena vsebina pa se danes lahko služi za iztočnico, zlasti ko gre za njeno sporočilno vrednost v polju mednarodnih odnosov.

Prešernova romantična duša v napitnici poziva vse slovanske narode

...
vsi naj si v roke sežejo,
da oblast
in z njo čast,
ko pred, spet naša bosta last!

Ideja panslavizma je danes nekoliko zastarela, pri nas politično nesprejemljiva, po zaslugi neuničljivega gospoda Žirinovskega pa ravno te dni ponovno oživljena v najbolj nemogoči groteskni obliki, saj je predstavil zamisel o (pan) slovanski armadi. Hkrati ima Evropa edini primer vojaškega konflikta med slovanskimi narodi na ozemlju pokojne, najbolj panslovanske države - Jugoslavije, točneje Bosne in Hercegovine. Tam se vojskujejo kar trije južnoslovanski narodi (in njihove države), ki so že stoletja živeli (tudi v pesnikovem času) drug ob drugem in drug z drugim. Vsi govorijo jezik(e), ki ga (jih) razumejo, le veroizpovedi in kulture so zaradi zgodovinskih okoliščin in dejstev različne. Nemo opazujemo iztrebljanja v očitnih prizadevanjih, da bi Srbi združili vse Srbe iz (zaenkrat) treh, Hrvati pa vse Hrvatce iz dveh držav. Edino muslimanska raja in njen politični vrh ne vedo več ne kod ne kam in zal ne znajo in ne zmorejo izkoristiti v prid miru niti takih masakrov, kot je bil sobotni. Podpredsednik Ejup Ganić na vsako vprašanje novinarja, namesto razumljivih enoznačnih odgovorov, začne s frazama: »First off all...« ali »Let me explain you something!« Kdo jih bo razumel, če se med pogovorom v živo svetu ne znajo povedati, kaj bi radi!

Kaj pa nas? Ali nas mednarodna javnost razume? In ali nas sploh slisi?

Ne Prešernov ne današnji čas ni bil in se vedno ni naklonjen romantično zasanjanim vizijam in pozivom k spravi, enotnosti ali dobrim sosedskim odnosom. Za uresničitev česa takega je pač bila in je vedno potrebna država in njena oblast, ampak to se zdalec ni (bilo) dovolj. Manjka vsaj se realna politika, ki preprosto (z) more (ali pa ne) prisiliti soseda ali njegovo državo v sodelovanje pri skupnem projektu.

Vprašnje tega (današnjega) trenutka pa je: ali imamo mi (Slovenci), naša država in (naša) oblast jasno predstavlo o tem, kaj hočemo(jo) na ali ob Balkanu, pa tudi kako bi (bodo) to lahko uresničili? Bojim se, da tega v naši politiki mnogi ne vedo, zato govorijo bolj tiho in bolj na dolgo, razumejo pa nas (tujci) bolj malo in bolj redko.

Dokler ne bo pripravljena in uresničevana (naša) strategija nastopanja do in na Balkanu, ostane našemu zunanemu ministru vsaj možnost, da spise obvezno navodilo za vsa naša diplomatska predstavništva, v katerem bo predpisano obvezno javno recitiranje Zdravljice. Tako bi tujina lahko razumela politiko naše romantične strategije na ozemljih nekdanje Jugoslavije. Če nam za realna mednarodna politika ne gre ravno najbolje od rok, bodo vsaj izvedeli, da negujemo in spostujemo svojo kulturo in kulturno izročilo.

Zive naj vsi narodi,
ki hrepene dočakat' dan,
da, koder sonce hodi,
prepir iz sveta bo pregnan,
da rojak
prost bo vsak,
ne vrag, le sosed bo mejak!

Pred 150 leti je pesnik imel navdih, ki (lahko) se danes rešuje zadrege politike. Blagor državi, katere simbol je zlahten verz, toda gorje politiki, ki danes ne ve, kaj jo bodo vprašali jutri!

Prisli bi že bili Slovencem zlati časi,
ak' klasik bil bi vsak pisar, kdor nam kaj kvasi.

WASHINGTON / NEIZPROSNO ZOPER PASIVNO KAJENJE

Ostra ofenziva Clintonove uprave proti kadilcem

Prepoved kajenja v domala vseh poslovnih in javnih prostorih
- Prihranili naj bi 100 milijard dolarjev v zdravstvu

Predsednik Bill Clinton (Telefoto AP)

WASHINGTON - Clintonova administracija je včeraj odobrila zakon, s katerim namerava prepovedati ali vsaj močno omejiti kajenje v dejansko vseh poslovnih in javnih prostorih, kajti kajenje ogroža zdravje pasivnih kadilcev, se zlasti otrok.

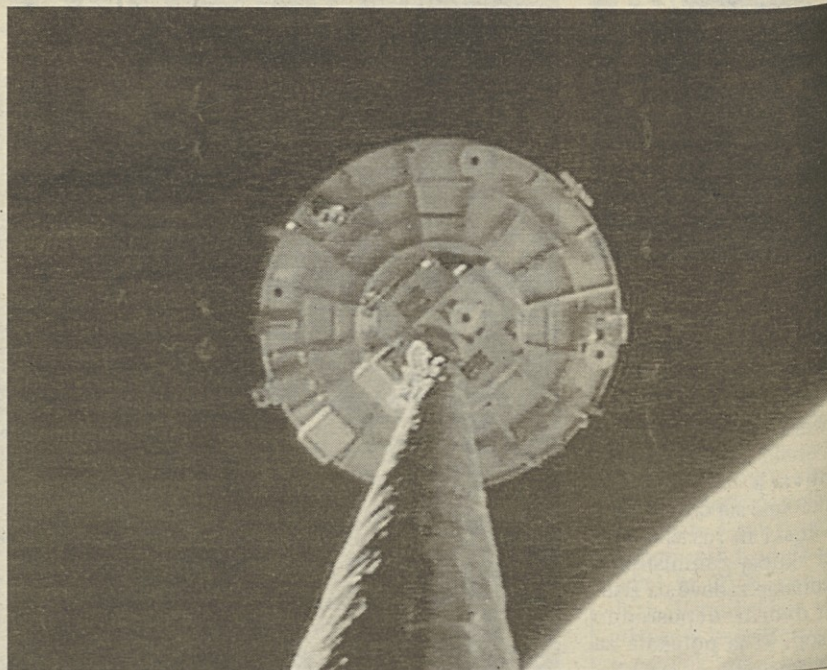
Carol Browner, vodja vladne Agencije za zaščito okolja, je izjavila, da je znanstvenih dokazov dovolj, da se zaščiti pasivne kadilce. Iz lanskega poročila agencije izhaja, da pasivno kajenje povzroča vsako leto smrt 3.000 nekadilcev ter številne zdravstvene motnje. Brownerjeva je dodala: »Kljub veliki pozornosti ob dejstvu, da pasivno kajenje povzroča pljučnega raka pri zdravih in odraslih ljudeh, sem osebno zaskrbljena zaradi negativnih učinkov na dihala otrok.«

Novi zakon prepoveduje kajenje v vseh nerezidenčnih poslopijih, ki jih tedensko uporablja ali obišče vsaj 10 ljudi. Kaditi bo mogoče samo v posebno dobro zračenih pro-

storih. Če v stavbi ni takih prostorov, si bodo kadilci morali prižgati cigareto kar zunaj. Predstavniki tobačne industrije seveda nasprotujejo temu zakonu, ki se jim zdi prestrogo in znanstveno neutemeljen, toda po ocenah Agencije za zaščito okolja bo zakon rešil od 38.000 do 108.000 človeških življenj. Poleg tega bodo na tak način prihranili preko 100 milijard dolarjev letno pri zdravstvenih stroških in vzdrževanju poslopij. Pri agenciji menijo, da je napačno izpostaviti kogarkoli, posebno otroke, kajenju, češ da ima vsak pravico do zdravega okolja, v katerem ni škodljivih snovi.

Nacelnik ameriškega zdravstva Everett ter pet njegovih predhodnikov je izrazilo svoje nasprotovanje pasivnemu kajenju. Koop, nacelnik od leta 1981 do leta 1989, je izjavil: »Danes sem kot pred desetimi leti mnenja, da je čas odlasanja minil in je treba v prid javnega zdravja ukrepati sedaj.«

Satelit WSF povzročča sive lase posadki Discoveryja

WASHINGTON - Astronavti vesoljskega trajekta Discoveryja so trikrat zaman poskušali »izstreliti« satelit Wake Shield Facility (WSF), ki je še vedno pritrjen na robotski roki raketoplana (na sliki AP). Nasa upa, da bodo v prihodnjih urah težave odpravili. S tem satelitom bodo poskušali v popolnem vakuumu izdelati material za polprevodnike nove generacije, ki jih bodo vgradili

v digitalne prenosne telefone, v hitre tranzistorje, v naprave z optičnimi vlakni in v vse najsodobnejše elektronske naprave, vključno s televizorji z visoko definiranimi slikami. Discovery, na katerem je poleg ruskega astronavta Krikaljova med petčlansko ameriško posadko tudi prvi astronaut slovenskega rodu Sega, se bo vrnil na Zemljo 11. februarja.

NOVICE

Krvavi poročni pir terjal 12 mrtvih

MOSKVA - Poročni pir v južnotadžiskem Kuljabu se je končal s pravim pokolom, v katerem je življenje izgubilo 12 svatov, 28 pa jih je bilo lažje in težje ranjenih. Kot poroča ruska tiskovna agencija Interfax, se je vse začelo, ko se je neki podoficir sprl z ženo in zaslepljen od nepopisnega sovraštva vanjo vrgel ročno bombo. Ne da bi se menil za pokol, ki ga je povzročil, je iz žepa povlekel še eno bombo, odvil varovalo, tako da mu je po nekaj sekundah eksplodirala v roki.

Slon si je zlomil okel, dobil bo bronasto protezo

KØBENHAVN - V aalborgskem zivalskem vrtu si je slon Haakon zlomil okel, ko je na begu pred samico Bibi trčil v zid. Takoj so poklicali zobozdravnika, ki je vzel odtis zlomljenega okla. Bronasto protezo, ki jo bodo prevlekli s posebno umetno sklenino, bodo Haakonu pricvrstili jutri, proteze pa seveda ni izdelal kak zobotehnik, temveč kovski mojster. Danci upajo, da bo zobozdravniški podvig uspel in da bo njihov slon, ki se ponaša z imenom pokojnega norveškega kralja, z novim oklom spet dobil zaupanje vase, saj je sedaj ves potr.

V prometni nesreči v Beninu življenje izgubilo 21 oseb

COTONOU - Policijski viri v glavnem mestu Benina Cotonouju so se včeraj sporočili, da sta v noči na nedeljo na nekem mostu 650 kilometrov severno od glavnega mesta trčila tovornjaka in zgrmela v prepad. Eden je prevazal blago, drugi pa ljudi, tako da je življenje izgubilo 19 oseb, dva sta izdihnila med prevozom v bolnišnico, ranjenih pa je 45 oseb.

Potres v Kolumbiji

BOGOTA' - V kolumbijskem mestu Medellinu, ki je svetovno znan zaradi medellinske kokainske mafije, so včeraj zabeležili potresni sunek 4, 7. stopnje po Richterju. Po prvih vesteh ni povzročil ne žrtev ne gmotne škode, le precej strahu med prebivalstvom. Zemlja se je namreč stresla ob 7.50 po krajevem času, le nekaj minut pred začetkom delovnega dne v obratih, trgovinah in solah.

Goli padalec trmasto molči

LONDON - Ameriški padalec, ki je v soboto kljub strupenemu mrazu pristal popolnoma gol na strehi Buckinghamske palače, noče povedati, zakaj je to storil. James Miller je včeraj pred sodnikom za prekrške trmasto molčal. Ponovno ga bodo zaslislali 14. februarja, ko bo moral spregovoriti, ker bo v nasprotju primeru drago plačal svoj podvig. Obtožnica ga namreč bremeni zalitve javnega funkcionarja in kršitve sedmih členov pravilnika, ki ureja zračni promet. Prijatelji 30-letnega padalca iz Nevada so britanskemu bulvarnemu tisku povedali, da je Miller načrtoval še večji podvig, in sicer spust na Belo hišo, ki pa je bil zaradi protiletalskih strojníc prenevarjen.

ARGENTINA / NA TISOČE OTROK V ROKAH IZKORIŠČEVALCEV

Mafija izkorišča mladoletnike

BUENOS AIRES - Juan je star pet let. Smehljaje se približa taksiju na aveniiji Corrientes, iz katerega izstopi starejša gospa. Odpre ji vrata, nato iztegne roko in tiho ter olikano prosi za kovanec. Alejandra, stara šest let in pol, se s cvetlico v roki sprehaja med mizicami po aveniiji Santa Fe in jo prodaja za manjšo vsoto. Sedemletni Jorge preži na avtomobile pri semaforju na aveniiji Salguero, ker bi rad opral vetrobran. V središču Buenos Airesa je na tisoče takih otrok. V večini primerov delajo za mafijo, ki ima oblast v revnih četrtih argentinske prestolnice. Za razliko od brazilskih malčkov, ki

delujejo v pravcatih neodvisnih zločinskih tolpah, morajo argentinski poulični otroci upoštevati strogo hierarhijo.

Juan spravi kovanec v žep med nabrani denar, nato gre naglo do časopisnega kioska in kovanec zamenja za bankovec, zatem pa steče do neke starejše ženske, ki ga čaka na vogalu in kateri izroci bankovec. Zvečer gre ves zbrani denar v žep nekega moškega, ki bo otroke in starko spravil na tovornjak in jih odpeljal v ubožno četrt, kjer prebivajo.

Argentinski svet za mladoletnike in družino je te dni posegel v te razmere in začel deliti na tisoče laznih

bankovcev po en peso, na katerih piše: »Če te kak otrok prosi za denar, mu daj tega le.« Na bankovcu so se naslovi središč za pomoč mladoletnikom ter kulturnih in vzgojnih centrov tega zavoda. »Mafija, ki izkorišča mladoletnike, obstaja že dvajset let, se le sedaj pa smo ji začeli nasprotovati,« pravi predsednik ustanove Attilio Alvarez. Podatki o tem so se nepopolni, vendar so zelo zanimivi. Računajo, da na ulicah prestolnice dela od 300 do 400 otrok. Vsak od njih mora vsak dan zbrati od 30 do 40 pesov, to se pravi vsega približno 10 ali 12 tisoč pesov dnevno oziroma 300 do 360

tisoč pesosov mesečno (od 510 do 610 milijonov lir). Če otrok ne zbere dovolj denarja, ga kaznujejo. Patricia Houghton, odvetnica bolnišnice Pedro de Elizalde, je izjavila, da sprejmejo vsak mesec na zdravljenje kakih dvajset otrok, ki so bili žrtve nasilja. Od teh jih je 50 odstotkov doletela telesna kazen, 40 odstotkov jih je bilo spolno zlorabljenih, ostali pa trpijo za različnimi psihološkimi posledicami.

Ukrepati je treba cimprej, kajti mafija otrok ne izpusti nikoli, niti potem, ko odrastejo. Fantom priskrbi kako ilegalno delo, deklice pa postanejo prostitutke.

LONDON / PRIJAVA

Aeroflotova letala zaradi nevzdrževanja dobesedno razpadajo

Grozi jim prepoved pristajanja in vzletanja z britanskimi letališči

LONDON - Velika Britanija bo sprožila preiskavo o letalih ruske letalske družbe Aeroflot, ki naj bi bili tako dotrajani in slabo vzdrževani, da dobesedno razpadajo in ne morejo zagotoviti niti najosnovnejših mednarodnih varnostnih standardov. Preiskavo je sprožilo britansko ministrstvo za prevoze zaradi prijave dveh britanskih državljanov, ki so ju privabile nizke Aeroflotove cene in sta se odločila za polet na Tajsko z vmesnim postankom v Moskvi.

Opis poleta 14. januarja iz Londona proti Moskvi je dobesedno srhljiv, saj sta se Andrew Cairns in Francesca Baldi zgrozila že ob

vstopu v letalo. Razbiti sedeži, raztrgane talne obloge, nepričvrščena vrata predalov, o signalizaciji, ki prepoveduje kajenje med vzletom in ukazuje privezovanje varnostnih pasov, pa ni bilo ne duha ne sluha. Ko je počila sipa na okencu letala in je moral letalo znizati visino leta in prisilno pristati v Berlinu, sta Britanca dobesedno zbežala z letala in pozdružila svoje sanje o cenenih počitnicah na Tajskem.

Ce bodo strokovnjaki britanske »Civil Aviation Authority« potrdili trditve obeh turistov, bi lahko britanska vlada prepovedala pristanek letal ruske družbe Aeroflot na britanskih letališčih.

Od trave do kozarca: KSTH na mlečnem trgu

Monsanto Co. je odkril kemični ekvivalent hormona, ki ga lahko redno dajejo kravam, zato da bi njihova proizvodnja mleka narasla za več kot 10 odstotkov. Nekaj podatkov o tem, kako to vpliva na mlečno industrijo:

Nagrajeni umetniki

Najvišje priznanje je Republika Slovenija namenila skladatelju Lojzetu Lebiču in slikarju Andreju Jemcu - Pet nagrad Prešernovega sklada

Komorni zbor AVE (dirigent Andraz Hauptman) je prejel nagrado za umetniške dosežke v zadnjih dveh letih.

»Nagrada Prešernovega sklada našega dela ne bo spremenila, vsekakor pa pevcem in meni pomeni lepo priznanje in obenem spodbudo za se uspešneje nadaljevanje zacrtane poti. Smo zelo počasi, saj je nagrada dokaz, da je bil naš trud lepo sprejet in da smo z dosedanjim delom pustili za seboj sledi,« pravi dirigent komornega zbora AVE Andraz Hauptman. V zadnjih dveh letih beležita dirigent Andraz Hauptman, 26-letni diplomirani pianist, sicer slusatelj zadnjega letnika dirigiranja na Akademiji za glasbo pri prof. Nanutu, in njegov ansambel neneh in prepričljiv kakovostni vzpon in razcvet. Dopolnjuje ju vse širša in zahtevnejša programska naravnost, v katero so vključene tudi številne nove skladbe slovenskih skladateljev, napisane na pobudo dirigenta Hauptmana.

In kaksni so zborovski načrti za prihodnost? »Letos mineva deset let delovanja komornega zbora AVE, kar že nekako zaznamuje jubilejni koncert, ki bo v juliju v Ljubljani,« napoveduje Andraz Hauptman. »Sicer pa se ukvarjamo predvsem s snemanji, da bi obogatili praznino v naši diskografiji. V prednovoletnem času smo tako izdali božično CD ploščo in kaseto, pripravljamo pa že naslednjo CD ploščo in kaseto slovenskih narodnih pesmi. Radi pa bi uresnicili še vrsto drugih snemalnih projektov. Prav gotovo se bomo udeležili zdaj že mednarodnega tekmovanja Naša zlata pesem v Mariboru. Poleg tega se nam obetajo še številni drugi koncerti, septembrski festival v Radencih in morda turneja zunaj naših meja.«

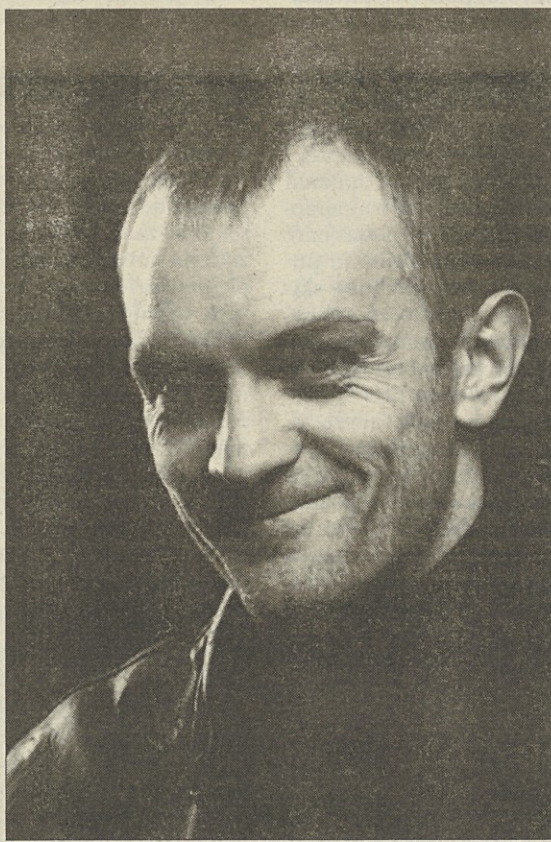
Judita Zidar je nagrajena za vloge v zadnjih dveh letih, ki jih je ustvarila na odru Prešernovega gledališča.

»Ta nagrada je zame velika čast in priznanje, hkrati pa izredna vzpodbuda za naprej, saj prinaša se večjo odgovornost do mojega dela. Stvari so z njo dobile sirs smisel,« je povedala igralka in članica ansambla Judita Zidar. »Zal nagrada ne odpira nobenih vrat in ne visa honorarjev. Če upoštevamo, da sem igrala prekrasne vloge v sodelovanju s čudovito ekipo, sem že danes velika srečnica.« Igralka zaključuje svoje razmišljanje takole: »Veliko dela me se čaka in zavezuje me, da ga bom opravljala po svojih najboljših močeh. Upam, da boste lahko ponosni name, kakor sem danes jaz.«

Iztok Kovač je dobitnik nagrade za koreografijo in izvedbo plesnih stvaritev Kako sem ujel sokola in Razsiri krila (slon nero-dni).

»Nagrada direktno na ustvarjanje ne bo vplivala, niti ga ne bo spreminjala,« ugotavlja koreograf in plesalec Iz-tok Kovač. »Mogoče je to trenutek, ko se ljudje, ki delujemo pod pojmom 'Slovenski sodobni ples', zavemo situacije in nujno zazremo v realnost.« Izток Kovač je po sili razmer popotnik, trmasto vztrajen pri iskanju svoje vizije plesa. Pravi, da je imel cez tristo učiteljev, pa kljub temu v njegovem delu ni nobenega eklekticizma. »Zalostno je,« ugotavlja »da moramo svoja dela uprizarjati po tujih odrih, ker smo na domačih ravno tako le na gostovanju.«

Svetlana Visintin in Leo Kulas za kostumografsko delo v slovenskih gledališčih, se posebej v gledališkem triptihu La divina commedia.

S. Visintin: »Delala bova tako, kot doslej. Že veliko sva naredila, gre le za nekakšno potrdilo najinemu delu. Nekaj to prav gotovo pomeni. Najino dosedanje delo je ozje in širše občinstvo razumelo in ga sprejelo. Seveda si vesel, če nagrado dobiš, kar pa ne pomeni, da bova sedela na lovori-kah. Delala bova naprej tako, kot sva doslej.«

Marjetica Potrc, kiparka, je prejela nagrado za deli Dva obraza utopije in Dva obraza izgubljenega pričakovanja.

»Vesela sem nagrade, ki ima tako visok ugled v slovenski kulturi, hkrati pa jo seveda razumem kot spodbudo za nadaljnje delo, je povedala Potrc. »Ce je tokrat spodbuda izražena z nagrado pa se mi zdi pametno tudi to, da se zahvalim tistim, ki so doslej podpirali realizacijo mojega dela - med njimi slovensko ministrstvo za kulturo, Filc iz Mengša in novomeski Novoles.«

GOVOR OB SLOVESNOSTI (ODLOMKI)

Kaj se je zgodilo s kulturo?

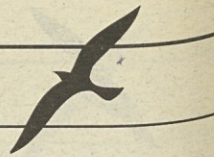
MILENA ZUPANCIC,

LANSKOLETNA PREŠERNOVA NAGRAJENKA

Ko sem nekoč prvosolcom v razredu neke sole skušala razložiti, kaj je pravzaprav igralski poklic, sem jim povedala Prešernovo Vrbo. Najprej sem povedala nauceno, solsko, brez potrebnega razmisleka in občutka. Debelo so gledali, nič niso razumeli, kot da bi jim govorila v tujem jeziku. Potem pa sem jo povedala se enkrat - tako, kot jo občutim jaz in kot sem upala, da jo bodo razumeli otroci. Pred sabo v klopi sem zagledala fantica odprtih oči, iz katerih so tekle solze. Takrat sem bila pretresena nad močjo pesnikove besede in zgrožena nad odgovornostjo svojega poklica. Pa vendarle bi nocoj veliko rajši stopila pred vas kot igralka. Zakaj sem si pravzaprav drznila sprejeti castno in tezavno nalogo, da vam izdam nekaj svojih misli in občutij? Redko se zgodi, da dobi ob takih priložnostih besedo zenska, ki je po vrhu vsega se igralka. Dvojni razlog za nezaupanje. Smo pač v pretežni meri družba, kjer moski vladajo in upravljajo, zenske pa smo pomočnice, sopotnice, tajnice. Okrasek, tolazba in podpora. Težko se sprijaznim z mnenjem, da je edina naloga igralk zabavati in ugajati, ne pa tudi odkrivati resnic, ki so v nji in zunaj nje. Seveda ne zelim ponavljati feminističnih klisejev, saj zensko in umetniško naravo razumem le kot doziviljski in spoznavni privilegij.

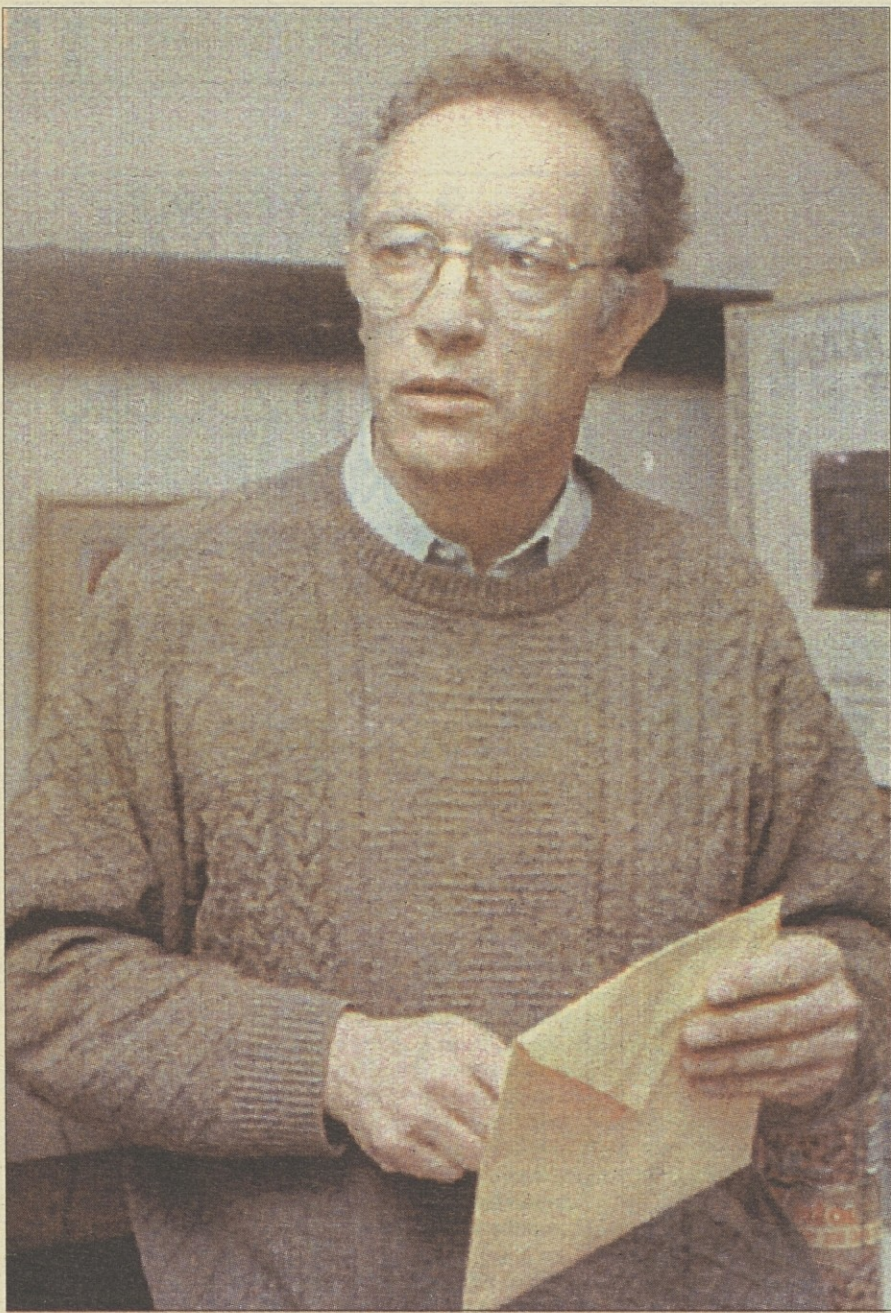
Prav zato zenske in umetniki zaznamo subtilneje in občutimo globlje ta čas sovražnosti, zdrah, nestrpnosti. Nas deveti cut prav hitro in natančno loci med zlaganim bobnenjem praznih besed in trezno, nepristransko presojo, med navidezno skrbjo za obci blagor in preračunljivostjo sebičnih interesov. Zenske se v svetu, ko vsak dan pretevamo mrtve na cestah, ko otroci prihajajo domov prestrašeni od izsiljevanja in nasilja vseh vrst, ko mafije, tak-sne ali drugačne, po svoji mili volji manipulirajo z zavestjo množic, ko ima puška večjo veljavo od knjige, ne moremo pocutiti dobro. Tezko se sprijaznim s tem, da se politika nasilno vriva prav v vse pore življenja in spreminja Slovenijo v nekakšno psihiatrično kliniko, v kateri se pacienti tresejo pred izsiljevanji, groz-jami, podpisanimi in nepodpisanimi obto-zbami, ali pa so prisiljeni noč in dan gledati TV nadaljevanke z naslovom Afera z mnogimi grozljivimi epizodami o namišljenih in resničnih poneverbah, krajah, grabezih, krivih pri-segah, izdajstvih in nevarnostih državljanske vojne. Ubogim pacientom se ze mesa, nihče več ne more lociti resnice od lazi, izvirnika od ponaredek, zdravja od bolezni, normalnega od nenormalnega. Zdravniki na tej kliniki so enako zmedeni kot sami pacienti. Obsedenost s politikantskimi spletkami je moč razbrati iz pi-sem bralcev, ki so polna ovadb in napadalne-ga duha. Kaj se je zgodilo s kulturo dialoga? Kaj se je zgodilo s kulturo sprave in strpnosti? Kaj se je zgodilo s kulturo nasploh?...

...Najbrž ne bom zgresila, če povem, da ljudje iz kulture cutimo, da med državo in kulturo ni idealnega sožitja. Država - proti pričakovanju - namenja nacionalnemu kulturnemu programu čedalje manj sredstev. To je dejstvo. Seveda je vprašanje prioritete v proračunu vprašanje aritmetike, ki se zal nikdar ne izide, je pa tudi vprašanje politične volje. In ta očitno stavi na druge konje. Nekateri ponujajo rešitev, češ naj se tudi kultura obnaša bolj tržno, kljub temu da jo to vprašanje, ali pa bi vsaj moralo biti, v naših glavah za vselej razcisce-no: slovenska kultura je iz znanih razlogov specifična in za naš narod predstavlja najvišjo vrednoto. Tako bi moralo ostati tudi v prihodnje. Ljudska umetnost - da, ljubiteljska umetnost - da, a tudi alternativna, manjšinska, robna in visoka, elitna! Vsaka zase je dragocena in nepogrešljiva, le ceniti in spodbujati jo je treba po različnih kriterijih. Komericalizacija ni rešitev in potencialno predstavlja hudo nevarnost. Od davčne politike pričakujemo, da omogoči donacije in sponzorstvo tudi za institucije nacionalnega pomena, kamor sodi tudi slovenski film in umetniški program slovenske televizije. Produkcija na teh področjih je po svojem obsegu hudo nazadovala in postala nedopustno siromašna. Samo lepi spomini so ostali na case, ko smo na Slovenskem posneli pet celovečernih filmov in lepo število izvirnih televizijskih iger, ko so se nasi filmi predstavljali in bili nagrajevani v uradnih selekcijah uglednih mednarodnih festivalov. To je zdaj preteklost, le kaksna bo prihodnost, se lahko vprašamo...

Umetniška dela so potovanja

A. Jemec: »Imamo veliko zelo dobrih ustvarjalcev.«

Znacilnost dosedanjega izjemno bogatega likovnega opusa akademskega slikarja profesorja Andreja Jemca je ciklična razporejenost v daljša in krajša razvojna obdobja, v katerih je nacenjal in suvereno razreševal aktualno likovno problematiko. Pri redkokaterem slikarju bi mogli tako razločno deliti njegovo umetniško pot na vsebinsko in slogovno izrisane stopnje, ki pa so ob vsej razvejenosti povezane v osebno razpoznavno celovitost, skladno z avtorjevim prirojenim ustvarjalnim značajem.

Zacensi od t.i. »tonskih abstraktnih pokrajin«, ki so mu s svojimi čustveno uročenimi oddleski prinesle prva domača in tuja priznanja, se je v naslednjem obdobju do cela prepustil barvitosti in čudež dramatične svetlobe zamenjal za lirčno spevnost barvnih kontrastov. Sledilo je večletno preverjanje najbolj učinkovitih sožitij med barvo in obliko v ciklu t.i. »ledvicastih oblik«, temu pa občutena tonsko - barvna stopnjevanja v ciklu »oblakov« in pretanjenost celovitih barvnih površin. Na visku izrazne polnokrvnosti se je v nekakšnem likovnem magistratu predal slikarstvu neposrednega odzivanja notranjim doživljajskim napetostim. Izpovedna moč, ki zarci iz sproscenih potez in sugestivnih barvnih spletov, se dotika preseznikov umetniškega sevanja. Likovno vsebino tega svojega trepetljavega rokopisa je se poglubil z asociativnimi liki - od znakovnih do antropomorfnih.

Tako sklenjen se je Jemec razvojni krog prek modernistične abstrakcije približal sodanem postmodernističnim gledanjem. Kot prominentnemu predstavniku sodobnega - se posebej nasega - slikarstva in grafike mu je bila podeljena vrsta domačih in tujih nagrad, zdaj tudi nasa najvišja - Prešernova.

Velika proslava je mi-mo, Prešernove nagrade in nagrade Prešernovega sklada v letu 1994 so podeljene. S Prešernovima nagrajencema, akademskim slikarjem Andrejem Jemcem in skladateljem Lojzetom Lebičem, se nismo pogovarjali v obliki klasičnega intervjua, temveč smo ju zaprosili, da odgovorita na nekaj skupnih tem, da bi mogla čimbolj sproščeno povedati tisto, za kar ni ponavadi ne priložnosti in ne casa.

Moja ustvarjalna pot: cemu sem se odlocil prav zanjo in kaj iz njenih začetkov ostaja ves čas z mano?

Andrej Jemec ABSTRAKTNO IN BARVA

O tem ponavadi malo govorimo. Najprej bi rad povedal, da je šlo za mojo hudo kritično zavest že v osnovni soli in se bolj v nizji gimnaziji, ko me je imel za risanje kipar prof. Lavrič. Včasih je rekel za kakšne moje stvari, da so dobre, medtem ko so se meni zdele slabe. Odtlej me je jasno zacrtoval občutek, da zame ni drugega poklica kot ukvarjanje s slikarstvom. Nikdar torej nisem imel težav glede odločanja, kaj početi. Kot otrok sem z veseljem risal in se danes imam shranjenih veliko tistih

risb. Ze takrat sem včasih delal s širokim copičem le zato, da bi pocrtal bistvene stvari, in potem, ko ni bilo več razvidno, kaj to je, sem s copičem to se napisal.

Ob srednji soli sem hodil v večerno likovno solo Ivana Robba; ta čas med letoma 1949 in 1953 mi je v izredno lepem spominu, ker mi je omogočal dober stik z redno likovno dejavnostjo. V nizji soli sta mi delali največje veselje risalnica (teh žal že dolgo ni več!) in telovadnica. V risbi si se gibal po prostoru v duhu, v telovadnici pa fizično.

Občutek suverenosti, ki ga najbrže dobi vsakdo ob uspešno opravljenem sprejemnem izpitu na ALU, se je moral sorazmerno hitro umakniti izredno kritičnemu odnosu do likovnega jezika. Mislim, da smo imeli priložnost spoznavati pomen likovnega jezika kot avtohtonega jezika glede na druge jezike. Posebej mene je to spoznanje močno zaznamovalo za pozneje. Zdelo se mi je, da mora slikar za uresnitev predstav, ki jih ima, izredno dobro obvladati vsa jezikovna pravila, sintakse, kompozicije itd. Ob tem moram pristaviti, da se vprašanje stila, od realističnega do abstraktnega, povsem umika v drugo vrsto. Zato, ker je npr. rdeča barva - kar ni fikci-

ja, temveč je absolutno naravna danost - eden od elementov jezika. In če recemo za nekoga, da se izraža abstraktno samo zato, ker se izraža samo z barvo, se mi to zdi neprijetno. To je, kot če bi rekli v glasbi, da je določen ton nerealističen.

Na ALU sem sicer imel dobre profesorje. Mislim, da je izjemnega pomena, da se vzpostavi globok dialog med mentorjem in studentom ob sliki. In kakšno je moje spoznanje, kar zadeva pedagoški odnos do mlajših ljudi? Potrebna je pozitivna pedagogika, ne kaznovalna. Če je kdo zabredel, ga ni treba se z macolo po glavi! To so načela, ki se mi zdijo izredno pomembna tudi za drugačne razmere v družbi.

Lojze Lebič V UMETNOSTI NI NIČ PODARJENO

Delati glasbo, jo igrati - na citre s podstrejsa, klarinet za vasko pihalno godbo, harmonij v stari soli, pozneje orgle, klavir in tako vse do zapletenih elektroakustičnih naprav v zrelih letih, ko me je »goljiva kača« že dokončno in daleč speljala iz idiličnih koroskih Prevalj - vse to me je veselilo in me kljub oviram vedno znova vračalo v svet zvokov in glasbe. Tudi s komponiranjem je bilo tako. Najprej zbori iz cital-niskih izkušenj Mohorje-

Ko se razgledujem po vsem, kar sem v desetletjih zasejal - kaj mislim o svoji dosednji zetvi?

Andrej Jemec NOVE MOŽNOSTI, NOVA DRAMA

To je posebej zanimivo vprašanje in sicer tudi zato, ker sem bi deležen očitkov, češ Jemec se je že spet spremenil... Verjetno je globoko v moji naravi, da vidim vprašanje svojega slikarstva celostno. Slikarstva se dotikam vsak dan znova na drugačen način. Se pravi, da se rojevajo vselej nova vprašanja in verjetno sem glede tega izjemno zvedav. Nisem zadovoljen takoj z odgovorom. Necesa, kar sem nekoč naredil, ne morem peljati naprej, dokler nisem premislil vsega do kraja.

Vesel sem, ko kritik v Berlinu leta 1993 napiše, da vidi v teh mojih različnih obdobjih umetniško popotovanje človeka skozi čas, saj gre za stvari, ki se niso strasno spremenile samo v avtorju, temveč tudi v svetu. Tako je tudi z vprašanji umetnosti, saj se mi na ista pojavljajo novejši odgovori. Ne moremo se zadovoljiti, da bi za ceno novega spoznanja ostajali pri starem, kajti tudi branje umetniških del napreduje neverjetno hitro. Slikarstvo je nepopovljivo in zato vidim zmeraj nove možnosti in zmeraj novo dramo tega dogajanja. Ze nekaj časa slišim, da imam obdobja, kakršna so »ledvicaste forme«, ali pa »oblake« itd., toda to sem koncipiral iz povsem drugega

zornega kota. Slo je za ugotavljanje tega, da se barva pojavlja v zmeraj novih niansah. Poskušal sem praktično dokazovati, da je nesteto nians iste barve in da je trenutnost rokopisa enkratna. Sicer pa gre v slikarstvu za neposrednost izraza. Za reagiranje na stvari, pri tem pa je potrebno toliko podrediti jezik, da se lahko izrazajo, odslkavajo stvari, ki so blizu predstavam; te pa niso določene vnaprej, temveč nastajajo sproti pri ustvarjalnem delu.

Res pa je, da v letih, ko gre za reakcijo na vprašanje konceptualizma v svetu, prihajam s svojim delom do spoznanja o lastnih možnostih znotraj vsega tega; o lastnih hotelih po eni strani, po drugi strani pa o lastnem videnju in priznavanju umetniškega dela, kakršnega si predstavljam. Saj je zmeraj na tapeti vprašanje, kaj slika še lahko je in kaj ni več slika? Te kriterije postavljam sam, s pomočjo vsega, kar vidim, o tem razmišljam neprestano. Mislim, da je individualni status umetniškega dela natančna podoba tistega, kar imenujemo v prenesenem pomenu svetovni nazor.

Zgodovina moderne umetnosti beleži začetke abstrakcije zelo zgodaj. Pojem likovna umetnost sam najbolje razloži, da gre za umetnost lika, ne pa za umetnost fabule. Seveda pa so tezeve, kadar z merili literarnega jezika poskušamo soditi likovno delo. Tedaj oblikoslovne vrednote povsem zanemarimo, iscemo zgodbo in to se na ravni amaterizma dogaja se pa se.

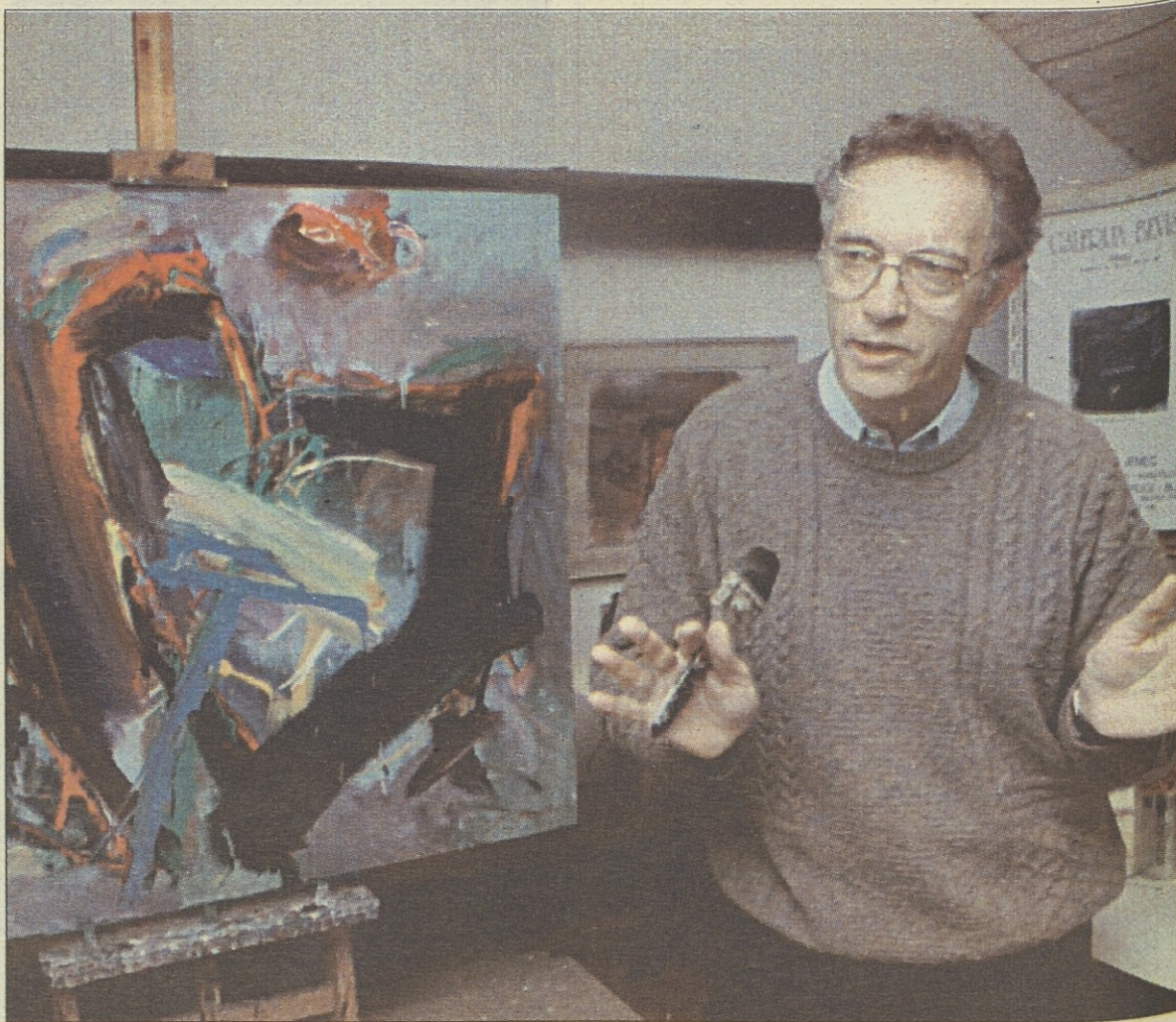
Za ljudi je pomembno, kaj naslikati, manj pa, kako je naslikano.

Lojze Lebič NAJPOMEMBNEJŠE JE USTVARJATI

Je kaj ostalo za mojim dirigiranjem pri Akademskem zboru in pozneje radijskem Komornem? Sem komu od studentov vsa dil spostovanje do glasbene umetnosti in mu odskril vrata v njene etične in ontološke razsežnosti? Ko bi le bilo tako.

Ce kot skladatelj listam po svojih partiturah, vidim predvsem to, da sem kot vsak odgovoren delavec skusal opraviti svoje delo kolikor mogoče dobro. Vprašujejo me, zakaj toliko naprezanj, vse prostre ure, dnevi, noči, prazniki, počitnice za muziko, ki je potem mnogi »ne razumejo«, ali pa jim »ni vseč«? Ne vem. Najpomembnejše mi je ustvarjati. Najsrečnejši sem za pisalno mizo, ujet v kolobar svetilke. Vse drugo kot da me ne zadeva. Umetniška dela so v besedi, podobi, gibu ali zvoku zapisane kronike, so psihogrami nasega potovanja skozi čas.

Tam v šestdesetih letih sem bil vesel, da sem pripadal temu, kar je takrat Boulez označil kot »la fuite en avant« - bežanje v prihodnost. Takratnih avantgardnih nazorov, skladateljskih in poustvarjalnih kolegov, ob katerih sem se oblikoval, ne bom zatajil. Vesel pa sem, »ko se razgledujem«, da nisem preveč bežal v prihodnost. Samo toliko, da so me znanje, disciplina in tradicija se lahko dohajali in se mi danes skladbam iz preteklosti ni treba odpovedovati.

Andrej Jemec: »Slikarstvo je neponovljivo.« (Fotografiji: Bojan Velikonja)

psihogrami našega skozi čas

L. Lebič: »Glasba je dragoceno darilo Slovencev svetu.«

O občinstvu, kritiki in kritikih - tudi mojega dela.

Andrej Jemec
BELA BARVA JE TIŠINA

Zame - mislec na moje delo - je sijajna kritika tista, ki mi objektivno odsliska, analizira problem, kakor ga vidijo drugi, stroka. Se veliko več od tega pa je vredno, kadar skuša na temelju izhodišč v delu vzpostaviti dialog. Takšen, ki vodi v razumevanje tistega, kar je uresničeno in hoteno, ne da bi posiljevala določeno delo z drugimi merili, modeli. Vem, da je svet različen in pristajam na to, vendar pa se mi zdi, da je veliko bolj pomembna kritiska inteligenca, ki skuša brez zaljivih besed, pa tudi brez pretrane hvale pokazati, kakšen »govor« je v umetniških postopkih, ki jih dobro branje obnavlja. Slika deluje sele takrat, ko poskusamo vzpostaviti dialog na temelju jezika, v katerem je to sporočeno, in to je precej tih govor. Pri tem je potrebno vzpostaviti aktiven odnos, čeprav imamo za barve sijajne izraze: da so kričeče, lahko pa so tudi molčeče... In bela barva v slikarstvu je kot v glasbi tišina; bela barva ni barva, nič ne govori...

Lojze Lebič
KAJ SE LAHKO ZGODI

Občinstvo, poslušalce spoštujem, saj vsi sodimo mednje. Ko komponiram, pa ne mislim nanje, kvečjemu na izvajalce ali prostor. Komponiranje, poustvarjanje in poslušanje zahtevajo v svetu umetniške glasbe duhovno zbranost, napor, sodelovanje in predstrukturo poslušanja. Poslušalec umetniške glasbe mora prispevati elementarno glasbeno izobrazbenost.

Občinstvo bi naj oblikovala sola, ki bi morala posredovati temelje glasbene sintakse, in posredniki glasbe, ki naj bi nas premisljeno vodili po labirintu

glasbene zakladnice vseh kontinentov in časov. Resnica je drugačna. Vse pojvne solske reforme - današnji aktivizem me zelo spominja nanje - so jemale pri tistem, kar cloveka v sodobnem svetu najbolj zadeva: pri kulturi vidnega (likovna umetnost) in kulturi zvočnega (glasbena umetnost). Clovek, ki je oropan temeljnih znanj o glasbeni govorici (sintaksi), se lahko osredotoči le se na »lep zvok, lepo melodijo, vzgajajoči ritem.« Posredniki in menezerji, ki jim je predvsem za polno blagajno, pa ga z vedno tanjšim in osutim sopkom bestsellerjev pehajo v glasbeno kulinarčno uživasko razpoloženje.

V opernih pogonih je začarani krog že sklenjen. Od številnih napisanih oper - imenujem samo nekaj velikih Italijanov 19. stol.: Rossini, Bellini, Donizetti - se na sporedih pojavlja le se peščica. Ni naključje, da se operni pevci in glasba se znajdevajo v okoljih, ki jih zagotovo bolje obvladujejo pop zvezdniki.

Ta priostrena podoba na srečo se ne velja za nas Slovence. Smer pa se nakazuje. Kaj lahko se zgodi, da jo bo nastajajoča nova jara gospoda, ki se rojeva iz danasnega nepostopenega grabeža, dokončala. Takrat se bo koncertna dvorana spremenila v menazherijo in se nam lahko zgodi, da nam bodo ponujali Mahlerjevo simfonijo tisočev za kitaro solo, Bachovo Badinerie pa za tisoč sintesizerjev.

Zavračam nezdružljivo slogastvo med umetniško glasbo in zvočnostjo, ki nastaja iz drugačnih pobud ter je prvenstveno namenjena zunaj umetniškemu okolju. Od razumnikov pričakujem, da v razmišljanje o glasbenih stvarih vnesejo intelektualno in moralno doslednost. Sprejemam različne glasbene zvrsti, tudi različne ravni estetskega. Toda sele znotraj teh razlikovanj je mogoče priljubljeno govoriti samo o »dobri in slabi« glasbi.

O kritikih se je v vseh

casih izrekalo veliko neprijaznih besed. Taka je clovska narava, da tistim, ki nas hvalijo, pravimo, da so kompetentni, onim drugim, ki nas grajajo, pa da so nesposobni. Kot ustvarjalec jih sprejemam v obeh podobah in oboje sem občutil, na moje delo pa niso imeli vpliva. Kritika predvsem oblikuje javno mnenje in je v našem majhnem in tesnem prostoru hočeš nočeš politikum, sele potem estetsko, znanstveno, zgodovinsko, hermenevitično in drugačno početje. Spostujem kritika, pri katerem začutim, da zivi z ustvarjalcevimi - poustvarjalcevimi, poslušalcevimi - stiskami in da je v teh stiskah pripravljen za kaj podstaviti tudi samega sebe.

Slovenska likovna umetnost/ glasba in svet.

Andrej Jemec
ZA SREČO JE TREBA VLAGATI

Nenehno me prizadeva, da smo sorazmerno majhen narod z velikim umetniškim potencialom in da je scena kritikov razparčirana bolj po drugotnih interesih, kot pa po zavze-manju za spoznavanje vrednega v slovenski umetnosti, ali pa po želji za bolj celovito promocijo slovenske umetnosti. Večkrat gre za igre, ki pomenijo izničevanje enega dela v prid podpiranja drugega, manj pa za bolj trezno, nadstrankarsko presojo. Sicer pa imamo Slovenci neverjetno veliko kvalitetnih ustvarjalcev. To je moje globoko prepričanje. Gledam, recimo, bienale, ki ga dolga leta z uspehom organizira in vodi Zoran Krzinski, in spremljam velike težave, ki jih ima ves čas zaradi minimalnih sredstev, minimalne kadrovske zasedbe, po drugi strani pa neverjetni učinek, ki ga ima ta bienale v svetu. Zaboga, le kdaj bomo Slovenci ugotovili, da je pa vendarle sijajno, če ti direktor velikega muzeja na Japonskem, ko potrkas na njegova vrata, re-

ce, ampak vas bienale je pa ugledna institucija, ki ima svoj pomen, težo! Razumem kruhoborske situacije, vendar moramo ločiti, kaj je vprašanje osebnega interesa, ki zadeva normalno življenje, ko smo vsi na nek način ogroženi, kaj pa pomeni za državo imeti svoj pones, svoj duhovni ugled - saj več si ni mogoče predstavljati! Ne, ne bomo imeli visjega nebotičnika kot v Ameriki, ne bomo tekmovali z New Yorkom, vendar pa smo lahko v določenem odnosu vseeno zelo suvereni. To bi nam verjetno dalo več kot mnoge druge stvari, za katere včasih trošimo nesorazmerno preveč, v kulturi pa nesorazmerno premalo. Ce bi izhajali iz tega, bi rekel, da sem se sam že zdavnaj odločil po načelu »pomagaj si sam in bog ti bo pomagal«, kar pomeni, da je večina mojih nastopov zunaj pac moja privatna zadeva (ekonomsko in drugače). Razumljivo je, da lahko potem reče kdo s strani - kar je dosti boleče - »Vidiš, Jemcu pa kar dobro gre. Ima srečo...« Jaz pa odgovarjam: »Veste, za srečo je treba vsak dan strašno veliko investirati, da dobiš potem nekaj tega vrnjeneja.« Ce bi bil postavljen pred dejstvo delati tako, kot delajo pesniki antologije poezije, torej da bi kot slikar poskusal postaviti likovno antologijo, mislim, da bi imela fantastično podobo. Ce vzamem samo umetnike iz casa med obema vojnama, ki so bili premalo afirmirani, da ne govorim poprej o Jakopicu idr., - takšna promocija bi prav gotovo predstavljala v marsikaknem centru veliko preselečenje. Seveda pa bi se morali najprej znati zediniti za takšne bolj celovite državne nastope.

Lojze Lebič
DO GLASU V MEDNARODNEM ORKESTRU

Pred leti so bile vodilna misel literarne Vileni-

Skladateljski opus Lojzeta Lebiča vsebuje vrsto zrelih mojstrov, ki zaznamujejo povsem izjemne viske izvirnega slovenskega glasbenoustvarjalnega duha. Z njimi dosega slovenska glasba svoj željeni smoter: avtonomno, izrazno bogato in izvirno govorico slovenskega skladatelja.

Svetovljansko naravnian umetnik, ki zna z intuicijo lastnega ustvarjalnega hotenja odcitati topos sedanjega trenutka v svetu in na domacih tleh, izpricuje poostren cut za zakon narave in svojski odnos do dediscine preteklih civilizacij. Sledovi od tod izviraajo dvojnosti imajo v njegovi glasbi zrcalno podobo, oplojeno z vrsto drugih vsebinskih vzporednic in nasprotij. V skupnem učinku sevajo prodorno skladateljsko energijo, prežeto z odlikami visoke humanisticne intelligence.

S strogo zastavljenimi moralnimi in umetniškimi kriteriji že dobrih 30 let mojstruje glasbene umetnine, se vztrajno zoperstavlja ponarejenim vrednotam in nedorečenim glasbenim sporočilom. Vselej v novi luci domislja in klese samosvoje mikro in makro samodejna svoboda izpovedne logike znotraj postavljenih meja. Jasno grajen lok celote z razkosjem nadrobnosti bogati glasbeno dogajanje s številnimi otenki do močnih, zelo izrazitih zvočnih razpoloženj in občutljivo odtehtanih prehodov med njimi. Iz teh stalnic Lebičevega tonskega misljenja, ki so artikularne z nenavadno pretanjenim skladateljskim besednjakom, rastejo v novejših opusih (kot sta Queensland Music za orkester in Simfonija z orglami) prizadeta sporočila, v katerih živita občutenje casa in slutnja prihodnosti. Odzivi na ta sporočila se dodatno utemljujejo skladateljev pomen v slovenski umetnosti, kakor tudi njegovo uveljavitev na tujem - in mu ze za življenja zagotavljajo status klasika sodobne glasbe.

ce besede M. Kundere: »Majhni narodi morajo postati varuhi raznovrstnosti, pri tem pa prezivijo le, ce so duhovno sirsi od vecjih.« Vse, kar hoče biti danes kaj vredno, mora prenesti mednarodna merila. Toda se prej mora biti avtentično doma. Kadar stece pogovor o slovenski glasbi in svetu (kulturi nasploh), je potrebna realnost. Za vecino povprečnih Evropejcev bomo se dolgo obrobneži, saj na področju Balkana (pol stoletja smo jih prepričevali, da smo tam) ne ločujejo posameznih narodov, se manj da bi bili pripravljeni naslo glasbo primerjati s svojo po različnih vrednostih. Tudi carobne besede »promocija slovenske kulture v svetu« zbledijo ob spoznanju, da nikoli, v največjem blagostanju, Slovenci ne bomo mogli vstric z narodi, ki si v vsakem mestu, velikem kot Ljubljana - in to po vsem svetu - lahko odprejo kulturne centre, knjižnice Goethejeve institucije, podružnice British Councila in podobne promocijske izpostave. Nic ne sme slovenske države razbremeniti skrbi za to, da nasi kulturi pomaga do glasu v mednarodnem orkestru, razmišljati pa je treba se drugače. Predvsem, da se s promocijo začne doma, pri vsakem od nas s preprostim vprašanjem: Koliko tistih, ki odhajajo v svet - politiki, gospodarstveniki, znanstveniki, profesorji, novinarji - je tam sposobnih stopiti na oder in zbrano

spregovoriti o nasi glasbeni preteklosti, o Gallusu, o Presernovih glasbenih sodobnikih, o skladateljskih sopotnikih slovenske literarne moderne, o povojni in danasnji glasbi? Poljaki to znajo, tudi Cehi, Madžari in se kdo. Preprican sem, da je glasba najbolj elementarno in dragoceno darilo Slovencev svetu. Od številnih Carniolusov, skozi vsa naslednja stoletja do današnjih Globokarja, Kantušerja, Maticica v Parizu, Jezovska, Majcna, Rojka v Nemčiji, Sveteta na Dunaju, Kosa v Avstraliji, Velikonje v Ameriki, Krena v Argentini. Brez reda nasteta v svetu poznana imena in se zdalec ne vsa! Pa vrhunski Lipovskova, Grafenauerjeva, Ozim in številni, ki od doma gostujejo po svetu... Večer za večerom uspešni Slovenci na svetovnih odrih.

Vztrajna razvojna smer slovenske glasbe je zastala doma, ko vsega tega bogastva nismo sposobni osredisciti. Slovensko glasbeno okolje se do danes ni zaznalo zgodovinskega preloma, ki je nastal s samostojnostjo in s tem novega, ugodnejšega položaja Slovenije tudi v mednarodnem glasbenem svetu.

Kako, kam v mojem delu naprej?

Andrej Jemec
POKLIC TUDI KOT HOBI

Moje zelje so zelo natančne. Ustvarjati si spro-

ti cim boljše pogoje za mirno delo, ki lahko ima kot vrednota zmeraj pozitivne izide. Dejansko si zelim miru, pa toliko možnosti, da bi nemoteno delal. Vedno bolj. Hvala-bogu imam poklic, ki mi je socasno lahko hobi, čeprav moram reci, da se ukvarjam tudi z mnogimi drugimi stvarmi, kot je normalno v vsakem življenju.

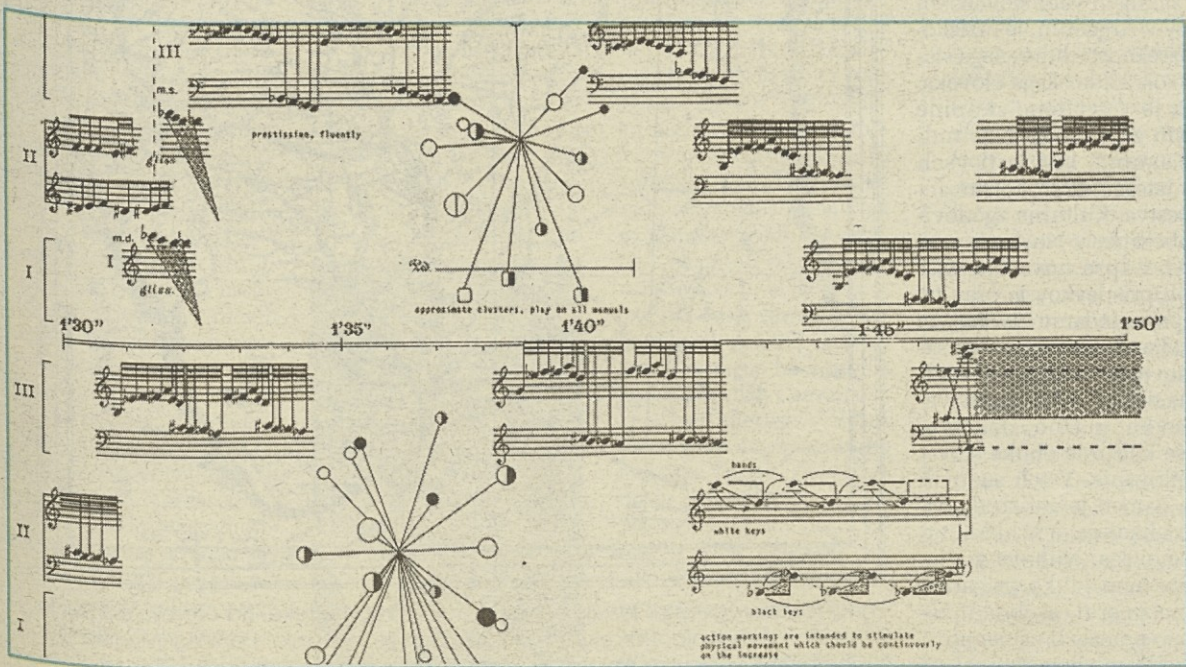
Lojze Lebič
VZTRAJANJE PRI »MITU« OSEBNEGA

Tudi v prihodnje bodo moje skladateljske zamisli, gledane iz klopi kakšne ozkosrčne sole, starosvetne, načrti za nove skladbe romantični, moja sodobna glasba preblizu pretekli. Pa me kljub temu ne priteguje poljubnost postmodernizma, se manj vračanje k nečemu, kar ni bilo moje. Ostajam pri »mitu« osebnega kot edinem mogočem kritičnem položaju umetnika.

O glasbenih stvarih zelim razmišljati ostroumno, a hkrati dvomiti. Kadar to dvojje deluje, se vedno iscem in se ucim.

Kot kaže, bo zakonitost casovnega nihala glasbo se nekaj casa zanasala v smer, ki jo je ze Kant označil kot »govorico afektov.« Po izkušnjah ne najbolj srečna smer, saj ji v medijskem mlinu grozi najhujše služabništvo. Zato je za kako novo, povezujočo in osrečujočo renesanso se prezgodaj.

Marjan Kunej

Lojze Lebič: Okus po času, ki beži - za orgle (stran iz partiture)

ZDA / BOJ ZA PRORAČUN

Manj denarja za vojsko in socialo

Najbogatejši bodo plačevali višje davke

WASHINGTON - Ameriška vlada je kongresu predstavila predlog državnega proračuna za finančno leto, ki se bo začelo prvega oktobra. Če ga bo odobril kongres, bo poldrugi bilijon dolarjev že tretje zapovrstno zmanjšanje državne porabe po desetletjih zadolževanja, kar se v ZDA ni zgodilo že vse od časov predsednika Harryja Trumana.

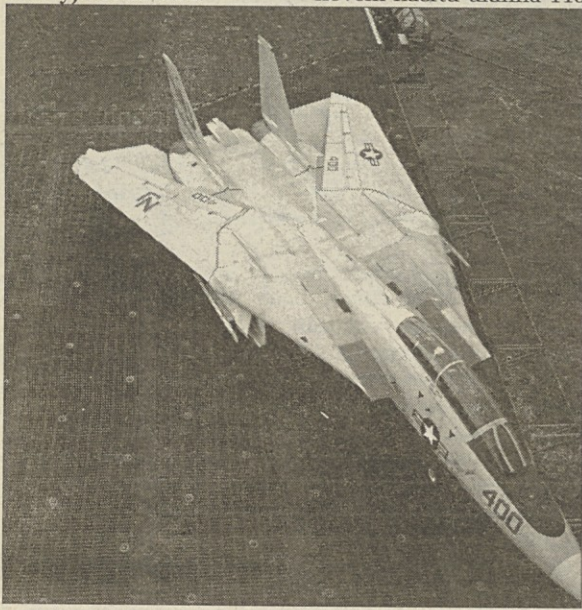
Potem ko je v svojem prvem letu v Beli hiši uredil zmanjšanje primanjkljaja za 500 milijard dolarjev, bo novi proračun se ena pomembna točka za predsednika Clintona, ki se predstavlja kot človek, ki zna pomesti z zapravljanjem prejšnjih administracij, pa čeprav je demokrat.

Ena največjih svetovnih korporacij, ameriška zvezna uprava, bo po Clintonovem načrtu ukinila 115

programov in zmanjšala sredstva za 300 programov. Po tem načrtu bodo upokojili ali odpustili najmanj sto tisoč zaposlenih v ameriški zvezni administraciji. Nov Clintonov finančni načrt bo ameriško družbo veliko bolj bolel kot pa lansko zmanjšanje primanjkljaja, ki ga je Clinton plačal predvsem z večjimi davki na nafto in najbogatejše prebivalce ZDA. Tokrat bodo zmanjšanje primanjkljaja najbolj plačali obrambno ministrstvo in vojaški programi, ki zaposlujejo številne delavce. Za državna sredstva pa bodo prikrajšali tudi številne sole, javne knjižnice, kmete, ki so prejemali državne subvencije, reveže, ki jim je država plačevala ogrevanje in mnoge druge.

»Tako kot vsaka družina moramo tudi mi urediti svoj proračun,« je povedal predsednik Clinton, ki se z veliko večjim zarom posveča prilagoditvi ameriškega gospodarstva mednarodni konkurenci kot pa tako klasičnim zunanjepolitičnim vprašanjem, kot je na primer Bosna.

Barbara Kramžar

Razvoj novih vojaških letal bo poslej počasnejši

FINSKA / NOVI PREDSEDNIK

Ljudje upajo na boljše čase

Martti Ahtisaari obljublja izboljšanje socialnih razmer

HELSINKI - Zmaga Martija Ahtisaarija iz opozicijske socialno-demokratske stranke na nedeljskih predsedniških volitvah je marsikateremu Finu vrnila upanje v ponovno gospodarsko ozdravitev in izboljšanje razmer.

Ahtisaari je vodil predvolilno kampanjo prav z gesli o potrebi po večji socialni varnosti, odpravljanju (20-odstotne) brezposelnosti itd. Toda poznavalci razmer poudarjajo, da gospodarsko politiko kroji vlada, ki je desno-sredinska, zato večjih

sprememb v neoliberalnem gospodarstvu za zdaj se ni pričakovati. 56-letni Ahtisaari bo 1. marca zamenjal predsednika Mauna Koivista, kateremu se bo iztekel drugi šestletni mandat na predsedniškem mestu. Ahtisaari, ki je tekmo, priključeno obrambno ministrico Elisabeth Rehn, premagal s 53,9 odstotka glasov proti 46,1 odstotka, ima kot nekdanji podsekretar ZN v domaci politiki le malo izkušenj, poudarjajo poznavalci finskega političnega prizorišča. (Reuter)

Novi finski predsednik Ahtisaari s soprogo (Telefoto: AP)

V Kostariki je zmagala opozicija

SAN JOSÉ - Kljub številnim napadom nasprotnikov, ki so trdili, da zaradi sumljive preteklosti ni sposoben voditi države, je na nedeljskih predsedniških volitvah v Kostariki zmagal José María Figueres (Telefoto:AP), kandidat opozicijske socialno-demokratske stranke. Po uradnih podatkih se je volitev udeležila več kot polovica od 1,9 milijona volilcev. 39-letni Figueres je dobil 50 odstotkov glasov, Miguel Ángel Rodríguez, protikandidat iz Krščansko-socialne stranke enotnosti (PUSC), ki je na oblasti, pa 47,2 odstotka glasov. Vzdržalo se je skoraj 17 odstotkov volilcev.

José María Figueres se za zmago lahko zahvali priimku. Njegov oče, legendarni José »Pepe« Figueres je bil namreč kar trikrat zapored izvoljen za predsednika, potem ko je leta 1948 zmagal v državljanski vojni. Umrl je leta 1990. Bil je utemeljitelj demokracije zaradi katere je država dobila sloves »oaze politične stabilnosti« v Srednji Ameriki. Porazeni Rodríguez in tudi nekateri voditelji PLN so menili, da si zaradi številnih skandalov, v katere je bil vpleten, Figueres ne zasluži predsedniškega mesta. Bil je osumljen, da je leta 1973 sodeloval pri umoru nekega razpečevalca mamila. Prav tako naj bi bil vpleten v finančne skandale, zaradi katerih ni bil nikoli obsojen. Zatrjeval je, da gre za podtikanja. Tudi nekdanji kostariski predsednik Arias, dobitnik Nobelove nagrade za mir leta 1987, ni hotel podpreti Figueresa, čeprav je bil ta kar dvakrat minister v njegovi vladi. K Figueresovi zmagi, po kateri bo 8. maja letos nasledil sedanjega predsednika Rafaela Ángela Calderóna Fournierja, sta prispevala vsaj še dva dejavnika: poleg splosne naklonjenosti Kostaričanov spremembam tudi dejstvo, da so očitno prisluhnili predvolilnim obljubam opozicije, ki se je zavzela za omejevanje neoliberalnih ukrepov. To je v nasprotju s politiko sedanje vlade in daje večji poudarek socialnim zadevam. Figueres, ki je dosedanji predsednik obtožil, da je kriv za vse večjo revščino, se je zavzel tudi za manjše socialne razlike, za reformo solstva ter za večjo dostopnost zdravstvenih storitev. (AFP)

FELJTON : SLOVENC V NOvem SVETU

Evangelizacija Indijancev

Piše:
Dr. Irene
Mislej

»Na velikem trikotnem kontinentu, ki ga ne eni strani obdajajo vode oceana, prekrivajočega staro Atlantido, na drugi pa pogorja, ki se prepletajo ob Tihem oceanu, leži kraj našega zdomstva. To je svet, ki je v ravninski razseznosti prekrit s sivo zeleno travnato goščo in se že konec pomladi spremeni v rjavo, od sonca ozgano pušco. Visoki evkalipti zapirajo vdor vetru, ki je globlje na jugu vsemočnej in edini gospodar. Planjava se proti severu vdira v mocvirnat svet in cezenj se kot kaka iz pragozdov previja reka Paraná, ki z mnogimi pritoki izvira v daljnih gorskih predelih. Tik pred izlivom v Atlantik, se Paraná spremeni v Srebrno reko; njeni bregovi so ponekod pusti, drugje poraščeni z nizkim, cvetočim grmicjem, sem in tja stoje gozdiki vrb in topolov, med kamenjem se temnijo nizki borovci in bodicaste araukarije.«

Tako opisuje pisatelj France Papez (Belokranjec, pripadnik zadnjega slovenskega vala, ki se je naselil v Novem svetu) zemljo, ki je pred 501 letom tako usodno vstopila v evropsko zavest. Severneje od pisateljeve percepcije je se bujen amazonski pragozd na vzhodni obali ter visoka planota, obdana z vrhovi, zibelka starih indijanskih kultur (Perú, Bolivija, Ekvador) na zahodni obali. Se severneje pa ozina, ki združuje oba dela ameriškega kontinenta in se gozd, planote, posute z drugimi starimi kulturami in neskončne prerije tja do večnega ledu. Novi svet, čudezna zemlja neskončnih dimenzij, kjer so barve bolj žive, kjer je kruta lepota narave dom številnih ljudstev, Evropa je ta svet, ki ga je »odkrila« v toku svojega radovednega iskanja, osvojila, si ga podredila ter ga izoblikovala

kot podaljšek ali zrcalo lastnega sveta. Bogastvo in milijoni dus so postali predmet najnižkotnejših in tudi najbolj vzvišenih osvajačevih nagibov. Meč in križ sta preoblikovala Novi svet in prav takrat je vstopila v ta svet prvič slovenska noga. Slovenci, samo v nekem ozjem smislu mornarski narod, niso bili med tistimi, ki bi jih klic neznanih morja in obal takoj privabil v Ameriko. Sele ko je evropska krščanska vera zasnovala neizmerni projekt evangelizacije Indijancev, najdemo med misionarji prve Slovence (Kranjce in pripadnike drugih narodnosti, rojene na slovenskih tleh): Marka Antona Kappusa (r. v Kamni Gorici 1657) v kraljevini Nove Španije, Mehiki; Volbenka Inocencia Erberja (r. v Ljubljani 1694) v urugvajskem delu jezuitskih provinc sirsega Paragvaja; Frančiška Pollanda (r. v Ljubljani 1748), zlatar in rezbar v Cilu; Jozeta Brignuela, Celovčana (r. 1699) na robu pragozda ob reki Paraná; Ignaca Cirheimma* (r. v Ljubljani 1703) v Paragvaju. Vsi jezuiti, ki so v 17. in 18. stoletju prenesli v Novi svet svojo radovednost in evropski miselni svet, ki so ga potem vgradili v stavbe, umetnine, glasbila. Indijanske duše in svet okrog njih so jih prevzeli, nekateri so se v svoji gorečnosti celo borili za ljudstva, na katera pa so gledali kot na nedolžne otroke. Odsli so od doma, kot pravi filozof Brumen, »zaradi ljubezni«, so torej posebna vrsta izseljenih Slovencev, pripadniki neke višje (božje) domovine, ter niso razmišljali o procesu »odditiz-doma«, »vziveti se v novem, drugačnem domu«. Toda, z Brumnovimi besedami, človek živi in »ne more ne živeti v svetu, v času in kraju, kjer smo«. To v človeku,

ki je z-domec, ki izhaja iz nekih korenin, a je presajen v drugo zemljo, neobhodno poraja sintezo obeh svetov. France Papez je v svojem delu Zapisi iz zdomstva (ponatisnjen v Ljubljani, 1992) najjasnejši utemeljevalec besede, ki jo sicer v Sloveniji poznamo samo kot samoupravno kategorijo »gastarbeiterjev«. Vsebuje pa globoko resnico izseljenega človeka: ta ni brezdomec, ima dom, cetudi ne more ali ne sme do njega. Pridobi pa si novega, čeprav velikokrat nima tega namena, saj se ima sam za začasnega prebivalca nove domovine. Dom in domovina imata povsem drugačen pomen v drugi in naslednjih generacijah, ki ustvarjajo v sebi neponovljivo sintezo dveh svetov, dveh kultur, včasih celo dveh jezikov.

Vinko Brumen (1909-1993), sopotnik v zadnjem valu slovenskih izseljencev v Argentini, je raziskoval vse razsežnosti duhovnega stanja in razvoja zdomskega človeka, uvrstil ga je v različne skupine (po vzrokih za odhod). A je tudi poudaril skupne lastnosti vseh kot clane istega, zdomsko-slovenskega občestva. Kulturna zgodovina tega občestva v Novem svetu nam lahko odpre nova obzorja. Namen teh prispevkov je prav ta, da si skupaj ogledamo življenjske usode izseljenih Slovencev in sadove njihove ustvarjalnosti: knjige, likovna dela. Stavbe, znanstvene prispevke, glasbo, društva, kratka vse kulturne oblike človekovega delovanja. V teh sadovih slovenske pameti je veliko domačega, nam bližnjega, a je hkrati tudi veliko novega. Njihova življenja in dela nam lahko pričarajo okus po neizmerni, svobodni zemlji, ki so jo pomagali ustvarjati.

Po prihodu misijonarjev, ki pa

se ni ustavil v 18. stoletju, ampak se je nadaljeval do današnjih dni, je sledil val kmečketa ljudstva, ki ga je privabila obljuba po zemlji. V brazilske in argentinske se ne kultivirane predele so

odšli Slovenci v zadnji četrtini 19. stoletja. Po njihovi poti pa gremo tudi mi v naslednjem prispevku.

Prihodnjic:
Slovenski kmet v pragozdu

Zemljevid paragvajskih jezuitskih misijonov do Srebrne reke, na ozemlju današnje Argentine, Urugvaja, Paragvaja, Brazilije, Bolivije in Peruja. Po knjigi Martina Dobrzhofferja: Zgodovina Abiponov, ki je bila izdana na Dunaju leta 1784.

EVROPSKA UNIJA O BOSANSKI VOJNI

Ministri odločitev spet prepuščajo Natu

Napadom na srbske položaje najodločneje nasprotuje Rusija

BRUSELJ - Predstavniški držav Evropske unije so se na ponedeljkovem popoldanskem sestanku dogovorili za skupno izjavo, ki obsoja sobotni pokol civilistov na sarajevski tržnici in se enkrat grozi z možnostjo uporabe letalskih napadov na srbske položaje v okolici mesta.

Hkrati pa odločitev za poseg, ki mu seveda močno nasprotuje predvsem

tradicionalna zaveznica Srbije, Rusija, prepustili voditeljem Severnoatlantske vojske zveze (Nata), ki naj bi o tem menda odločali že danes.

Kljub vsemu pa je tudi ob tej obsodbi nesmiselnega nasilja preveč dvomljivcev o učinkovitosti takega posega, da bi bilo verjetno, da bo do napadov letal Nata na položaje srbskega topništva v okolici bosanske prestolnice

res prislo. Britanci in Kanadčani so se sicer pridružili izjavi predstavnikov Evropske unije, ki govori o možnosti uporabe letalskih napadov, obenem pa izrazili resne dvome o učinkovitosti takega posega in se enkrat poudarili potrebo po diplomatskem reševanju nesrečne vojne.

Tudi Združene države Amerike se strinjajo, da je nekaj treba storiti za končanje nesmiselnega pobi-

janja civilistov v Bosni in Hercegovini, obenem pa pobudo pri sprejemanju odločitev prepuščajo Evropejcem, čes da v tako koclživem položaju nikakor ne morejo ukrepati samostojno, brez polne podpore in soglasja evropskih zaveznic.

Seveda so med zahodnimi diplomati tudi taki, ki trdijo, da bo ponovno odlašanje napadov povsem uničilo ugled zahodne zveze in njeno kreditibilnost, vendar je vsaj za zdaj njihova beseda se presibka, da bi potegnili tehtnico odločanja na stran vojskega posredovanja, za katerega nihče ne ve, v kaj bi se lahko razvilo.

Nasprotniki posredovanja namreč opozarjajo, da bi tako vojsko posredovanje, ki se morda ne bi moglo ustaviti le ob letalskih napadih, pač pa bi postopoma zahtevalo tudi posredovanje kopenske vojske, utegnili Zahod zaplesti v vojno širših razsežnosti, morda balkansko vojno, kot vztrajno opozarjajo grški diplomati, ki prav tako zvesto pomagajo Beogradu, ali celo svetovno, kot grozi ruski nacionalist Vladimir Zirinovski.

(Agencije)

Ministri EU so obsodili pokol, letalskih napadov pa kljub temu najbrž ne bo (Telefoto: AP)

ZDA / VEČNE RAZPRAVE O BOSNI

Clinton ne namerava reševati Sarajeva

Senator Dole zahteva odločno akcijo

WASHINGTON - Amerikana in njen predsednik Bill Clinton ne bosta vodila mednarodne akcije za osvoboditev Sarajeva in za kaznovanje morilcev 68 ljudi na sarajevskem trgu ter stotisocev na drugih bojiščih Bosne in Hercegovine.

V nasprotju s podobnimi grozljivimi dogodki iz preteklosti bojovite izjave in groznje tokrat ne odmevajo iz Washingtona, ampak iz evropskih prestolnic. Evropa bo morala sele dokazati, da izjave niso samo prazna retorika kot tolilokrat doslej. Clinton pa je že izključil hitro povračilno akcijo proti Srbom, spregovoril o nujnosti mirne resitve krvavega konflikta in celo namignil, da bo Amerika pomagala prepričati bosanske Muslime, naj pristanejo na razdelitev Bosne po etničnih mejah. Prav temu se je ameriški predsednik krčevito upiral med nedavnimi preprič s Francozi, ki so hoteli Američane prisiliti k sodelovanju pri razdelitvi Bosne in Hercegovine. Takšno niha-nja v ameriških izjavah dokazujejo temelje Clintonovega razumevanja kriznih zarišev - vse je dovoljeno, samo da Amerika ostane zunaj.

Clintonova prva odločna poteza po sarajevskem pokolu je bila naloga ameriški

veleposlanici v Združenih narodih, naj zahteva čimprejšnjo ugotovitev krivde - kot da bi bila velika verjetnost, da so smrtonosno granato na sarajevski trg izstrelili Muslimani sami. Republikanskega senatorja Boba Dolea, ki se je zavzel za kaznovanje Srbov, pa je Clinton zavrnil z besedami, da bodo o vojaški akciji odločale države, ki imajo v Bosni svoje vojske. Ameriška izjavnost je ogorčena zaradi zrtv v Sarajevu, toda najbrž ne dovolj, da bi Clintona prepričala v aktivnejše posege v zunanji politiki in na kriznih zariših. Senator Dole, ki se je sicer že prej zavzemal za odločno ameriško akcijo na Balkanu, pa je predsedniku podstavil pre-

Senator Bob Dole

več zunanjepolitičnih minzaradi Haitija in Somalije, da bi mu Clinton prisluhnil zaradi Bosne. Se posebej, ker bi ga najbrž prav Dole kot vodilni republikanski nasprotnik sedanje administracije dan po ameriskem napadu na srbske položaje obtožil, da žrtvuje ameriške vojske za daljne cilje, ki nimajo nicesar skupnega z ameriskimi interesi.

Amerika ima ljubezen do svobode in pravice zapisano v ustavo, v svoji zgodovini se ponša s »pravičnimi« vojnam in dvakratnim reševanjem Evrope pred njenimi nacionalističnimi demoni. V genetsko strukturo ameriške zunanje politike zadnje polovice stoletja pa so namesto zgodnjega idealizma zapisali tako imenovani realizem, ki se ga je v letu dni svoje vladavine dobro naučil tudi Bill Clinton. Amerika se ne bo bojevala nikjer, kjer niso v nevarnosti ameriški interesi. V Bosni pa se maje evropska in ne ameriška varnost. Se več, sedanja administracija je prepričana, da bi se v Bosni zamajala njena politična varnost. Predsednik Clinton ne bo oviral Evropejcev, če se bodo odločili za akcijo. Ne bo pa vodil reševanja na smrt obsojenega Sarajeva.

Barbara Kramzar

Italijanski politiki o tragediji v BiH

RIM - Če Evropa ne bo znala ustaviti nore bosanske morije, bo izgubila del svoje identitete in svoje duše. Tako razmišlja papež Karol Woytila, ki je včeraj v kratkem pozdravu udeležencem seminarja, ki ga je v Rimu priredil Obrambni kolegij Nata, znova opozoril na jugoslovansko tragedijo.

»Kar se dogaja v nekdanji Jugoslaviji,« je poudaril Janez Pavel II., »ni samo posledica starodavnega sovraštva med narodi, temveč konkretnih političnih odločitev.« Dodal je, da te odločitve pretresajo Evropo, ki začenja dvomiti o svoji identiteti. Toda Stara celina ne sme pozabiti, da »njena usoda ni odvisna samo od strateskih in gospodarskih interesov, ampak mora spet najti svojo dušo, da obnovi civilno, moralno in duhovno življenje.«

Karol Woytila ni sel dlje in ni s prstom pokazal na krivce nerazsodne mirje, ki je zlasti po sobotnem pokolu na sarajevski tržnici globoko pretresla Italijo. Vsi soglasajo, da je treba nekaj ukreniti, mnenja o morebitnih ukrepih pa se razhajajo.

Med najodločnejšimi je predsednik senata Giovanni Spadolini, ki je včeraj v Abidjanu, kjer se je udeležil pogreba predsednika Felixa Houphoueta Boignyja, izjavil, da bi bila potrebna podobna mednarodna mobilizacija kot ob irski zasedbi Kuvajta. Spadolini je izhajal iz ugotovitve, da so poskusi posredovanja propadli in da so obsodbe vlad postale le »nemočni komentariji«. Zato se mu zdi nujen odločen poseg ZN z vsemi sredstvi, tudi vojaškimi, »če s tem soglasajo države, ki ljubijo mir in scitijo svetovni red«.

Podpredsednik demokratske internacionale Angelo Bernasola pa se je zavzel za »strogi embargo«, ki naj bi preprečil nakup orožja in vojskega materiala vsem stranem, ki so vključene v spopad. Obenem zahteva prekinitev gospodarskih in trgovskih odnosov z vsemi soudeleženci spora, prekinitev diplomatskih odnosov s Srbijo, letalske napade na položaje vseh agresorjev ter motenje in prekinitev telekomunikacij na vojnih območjih.

Medtem ko se nadaljuje razprava o morebitnih posegih, so ukrepi konkretni samo v zdravstvu. Kot je sporočilo zunanje ministrstvo, sta v nedeljo v Sarajevo prispela predstavnika enot za nujne posege Farnesine. S pristojnimi sarajevskimi oblastmi sta se dogovorila o prihodu ekipe italijanskih kirurgov, ki bodo delali v glavni sarajevski bolnišnici. Italijanski rdeči križ pa bi s prostovoljci rad organiziral poljsko bolnišnico pri bosanskem glavnem mestu.

Vojimir Tavcar

Ranjenci iz Sarajeva prispeli v Nemčijo in Italijo

FRANKFURT, RIM - V bolnišnici ameriškega vojskega oporišča Ramstein v Landstuhlu blizu Frankfurta so v ponedeljek dopoldne sprejeli se 21 ranjencev iz Sarajeva. Pripravljajo se na sprejem se več zrtv sobotnega pokola na sarajevski tržnici. Zato so v telovadnici oporišča postavili improvizirano bolnišnico za lažje ranjence. Vojaški predstavniki so povedali, da imajo

prostora se za približno 250 ljudi. V večernih urah so na pristajalni stezi pristala se tri letala s 36 ranjenci in stotimi drugimi evakuiranci, predvsem družinami ranjencev. Tudi italijanski zunanji minister Andreatta je sporočil, da je v ponedeljek na letališče v Ancono prispelo dvanajst ranjencev iz Sarajeva, ki so jih nato odpeljali v več italijanskih bolnišnic. (Reuter)

NOVICE

Ubili polkovnika Garcio

BARCELONA - V Barceloni sta vsaj dva neznanca v ponedeljek popoldne z več strel ubila španskega polkovnika Leopolda Garcio Ramosa, so sporočile krajevne oblasti. Okoliscin umora se niso raziskali, ceprav vlada v Barceloni domneva, da je zanj odgovorna baskovska separatistična organizacija ETA. Strela so odjeknili v središču mesta, in sicer približno ob 14.50 po lokalnem času. Policija je preiskala tudi vozilo, parkirano v bližini državnega telefonskega podjetja Telefonica. Sumili so namreč, da je napolnjeno z eksplozivom. Vse zaposlene so evakuirali, območje pa je pod policijskim nadzorom. (AFP)

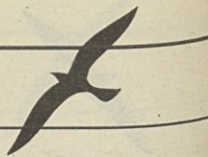
Mečiar namerava razpisati referendum

BRATISLAVA - Slovski premier Vladimir Mečiar, ki iz dneva v dan izgublja politično podporo, namerava razpisati referendum. Na njem se bodo odločili, ali naj tiste poslance, ki so prestopili v drugo stranko, izključijo iz parlamenta. Veliko članov parlamentarne opozicije vidi predlog referenduma kot poskus obupnega Mečiarja, da bi obdržal podporo, ki jo se ima. Nekdanji slovski premier in predsednik krščansko-demokratskega gibanja Slovaske Jan Carnogursky meni, da je referendum nesmiseln in da bi bilo bolje razpisati predčasne volitve. Njegova stranka tudi preučuje možnosti, da bi v parlamentu izzvala glasovanje o nezaupnici Mečiarjevi vladi. (Reuter)

Palestinski denar bodo kovali v Švici

ZENEVA, KAIRO, MARJAYOUN - V ponedeljek je Svica Palestincem ponudila, da bo kovala njihov denar ter izdelovala njihove potne liste, tiskala pa bo tudi postne znamke, je sporočil predstavnik PLO pri ZN v Zenevi. Izraelski zunanji minister Simon Peres in vodja PLO Jaser Arafat, ki sta se v ponedeljek zvečer sestala v Kairu, se vedno upata, da bosta se letos resila palestinsko vprašanje. Osrednji namen njunega srečanja je razrešitev zastoja na pogajanjih v egiptovski Tabi, ki so po skoraj petih mesecih se vedno na isti točki.

Z juga Libanona pa poročajo o ponovnih spopadih proiranskega Hezbolaha in izraelske vojske. Izraelsko letalstvo je namreč napadlo oporišča te proiranske organizacije in tako odgovorilo na ponedeljkov dopoldanski napad na položaje izraelske vojske, v katerem so bili ubiti trije izraelski vojaki, najmanj stiri pa ranjeni. (Reuter)

SLOVENSKI PROGRAMI

SLOVENIJA 1

10.40	Sezamova ulica, 3/13 del am. otroške nanizanke
11.40	Univerzitetni razgledi
12.10	H. Vovsova - Z. Hojdova: Zaljubljena, češka drama
13.00	Poročila
13.05	Sobotna noč, ponovitev
16.05	Video strani
16.20	Mostovi
17.00	TV dnevnik 1
17.10	Mladi virtuoz: Klarinet, 4. oddaja
17.25	Prva ljubezen, 5/6 del svedske nadaljevanke
17.55	Risanka
18.00	Regionalni studio Koper
18.45	Stiri v vrsto, tv igrice
19.10	Risanka
19.30	TV dnevnik 2, vreme, šport
20.05	Zarišče
20.30	Pričevanja o zvestobi: Slovenci v Argentini, 6/9 del slovenske dokumen. serije: Tujini dve, domovine pa nobene
21.30	Osmi dan
22.25	TV dnevnik 3, VPS 2225
	Sova
22.50	Dober dan, razred, 6., zadnji del angleske nanizanke Igrajo: Nigel Planer, Polly Adams, Timothy Bateson, Rebecca Callard, Victoria Carling in drugi; režija John Henderson.
23.20	Inspektor Morse, 8/10 del angleske nanizanke Igrajo: John Thaw, Kevin Whately, Roberta Taylor, Simon Callow in drugi; režija Alastair Reid.
00.15	Video strani

SLOVENIJA 2

15.00	Video strani
15.35	Zgodbe iz školjke
16.25	Gospodarska oddaja: Made in Slovenia
	Sova, ponovitev
17.05	Na programu, 5/7 del ameriske nanizanke Solatna polivka
17.45	Inspektor Morse, 7/10 del angleske nanizanke Prevaran v letu, 1. del
18.40	Pevca pesem sladka
19.30	Dnevnik 2
20.05	Anglosasko vedenje, 2/3 del angleske nadaljevanke Igrajo: Richard Johnson, Douglas Hodge, Elizabeth Spriggs, Briony Glasco, Dorothy Tutin, Tara Fitzgerald in drugi; režija Diarmud Lawrence.
	Nova sled
21.35	Intervju
22.35	Po sledeh napredka: Elektroterapija tumorjev
23.05	Videospon
00.05	Video strani

KANAL A

07.00	Borza dela
07.30	Video strani
09.00	MacNeil in Lehrer komentirata, oddaja v anglescini
10.00	Videoponedeljek, ponovitev
10.35	CMT
11.00	Luč svetlobe, ponovitev 96. dela ameriske nadaljevanke
11.50	Spot tedna
11.55	Drugacen svet, 249. del ameriske nadaljevanke
12.45	Video strani
14.30	Borza dela
15.00	Video strani
16.15	Pustolovščine Viljema Tella, ponovitev am. zgod. filma Igrajo: Will Lyman, Jeremy Clyde, Harry Carey, Jr., Johnny Crawford, Robert Forster, Guy Madison, Melinda Mullins, Valentine Pelka in drugi; režija George Mihalka.
17.45	Luč svetlobe, 97. del ameriske nadaljevanke
18.30	Jazzbina, ponovitev 52. oddaje
19.00	Kic, kot le kic, dokumentarec DW
19.30	Rodeo, glasbena oddaja
20.15	Kosec, ameriški zf film Igrajo: Jeff Fahey, Pierce Brosnan, Jenny Wright, Geoffrey Lewis in drugi; režija Brett Leonard.
21.55	Jazzbina, 53. oddaja
22.30	Porocila
22.50	Drugacen svet, 249. del ameriske nadaljevanke
23.40	Spot tedna
23.45	CMT
00.30	Borza dela
01.00	Video strani

KOPER

18.00	Studio 2 pogovor
-------	------------------

KOROŠKA

19.00	Zvezna dezela danes
-------	---------------------

RAI 1

6.45	Jutranja oddaja Unomat-tina, vmes(7.00, 8.00, 9.00, 9.30, 10.00) dnevnik, 7.35 gospodarstvo
9.35	Nan.: Cuori senza età
10.05	Film: Lisa dagli occhi blu (kom., It. '69), vmes (11.00) dnevnik
11.40	Risanke: Calimero
12.00	Nan.: Blue jeans
12.25	Vreme in dnevnik
12.35	Nan.: La signora in giallo (i. Angela Lansbury)
13.30	Dnevnik in TG1 Motori
14.20	Dok.: Kvarkov svet
15.00	Nan.: saranno famosi
15.55	Mladinski variete: Uno per tutti, vmes risanke, 16.25 Lassie, aktualnosti
17.10	Nan.: Zorro
17.55	Danes v Parlamentu
18.00	Dnevnik 1
18.15	Variete: Fortunatamente insieme
18.45	Nan.: ENG - Presa diretta
19.50	Vreme in dnevnik
20.25	Nogomet: Sampdoria-Parma (pokal Italije, pol-finale)
22.25	Dnevnik
22.35	Nan.: Nasty Boys
23.25	Gassman bere Danteja
24.00	Dnevnik in vreme
0.30	Danes v Parlamentu
0.40	Dok.: Italijanski zdravniki v Ameriki (2. del)
1.10	Patente da campioni

RAI 2

6.35	Spoznavajmo biblijo
6.40	V kraljestvu narave
7.00	Male in velike zgodbe
8.45	Jutranji dnevnik
9.05	Nan.: Lassie
9.30	Nad.: Quando si ama
10.50	Aktualna oddaja: Kronike v živo
11.45	Dnevnik
12.00	Variete: I fatti vostri
13.00	Dnevnik, gospodarstvo in vreme
13.40	Nad.: Beautiful, 14.20 Santa Barbara
15.10	Kronike v živo: Detto tra noi (vodi P. Castelli)
17.15	Dnevnik in Iz Parlamenta
17.25	Pogum življenja
18.20	Sport
18.45	Nan.: Hunter
19.35	Vreme, devnik in sport
20.20	Variete: Ventieventi
20.40	TV film: Il giovane Mussolini (dram., '93, i. A. BanderasS. Lothar, 2.)
22.25	Aktualno: Mixer
23.30	Dnevnik in vreme
23.50	Variete: Indietro tutta! (vodi Renzo Arbore)
0.50	Tenis: turnir ATP Tour
1.55	Filmske novosti
2.00	Prove tecniche di trasmissione

RAI 3

6.25	Pregled tiska
6.45	Jutranja odd. Laltrarete
7.00	Odpri sola
7.30	Kulturni dnevnik Tortuga, 8.30 Tortuga DOC
10.00	Idealna knjižnica
11.30	Parlato semplice
12.00	Dnevnik 3 iz Milana
12.15	Parlato semplice, 2. del, Madzarska, R. Sanzio
13.45	Znastveni dnevnik
14.00	Dezelne vesti, dnevnik
14.50	TGS Bellitalia
15.15	Dok.: Alfabeto TV
15.45	Odpri prostor
16.05	Sport: odbojka, nogomet, plavanje, 17.00 tenis turnir ATP
18.00	Dok.: Geo - Nepal
18.35	Sport, Insieme, vreme
19.00	Dnevnik, Dezelne vesti
19.50	BlobCartoon, 20.05 Blob
20.30	Chi l'ha visto?
22.30	Dnevnik in vreme
22.45	Milano, Italija
23.45	Nan.: Occhi di Lynch
0.30	Dnevnik in vreme
1.00	Fuori orario

RETE 4

6.30	Nan., 71.15 La verità
8.10	Nad.: Piccola Cenerentola, 8.35 Anima persa
9.00	Variete: Buona giornata, vmes (9.30) dnevnik
9.45	Sgarbi quotidiani
10.00	Nad.: Soledad, 10.45 Febbre d'amore, 11.15 Luogo comune, 11.30 Maddalena, 12.30 Celeste, 13.00 Sentieri, vmes (11.55) TG 4
13.30	Dnevnik, 14.00 Sentieri, 15.00 Primo amore, 15.30 Principessa, Camilla
17.00	Kviz: La verità, vmes (17.30) dnevnik
18.00	Funari News, vmes (19.00) dnevnik
20.30	Nan. Colombo
22.30	Zanimivosti o filmu Malice
23.00	Film: Henry in June (dram., ZDA '90, i. F. Ward), 23.30 dnevnik

CANALE 5

6.30	Na prvi strani
9.00	Maurizio Costanzo Show
11.45	Aktualno: Forum
13.00	Dnevnik TG 5
13.25	Sgarbi quotidiani
13.40	Lasciate un messaggio
14.00	Kviz: Sarà vero?
15.00	Agenzia matrimoniale
16.00	Otroski variete
17.55	Dnevnik
18.00	Kviza: OK il prezzo è giusto, 19.00 La ruota della fortuna
20.00	Dnevnik TG 5
20.25	Striscia la notizia
20.40	Film: Scuola di ladri - Parte seconda (kom., It. '87, i. P. Villaggio, M. Boldi, E.M. Salerno)
22.35	Aktualna odd.: Diritto e rovescio (vodi Enrico Mentana)
23.15	Variete: Maurizio Costanzo Show, vmes (24.00) dnevnik

ITALIA 1

6.25	Otroski variete
9.05	Aktualno: Luogo comune
9.15	Nanizanke
12.30	Odpri studio
12.35	Aktualno: Tu, Italija
12.45	Otroski variete
14.00	Odpri studio
14.30	Varieteja: Non à la RAI, 16.00 Smile
16.05	Nan.: I ragazzi della prateria, 17.05 Agli ordini papà
17.40	Sport studio
17.55	Nan.: SuperVicky, 18.30 Bayside School, 19.00 Il principe di Bel Air
19.30	Odpri studio
19.50	Radio Londra
20.00	Variete: Karaoke
20.35	Film: Miami Blues (krim., ZDA '90, i. Fred Ward)
22.30	O di qui o di là
23.10	Sport: Torkov priziv
0.30	Luogo comune

TELE 4

13.30	19.30, 23.05 Dogodki in odmevi
15.10	Caffè dello sport
20.30	Film

MONTECARLO

14.00	19.30, 20.25, 22.30 Dnevnik, 13.00 Sport
14.05	Film: Il gioco dell'amore
15.55	Variete: Tappeto volante
20.30	Film: Io e Caterina ('80)
23.45	Film: L'insegnante di violoncello (kom., '83)

Koper

16.00	TV novice
16.10	Ponedeljkov sportni pregled, ponovitev
17.10	Time Out, tv nanizanka
18.00	Slovenski program: Studio 2, pogovor
18.45	Primorska kronika
19.00	TV dnevnik
19.30	Carobna svetilka, otroški program
20.30	Koncert resne glasbe
21.45	Alpe Jadran
22.15	TV dnevnik
22.30	Slovenski program: Sportel, oddaja o zamejskem sportu in športnikih

Avstrija 1

09.00	Cas v sliki
09.05	Pri Huxtablovih
09.30	Klub za seniorje
10.15	Revoverasi iz Wyominga, pon. am. vesterna
13.00	Cas v sliki
13.35	Družinske vezi
14.45	Mojstri jutrisnjega dne
15.00	Otroski program
15.15	Knjiga o dzungli
15.40	Pandin klub
15.50	Black, serija
16.35	Cez galaksijo in potem levo
17.10	Wurlitzer
18.00	Cas v sliki
18.30	Baywatch-Kopaliski mojstri iz Malibuja
19.22	Znanost
19.30	Cas v sliki
20.15	Univerzum: Sanje o novem svetu, 2. del: Misijoni
21.10	Zmešnjava, 1/8 del avstralske humor. serije
21.50	Fotoreporter Flash, serija
23.20	Cas v sliki
23.25	Germinal, francoski film, 1962
	Igrajo: Jean Sorel, Claude Brasseur in drugi; režija Ayes Allegret.
01.20	Miami Vice

Avstrija 2

09.55	Tisoč mojstrov
10.05	Adelboden: Veleslalom (M), 1. tek, prenos
12.00	Sportna arena, pon.
12.50	Adelboden: Veleslalom (M), 2. tek, prenos
14.55	Lipova ulica, serija Spomini
15.30	Uspesnica, pon.
16.00	Družina Merian, 2. del
	Kako je z vazo hčerko?
16.45	Veliki vojskovodje, 2. del
	Julij Cezar in bitka pri Alesiji
17.30	Orientacija
18.00	Pri Huxtablovih: Varuska Cliff
18.30	Tista stvar je, kviz
19.00	Zvezna dezela danes
20.00	Kultura
20.15	Zlato kvinteta Nockalm
21.07	Reportaze iz tujine
22.00	Večerni studio
22.35	Klub 2
00.00	S.O.S.-Pogrešani, 2. del ameriske serije
	Razglašen za mrtvega

Hrvatska 1

08.00	Dober jutro
10.00	Porocila
10.05	Zimski solski spored
	Dober dan, ucenci
10.10	Energija
10.25	Zasclita okolja
11.00	Hrvaski slovniceari
11.35	Hov, hov, 3/8 del nadaljevanke
12.00	Porocila
12.05	TV-koledar
12.15	Divja vrtnica, 22/199 del mehiske nadaljevanke
12.40	Drzavnik novega kova, 3/14 del am. humoristicne nanizanke
13.05	Ciklus filmov Garyja Cooperja: Upornik, ameriski cb film, 1949
14.55	Monofon
15.15	TV razstava: Vladimir Filakovac
15.30	Ucimo se o Hrvaski: Klavirska umetnost na Hrvaskem, 2/4 del oddaje
16.00	Porocila
16.05	Glavni odmor, otroški program
16.30	Prometni krog
17.00	Hrvaska danes
18.00	Porocila
18.05	Kolo srecl
18.35	Santa Barbara, 631. del ameriske nadaljevanke
19.30	Dnevnik 1
20.15	Policijske zgodbe, 1/3 del dokumentarne serije
21.00	V velikem planu
22.30	Porocila
22.35	Akustikoteka: Jura Stublic & Film, glasbena oddaja
23.10	Slika na sliko
00.10	Porocila v anglescini
00.15	Sanje brez meja

Hrvatska 2

16.30	TV-koledar
16.40	Hov, hov, pon. 3/8 del nadaljevanke
17.05	Skrivnosti, ameriska serija
17.30	Prelomljene oblube, ponovitev 1/4 dela nadaljevanke
18.20	V navezi z mafijo, ponovitev dokumentarnega filma
19.15	Risanka
19.30	Dnevnik 1
20.15	Popolna tujca, 22., zadnji del ameriske humoristicne nanizanke
20.40	Prelomljene oblube, 2/4 del nadaljevanke
21.25	Tobacne vojne, dokumentarni film
22.20	Dokazi, 8/16 del ameriske nanizanke
23.05	Radar
23.35	Video strani

Madzarska

07.00	Sonclni vzhod, jutranji informativni magazin
09.00	Cez dan
09.30	Riviera, serija
10.30	Navzdol po reki, 2. del spanskega filma
11.30	Igra
12.00	Opoldanski zvon
12.07	Za sole
16.00	Dnevnik
16.11	Tele video '93
16.17	Glasbeni film
16.45	Zunanje zadeve, serija
17.15	Brez strasti o strasteh
17.40	Za boljsi jezik
17.50	Vklopi
18.25	Avanturisti izkljuceni
18.50	Katoliska kronika
19.07	Pravljica
19.30	Dnevnik
20.15	Sanjski menedzer, 2. del tv igre
21.15	Gospodarski magazin
21.55	Madzari, program zunanjepoliticega urednistva
22.40	Car sporta
23.50	Dnevnik BBC

RADIO SLOVENIJA 3 20.45

S SOLISTIČNIH IN KOMORNIH KONCERTOV

V oddaji o kulturi bomo objavili kratke portrete letošnjih Prešernovih nagradencev, ki jih bomo povezovali s komentarji in razmišljanji. Portrete Prešernovih nagradencev je, ob sodelovanju novinarjev Uredništva oddaj o kulturi, upodobil režiser Amir Muratović. Osmi dan bo na sporedu v torek, 8. februarja ob 21.40 na prvem programu TV Slovenija.

TV SLOVENIJA 2 22.30

PO SLEDEH NAPREDKA, izobraževalna oddaja

ELEKTROTHERAPIJA TUMORJEV - Delovanje električnega toka na človekov organizem postaja vse bolj zanimivo; naši raziskovalci so na tem področju zelo uspešni. V sklopu teh raziskav se trenutno ukvarjajo tudi s preverjanjem elektrototerapije tumorjev. S poskusi na miših so raziskovalci oddelka za tumorsko biologijo Onkološkega inštituta in laboratorija za biokibernetiko Fakultete za elektrotehniko in računalništvo prvi preverili učinek kombinacije elektrototerapije in modifikatorjev biološkega odziva na rakavo tkivo. Dosegli so izredno dober protitumorski učinek in celo popolno ozdravitev velikega dela poskusnih živali. Predklinične raziskave so torej zelo obetavne.

SIMULATOR ARPA - Šolanja pomorskih častnikov si ni več mogoče predstavljati brez simulatorjev. Tokrat vam predstavljamo novi simulator ARPA, ki so ga kupili na Visoki pomorski in prometni šoli v Piranu in je namenjen šolanju navtičnih častnikov. Je delni simulator in bodoči pomorščaki se na njem učijo predvsem izogibanja trčenj na morju. Simulacijo plovbe 250.000 tonskega tankerja skozi gosti ladijski promet Doverskega preliva bo v oddaji predstavil mag. Andrej Novak.

HRVAŠKA TV 2 22.30

RADAR, oddaja o kulturi

Na odru Hrvaškega narodnega gledališča v Splitu se Hamlet sprašuje o smislu in nesmislu življenja. Razmišljanja tega filozofskega Shakespearovega junaka spremlja glasba, ki jo je napisal popularni splitski rock autor Gibonija.

V silkovnem Somborju stoji najstarejša bencinska črpalka na Hrvaškem. Videli boste najnovejše klobuke, ki so v resnici kipi, zagrebskega modnega kreatorja Alana Hranitelja, ki trenutno dela in razstavlja v Ljubljani. Na Reki pa jhe bila v kulturnem domu premiera gledališke igre Woyzeck Georgena Büchnera.

HRVAŠKA TV 1 13.05

UPORNIK, ameriški črnobeli film, 1949

Režija: King Vidor
igrajo: Garry Cooper, Patricia Neal, Raymond Massey, Kent Smith, Robert Douglas, Henry Hull, Ray Collins in drugi.

V retrospektivi filmov znanega ameriškega igralca Garryja Cooperja boste lahko gledali film Upornik, režiserja Kinga Vidora, posnet leta 1949. Zgodba pripoveduje o mladem arhitektu, ambicioznem, nadarjenem in polnem genialnih idej, nekega dne se odloči, da bo enostavno podrl stavbo, ki »kviri« njegov načrt. Pot uspehov in kariere pa mu je »z rožicamo posula« tudi poroka z bogato dedinjo.

KANAL A 20.15

KOSEC, ameriški znanstveno fantastični film

Režija: Brett Leonard
igrajo: Jeff Fahey, Pierce Brosnan, Jenny Wright, Geoffrey Lewis in drugi.

Kaj se zgodi, ko se moč človeškega uma združi z vsemogočnim svetom računalnikov? Kaj se zgodi, ko domišljija postane resničnost in njena ogromna energija pride v roke človeka, katerega zli impulzi so umetno povečani?

TV SLOVENIJA 1 20.30

PRIČEVANJA O ZVESTOBI, Slovenci v Argentini, 6. del

TUJINI DVE, DOMOVINE PA NOBENE
Kultura je temelj in najvišji izraz emigrantske skupnosti v diaspori. Petje, gledališče, likovna umetnost, ples in predvsem književnost zagotavljajo neusahljiv pretok slovenske samozavesti iz korenin tradicije v današnji čas.

TV SLOVENIJA 2 / OLIMPIJSKI STUDIO

Lillehammer-Ljubljana

Blizu 300 ur prenosov

V zgodovini olimpijskih iger in televizije je bil 8. februar 1992 pomemben dan. Na pan-evropskem sportnem programu Eurosport, so se tega dne odločili, da bodo v celoti 24 ur na dan pokrili olimpijske igre v Albertvillu. Na Eurosportu so 24-urno pokrivanje olimpijskih iger ponovili tudi v Barceloni na poletnih igrah julija in avgusta 1992. Sedaj pa smo spet pred novimi zimskimi olimpijskimi igrami, ki bodo od 12. do 27. februarja 1994 v Lillehammerju na Norveškem. Na Eurosportu se bodo seveda spet trudili, da boste neposredno ali v posnetkih videli vse najpomembnejše, kar se bo dogajalo na igrah, na katerih bo predvidoma nastopilo okoli 2.000 sportnikov iz okoli 80 držav, ki se bodo borili za 115 kompletov odličij.

Priloge na ZOI '94 pa so se začele že zdavnaj pred igrami. Mednarodni olimpijski komite je Eurosportu že pred časom odprl svoje arhive z več kot 7.000 urami filmskih in video posnetkov, z več kot 200.000 fotografijami in 15.000 knjigami. Na Eurosportu so to gradivo uporabili za pripravo mesečnih oddaj s preprostim naslovom Olimpijska oddaja, ki so na sporedu od junija 1993 in v

katerih so predstavili olimpijsko življenje od njegovega nastanka pa do današnjih dni. Gledalci Eurosporta so tako lahko denimo videli razvoj različnih disciplin: skoka v daljavo, smuka in drugih. V oddajah so nastopili tudi znani sportniki kot Nemka Katarina Witt, ki bo na letošnjih igrah po profesionalni karieri spet poskusila osvojiti naslov olimpijske prvakinje v umetnostnem drsanju.

Na Eurosportu pa so v minulih mesecih od 1. januarja 1993 pripravljali tudi oddaje z naslovom Pot v Lillehammer. V teh oddajah so analizirali zimske olimpijske športe, predstavili so mogoče favorite v posameznih disciplinah, hkrati pa so tudi pokazali, kje bodo potekala tekmovanja. Kakšen bo osnovni dnevni urnik pokrivanja dogodkov v Lillehammerju in okolici na Eurosportu? Običajni olimpijski dan se bo začel ob 6. uri zjutraj, ko bo na sporedu oddaja Olimpijsko jutro. V tej polurni oddaji bodo predstavili vse rezultate prejšnjega dne z najbolj spektakularnimi posnetki. Zjutraj bodo poskusali napovedati tudi dogodke tekočega dne, favorite posameznih tekmovanj, nekaj časa pa bodo posvetili tudi podrobnejšim analizam posameznih

dogodkov. Olimpijsko jutro bo praviloma na sporedu med 6. in 6.30 ter med 7.30 in 8. uro.

Po prvem delu Olimpijskega jutra bodo na sporedu Sportna poročila, v katerih bodo predstavili sportne dogodke, ki niso povezani z olimpijskimi igrami. Sportna poročila bodo na sporedu tudi popoldne med 17.30 in 18.15 ter zvečer od 24. do 0.30 ure. Takoj za poročili (zvečer pa pred poročili) bodo na sporedu polurne Olimpijske novice. Obe večerni informativni sportni oddaji bodo ponovili še od 2.30 do 3. ure oziroma od 3. ure do 3.30.

Med 8. in 10. uro bodo praviloma na sporedu ponovitve najbolj zanimivih dogodkov minulega dne. Čas od 10. do 17. ure bo rezerviran za neposredne prenose najbolj zanimivih dogodkov. Pozno popoldne in zvečer bodo na sporedu neposredni prenosi hokejskih tekem. Hokej bo na sporedu tudi ponoči. Na Eurosportu bodo ob 17. zimskih olimpijskih igrah pripravili okoli 300 ur programa, samo komentatorsko-novinarska ekipa, ki bo skrbela za pripravo programa v starih jezikih (angleško, francosko, nemško, nizozemsko), pa bo stela 55 ljudi

IZBOR IZ SATELITOV

MUSIC TELEVISION

06.00 Awake on the Wild Side; 09.00 Video; 12.00 Soul Of MTV; 13.00 Greatest Hits; 14.00 Video; 16.30 Coca Cola Report; 16.45 MTV v kinu; 17.30 Dial MTV; 18.00 Music Non Stop; 20.00 Greatest Hits; 21.00 Most Wanted; 22.30 Beavis & Butt-head; 23.00 Ponovitve; 00.00 Rock Block

SKY ONE

07.00 The DJ Kat Show; 09.55 Risanke; 10.30 The Pyramid Game; 12.00 Sally Jessy Raphael; 13.30 Paradise Beach; 14.00 Bamaby Jones; 15.00 Shotgun, 7. del; 16.00 Drugacen svet; 16.45 DJ Kat Show; 18.00 Star Trek; 19.30 Paradise Beach; 20.00 Rescue; 20.30 M.A.S.H.; 21.00 Nerešene skrivnosti; 22.00 Melrose Place; 23.00 Star Trek; 00.00 Nedotakljivi

PRO 7

05.40 Serije, ponovitve; 11.40 Roseanne; 12.10 Pri Huxtablovih; 12.40 Naš šef je zenska, komedija; 14.25 Hardcastle & McCormick; 16.25 Risanke; 17.55 Parker Lewis; 18.25 Vse čisto normalno; 18.55 Roseanne; 19.25 Pri Huxtablovih; 20.00 Poročila; 20.15 Nevamost iz globine, ital. akcijski film; 22.05 Poročevalci; 23.00 Poročila; 23.10 Televizijski teror, ameriška kriminalna

PREMIERE

07.00 Romeo; 08.00 Brodolomca, norv. film; 13.15 Kino '94; 14.30 The Best Of John Belushi; 15.30 Prevrtni čas, am. film; 17.20 Naked Lunch, angl.-kanad. film; 19.30 Kino '94; 20.15 Nevama afera, am. psih. kriminalna; 22.05 Pogrešani v peklu; 23.00 Sence v viharju, am. psih. kriminalna; 00.35 Late Night With David Letterman

SAT 1

09.05 Ponovitve serij; 13.00 Ladja zaljubljenec; 14.00 Sosedi; 14.30 Alf; 16.00 Vesoljska ladja Enterprise; 17.00 Pet krat pet; 17.30 Regionalna poročila; 18.00 Pojdi na vsel; 19.00 Poročila; 19.30 Kolo sreče; 20.15 Zlata parada popevk; 21.10 Reševalci; 22.00 Ugovorniki; 23.00 Spieglova TV reportaža; 23.35 Pozor, skrita kamera

EUROSPORT

08.30 Aerobika; 09.00 Ples; 10.00 Umetnostno drsanje; 12.00 Motošport, dirke na ledu; 13.00 Eurogol, pon.; 14.00 Tenis, vrhunski ATP turnirja iz San Josea; 16.00 Eurofun, tedenski magazin;

16.30 Ameriški nogomet, NFL; 18.30 Eurogol, magazin; 19.30 Sportna poročila; 20.00 Eurotenis, magazin-turirji; 22.00 Boks, dvoboji profesionalcev; 23.00 Snooker

RTL

09.10 Serije, ponovitve; 12.00 Opoldanski magazin; 14.10 Čas hrepenenja; 17.00 Kdo je šef?; 17.30 Družinske vezi; 18.00 Paradise Beach; 18.45 Poročila; 19.10 Eksplozivno; 19.40 Dobri časi, slabi časi; 20.15 Columbo; Odkupnina za milica, am. tv kriminalna; 22.15 Quincy; 23.15 Gottschalk; 00.00 Poročila

RTL 2

05.45-17.00 Ponovitve; 17.00 Ženska za 7 milijonov dolarjev; 17.50 Umik; 18.20 Nasmehnite se, prosim; 18.55 Poročila; 19.00 Angel se vrača, serija; 20.00 Poročila; 20.15 Glasbena skrinjica, am. film; 22.40 Poročila

SKY MOVIES

15.00 Real Life; 17.00 The Silencers; 19.00 Christopher Columbus: The Discovery; 21.00 Conan The Destroyer; 23.00 Final Analysis

MOVIE CHANNEL

15.00 City Beneath The Sea; 17.00 Around The World In 80 Days; 18.00 Black Arrow; 19.00 Stepping Out; 21.00 Somebody's Daughter; 23.00 The Finest Hour

FILMNET +

14.00 The Bedroom Eyes; 16.00 K-TV; 18.00 The Mysteries Of The Dark Jungle; 20.00 Meeting Venus; 22.00 The Last Boy Scout; 00.00 Missing Pieces

SUPER CHANNEL

05.30 Verska oddaja; Novice; Gospodarstvo; Super Shop; 17.30 Evropsko gospodarstvo; 18.00 Današnji Show; 19.00 Poročila; 19.30 On The Air; 20.00 Dokumentarec; 21.00 Ushuala, dokum. serija; 22.00 Poročila; 22.30 Gospodarstvo; 22.45 Market Wrap; 23.00 Jay Leno Show

CNN

05.00-22.00 World News; 06.30 MoneyLine; 10.30 World Report; 11.30 Business Report; 12.30 Business Day; 13.30 Business Asia; 14.00 Larry King Live; 16.30 Cnn & Co; 19.00 World Business Today; 20.00 International Hour; 22.00 World Business Today Update; 22.30 Showbiz Today

RADIO

Slovenija 1

4.30, 5.00, 6.00, 6.30, 7.30, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 14.00, 17.00, 18.00, 21.00, 23.00. Poročila; 19.00 Dnevnik; 6.50 Dobro jutro, otroci; 8.05 Radio plus; 8.30 Dnevnikov odmev; 8.40 Minute za smeh; 11.05 Posebna odd.; 12.05 Na današnji dan; 12.30 Kmetijski nasveti; 13.10 Osmrtnice in obvestila; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.10 Obvestila; 17.05 Prešernovi nagradenci; 19.45 Lahko noč, otroci; 20.00 Slov. zemlja v pesmi in besedi; 20.35 Minute za; 21.05 Igra: Prešeren-Sajko - Krst pri Savici; 21.50 Intermezzo; 22.30 Informativna odd. v tujih jezikih; 23.05 Literarni nokturmo.

Slovenija 2

6.30, 7.30, 8.30, 9.30, 10.30, 11.30, 12.30, 14.30, 16.30, 17.30. Poročila; 19.00 Dnevnik; 7.00 Jutranja kronika; 8.40 Kalendar prireditve; 11.35 Obvestila; 11.50 Sponzorirani pogovori; 13.00 Val 202 - Fiesta latina; 14.00 Drobničice; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.35 Popevka tedna; 17.55 Sponzorirani pogovori; 19.30 Štos - še v torek obujamo spomine; 21.00 Zgodnja dela; 22.20-23.00 Stoletja improvizirane glasbe.

Slovenija 3

9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 13.00, 14.00, 18.00, 22.00. Poročila; 8.05 Glasbena matineja; 10.05 Kulturni globus; 11.05 Človek in zdravje; 11.35 Izbrali smo; 13.05 Enajsta šola; 14.05 Izobraževalni program; 15.00 Big Band RTS; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.05 Ljudsko izročilo; 16.40 Esej; 17.00 Naj narodi pojo; 18.00 Koncerti; 19.30 Slov. operni skladatelji; 20.00 Literarni večer; 20.45 S koncertov; 22.05 Pretok idej; 22.25 Glasba našega časa.

Radio Koper

(slovenski program)

(SV 549 kHz, UKV 88,5 - 93,8 - 100,3 - 100,6 - 104,3 - 107,6 MHz)
8.00 Otvoritev programa - praznični; 8.05 Predstavitve programa: Alojz Kocjančič, duhovnik, pesnik, lirski slovenske Istre; 10.30 Poročila, reportaža; 11.30 Glasba po željah; 12.30 Opoldnevnik RK, reportaža; 15.30 Dogodki in odmevi - prenos RS; 16.00 Glasba po željah; 16.35 Iz kulturnega sveta: Prešernovi nagradenci; 17.30 Poročila; 18.00 Iz kulturnega sveta, 2. del; 19.00 večerni radijski dnevnik - prenos RS; 19.30-23.15 Večerni program Modrega vala RK.

Radio Koper

(italijanski program)

6.15, 8.30, 9.30, 10.30, 13.30, 14.30, 16.30, 17.30. Poročila; 7.15, 12.30, 15.30, 19.30. Dnevnik; 6.00 Almanah; 7.05 Dobro jutro, otroci; 8.00 Horoskop; 8.40 Telefonski kviz; 9.00 Aktualnosti; 9.32 Bilo je nekoč; 9.40 Izbrali ste; 10.00 Pregled tiska; 10.35 Psihologija; 11.30 Aktualnosti; 12.00 Romagna

mia; 13.00 Glasba po željah; 14.05 Turistična oddaja; 14.45 Seriamente parlando; 16.00 Modri val; 18.00 Covermania; 18.45 Zvoki iz preteklosti; 20.00 Prenos RMI.

R. Glas Ljubljane

5.15, 7.15, 10.15, 13.15, 14.15, 17.15, 19.15. Novice; 7.30 Loto; 8.15 Napoved; 9.25 Kam danes; 11.00 Anketa; 12.00 BBC novice; 12.15 Novinarjev gost; 13.55 Pasji radio; 15.15 RGL komentira in obvešča; 16.10 Spoznajmo se; 16.45 Nasveti; 18.15 Tema tedna; 20.00 Labirint znanja; 21.30 Tanori torek; 1.00 Sat. progr.

Radio Kranj

9.00, 14.00, 18.00. Gorenjska včeraj, danes, jutri; 5.40 Dobro jutro; 7.40 Pregled tiska; 9.20 Tema dneva; 10.40 Informacije, zaposlovanje; 13.00 Pesem tedna; 17.00 Na vrtiljaku z Romano; 17.50 Koristne informacije; 18.50 Radio jutri.

Radio Maribor

6.00, 8.00, 10.00, 12.00, 13.00, 14.00, 15.00. Poročila; 17.00, 19.00. Dnevnik; 6.05 Kmetijski nasveti; 6.45 Pregled tiska; 7.00 Kronika; 9.05 Štajerske miniaturre; 11.45 Infoservis; 12.10 Mali oglasi; 13.05 Pod Pekrsko gorco; 15.10 Kmetijski nasveti; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.00 Zeleli ste; 17.30 Osmrtnice, obvestila; 17.45 Sport; 20.00 Študij in glasba; 21.00 Kulturno umetniški program.

Radio Študent

11.00 Vžig; 12.00 Kondicija dvojiškega sistema; 14.00 OF (24 ur in-f); 17.00 Joculator; 19.00 Tolpa bumov; Kazna za uši; 20.00 Underground International; 21.00 Hard'n Heavy; 24.00 Radio satelit.

Radio Trst A

7.00, 13.00, 19.00. Dnevnik; 8.00, 10.00, 14.00, 17.00. Poročila; 7.20 Dobro jutro po naše, vmes Kalendar in Pravljica; 8.00 Deželna kronika; 8.10 Skozi tancico molka; 8.30 Soff music; 9.00 Iz studija vami, 9.15 Odprta knjiga; Oštrigeca (Marjan Tomšič, 9. del); 10.30 Intermezzo; 11.45 Okrogla miza; 12.45 Primorska poje: MePZ Francišek Borghia Sedej; 13.20 Glasba po željah; 14.00 Deželna kronika; 14.10 Aktualnosti; 16.00 Mladi val; Gastronomikviz; 17.00 Kulturna kronika; 17.10 Mi in glasba; 18.00 Božanska komedija: Vice (prevod in priredba A. Capuder, r. S. Verč, 19. del); 18.40 Slovenska lahka glasba; 19.20 Napovednik.

Radio Opčine

11.30, 15.30, 17.30. Poročila; 10.00 Glasba po željah; 17.45 Paf boom; 18.30 C'est la vie; 20.30 Smeh in glasba.

Radio Koroška

18.10-19.00 Partnerski magazin.

GLEDALIŠČA SLOVENIJA

LJUBLJANA

CANKARJEV DOM, tel.: 061/ 222-815

V nedeljo, 13. februarja, ob 21. uri: PO-MLADNO OBREDJE DAMIRJA ZLATARJA FREYA.

DRAMA SNG, tel.: 061/ 221-511

V sredo, 9. februarja, ob 18. in 20.30: D. Jovanović - ANTIGONA, za abonma dijaski 3 večerni. V četrtek, 10. februarja, ob 19.30: H. Ibsen - RO-SMERSHOLM, za abonma četrtek in izven. V petek, 11. februarja, ob 18. uri: G. Feydeau - DAMA IZ MAXIMA, za abonma dijaski 1 popoldanski. V soboto, 12. februarja, ob 19.30: W. Shakespeare - KRALJ HENRIK IV, za abonma sobota in izven.

MALA DRAMA SNG, tel.: 061/ 221-511

V sredo, 9. februarja, ob 20. uri: W. Allen - ZAI-GRaj SE ENKRAT, SAM, za izven. V četrtek, 10. februarja, ob 20. uri: I. Cankar - PISMA ANI, za izven in konto.

OPERA, tel.: 061/ 331-950

Danes, 8. februarja, ob 19. uri: Verdi - TRAVIATA, za izven in konto. V sredo, 9. februarja, ob 19. uri: Puccini - TO-SCA, za izven in konto. V četrtek, 10. februarja, ob 15. uri: Strauss ml. - NETOPIR. Razprodano!

MGL, tel.: 061/ 210-852

V sredo, 9. februarja, ob 19.30: A. Miller - SMRT TRGOVSKEGA POTNIKA, za abonma red O. Predstava bo se v četrtek, 10. februarja,

ob isti uri, za abonma red B.

GLEDALIŠČE GLEJ, tel.: 061/ 216-679

Danes, 8. februarja, ob 21. uri: HAMLET'S N'ROSES.

KUD FRANCE PRESEREN, tel.: 061/ 332-288

V sredo, 9. februarja, ob 21. uri: ZENSKA V RDECEN, premiera. Predstava bo se v četrtek, 10., in petek, 11. februarja, ob isti uri.

UMETNIŠKO GLEDALIŠČE, tel.: 061/ 325-971

V soboto, 12. februarja, ob 21. uri: POT V DAMASK. Predstava bo se v ponedeljek, 14. februarja, ob isti uri.

CELJE

SLGC, tel.: 063/ 25-332

V sredo, 9. februarja, ob 10.30, uri: C. Goldoni - A. Rozman - SLUGA DVEH GOSPODOV, za abonma Srednja ekonomska sola I Celje in ob 17. uri za abonma Gimnazija Celje.

DNEVI KOMEDIJE '94

V petek, 11. februarja, ob 19.30: E. Filipčić - PSIHA. Gostovanje SMG iz Ljubljane. V soboto, 12. februarja, ob 19.30: A. Ayckbourn - NORCIJE V SPALNICI. Gostovanje Primorskega dramskega gledališča.

KRANJ

PGK, tel.: 064/ 222-681

Danes, 8. februarja, ob 19.30: I. Torkar - REVI-ZOR '93, za izven in konto. Predstava bo se v petek, 11. februarja, ob isti uri, za izven in konto.

MARIBOR

DRAMA SNG, tel.: 062/ 221-206

Danes, 8., in v sredo, 9. februarja, ob 20. uri: v Minoritih A. Dumas - TRIJE MUSKETIRJI, za abonente in izven.

V petek, 11. februarja, ob 18. uri: Aishil - ORE-STEJA, za abonente in izven.

OPERA IN BALET, tel.: 062/ 221-206

Danes, 8. februarja, ob 19.30: N. A. Rimski-Korsakov - CARJEVA NEVESTA, za abonma in izven.

V sredo, 9. februarja, ob 19.30: Bock-Harwick - GOSLAC NA STREHI, za abonente in izven.

FURLANIJA-JULIJSKA KRAJINA

TRST

Kulturni dom

V petek, 11. t. m., ob 16. uri (abonma red H) ponovitev igre R. Harwooda »Garderober«.

Verdi - Dvorana Tripovich

Operna sezona: v soboto, 12. t.m., ob 20.

uri bo na sporedu premiera H. Berlioz »Faustovo prekletstvo«. Dirigent Michel Tabachnik, režija Ivan Stefanutti, sodeluje zbor »I piccoli cantori della città di Trieste«.

Gledališče Rossetti

Danes, 8. t. m., ob 20.30 premiera De Filippove »Napoli milionaria« s Carlom Giuffrè in Iso Danieli. Predstava v abonmaju: 6G (rumena).

Gledališče Cristallo-La Contrada

KOROŠKA

CELOVEC

Mestno gledališče: danes, 8. t. m., ob 19.30 balet »Peer Gynt« Henrik Ibsen. Ponovitev jutri, 9. t. m., ob 19.30.

V ORF-teatru bo jutri, 9. t. m., ob 19.30 »Slavna prireditev ob slovenskem kulturnem prazniku«. Prireja Kršćanska kulturna zveza in Slo-

Danes, 8. t. m., ob 16.30 gostovanje Italijanske drame z Reke z Goldonijevo komedijo »Sior Todero Brontolon«. Režija G. Ferrari.

MILJE

V okviru miljskega pusta bo v petek, 11. t. m., ob 14.30 na Trgu Marconi nastopila skupina Teatro Tascabile iz Bergama.

TRŽIČ

Obcinsko gledališče

V četrtek, 10. in v petek, 11. februarja, ob 20.30 gostovanje gledališke skupine Teatro Franco Parenti z delom »La Maria Brasca«.

SOVODNJE

Kulturni dom

SSG gostuje jutri, 9. t. m., ob 20.30 z monodramo H. Peschine »Bos ze videla«. Igra Mira Sardoc, režija Joze Babic.

venska prosvetna zveza.

BELJAK

Studijski oder (Kellertheater) V četrtek, 17. t. m., ob 20. uri »Sinovi, sinovi« (Uli Bree, Rupert Henning). Ponovitve bodo trajale do 10. marca.

RAZNE PRIREDITVE SLOVENIJA

LJUBLJANA

Danes, 8. februarja, bo ob 12. uri: pred Prešernovim spomenikom na Prešernovem trgu predstava ZMAJ NAD PRESERNOM.

MODERNA GALERIJA, Tomsiceva 14

V sredo, 9. februarja, bo ob 19. uri v Informacijskem centru v okviru prireditev iz umetnikovega ateljeja predstavitev najnovejšega kipa MIRKA BRATUSE z naslovom Muzahomski. Ob tej priložnosti si boste lahko ogledali film o avtorju in njegovem delu.

SLOVENSKI SOLSKI MUZEJ, Plečnikov trg 1 V četrtek, 10. februarja, ob 18. uri: predavanje ZDENKE ZEBER - Navade in običaji ljudstva Akan.

VODNIKOVA DOMACIJA, Vodnikova 65

V sredo, 9. februarja, ob 18. uri: MATJAZ KMECL - Andrej Smole - znameniti Slovenec. Monodramski nastop Toneta Gogale. V četrtek, 10. februarja, ob 18. uri: dr. MILČEK KOMELJ - Novejšje smeri v slovenski likovni umetnosti.

ZKOS, Beethovnova 5

Danes, 8. februarja, bo ob 16. uri strokovni posvet z naslovom LJUBITELJSKO GLEDALIŠČE IN MEJNE GLEDALIŠKE OBLIKE NA SLOVENSKEM.

CERKNICA

V petek, 11. februarja, v Sportni dvorani Cernica ob 19. uri: BUTALSKI DEZELNI ZBOR.

KAMNIK

V petek, 11. februarja, bo ob 20. uri v Srednjesolskem centru R. Maistra večer s Prešernom v sedmih slikah.

MARIBOR

Danes, 8. februarja, bo ob 19.30 v Skofjski avli na Slomskem centru »Bos ze videla«. Igra Mira Sardoc, režija Joze Babic.

VELENJE

DOM KULTURE VELENJE

Danes, 8. februarja, ob 19. uri: SVEČANA AKADEMIJA. Program: Akademski folklorna skupina France Marolt.

V petek, 11. februarja, ob 19.30: multivizijska projekcija ZVONE SERUGA - Nevarne poti.

ŽALEC

DOM II. SLOVENskega TABORA

V sredo, 9. februarja, bo ob 19. uri: predavanje - ZVONE SERUGA.

FURLANIJA-JULIJSKA KRAJINA

TRST

Trzaska knjigarna

Prešernov dan: Trzaska knjigarna in Združenje književnikov Primorske vabita danes, 8. t. m., ob 17.30 na predstavitev knjige Rafka Dolharja

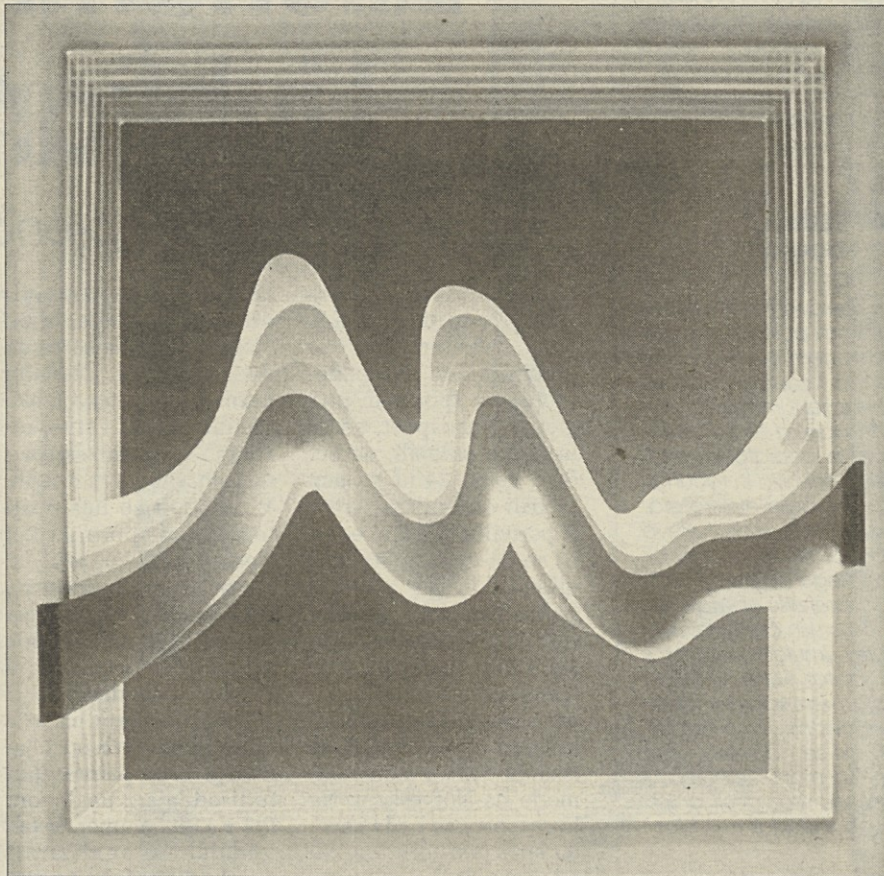
»Stezi«.

Sodelovala bosta prof. Zora Tavcar in Livio Valencic.

Knjigarna Nuova Universitas

V četrtek, 10. t. m., ob 19. uri bo Maria Pirjevec predstavila pesnika Marka Kravosa.

V Bežigrajski galeriji v Ljubljani je na ogled razstava Objekti in ribe 1973-1983 DUŠANA TRŠARJA

SO VP, 1975, fluorescentno pleksi steklo in neon, 75 x 75 x 32 cm

RAZSTAVE SLOVENIJA

LJUBLJANA

CANKARJEV DOM, Prešernova 10

Razstava JOZETA CIUHE je na ogled do 20. marca. Fotoprojekt Lepi - umazani - zli PRIMOZA PRE-DALICA in BOJANA VELIKONJE je na ogled do 20. februarja (Mala galerija CD).

MESTNA GALERIJA, Mestni trg 5

Razstava Zimski salon 1994, na kateri se s slikami, instalacijami in objekti predstavljajo umetniki VOJKO ALEKSIC, OTO RIMELE in ANDREJ TROBENTAR, je na ogled do 26. februarja.

MODERNA GALERIJA, Tomsiceva 14

Retrospektivna razstava OHO je na ogled do 13. marca. Razstava JOSEPHA BEUYSA je na ogled do 20. marca.

Razstava PEDRA CABRITA REISA - ECHO DER WELT III je na ogled do 27. februarja (Mala galerija).

MUZEJ NOVEJSE ZGODOVINE, Celovska 23

Razstava slik ZMAGA JERAJA je na ogled do 13. februarja.

JAKOPIČEVA GALERIJA, Slovenska 9

Razstava RINALDA OLIVIERIJA je na ogled do 27. februarja.

BEŽIGRAJSKA GALERIJA, Dunajska 31

Razstava DUSANA TRŠARJA - Objekti in risbe 1973-1983 je na ogled do 27. februarja.

GALERIJA COMMERCE, Einspielerjeva 6

Razstava akvarelov in male plastike NIKOLAJA LEHRMANNJA je na ogled do 18. februarja.

GALERIJA EQUINA, Gregorčičeva 3

Razstava slik VOJKA POGAČARJA je na ogled do 12. februarja.

GALERIJA ILIRIJA, Trzaska 40

Razstava slik TANJE SPENKO-NOVAKOVIC je na ogled do 24. februarja.

GALERIJA KRKA, Dunajska 65

Razstava slik VIDE SLIVNIKER-BELANTIC je na ogled do 23. februarja.

GALERIJA KOMPAS, Slovenska 36

Razstava pejsazev DUSANA LIPOVCA je na ogled do 17. februarja.

GALERIJA SLOVENIJALES, Dunajska 22

Razstava slik slikarja MARJANA TRŠARJA je na ogled do 20. februarja.

GALERIJA TIVOLI, Pod turnom 3

Razstava JOZETA CIUHE je na ogled do 6. marca.

GALERIJA VODNIKOVA DOMACIJA, Vodnikova 65

Razstava slik NIKOLAJA BEERA je na ogled do 22.

februarja.

GALERIJA ZALA, Gosposka 7

Razstava RAJKA CUBRA je na ogled do 20. februarja.

SLOVENSKI SOLSKI MUZEJ, Plečnikov trg 1

Razstava SREČNA AFRIKA - otroške igrice iz Gane in Burkine Faso je na ogled do 15. februarja.

Razstava NAJ IGRACA je na ogled do 15. februarja.

INSTITUT JOŽEF STEFAN, Jamova 39

Razstava BRIGITE POZEGAR-MULEJ je na ogled do 18. februarja.

MURSKA SOBOTA

POKRAJINSKI MUZEJ, Trubarjev dvored 4

Danes, 8. februarja, bo ob 18. uri otvoritev razstave ALOJZA EBERLA. Razstava bo na ogled do 1. maja.

GALERIJA MURSKA SOBOTA, Kocljeva 7

Razstava del članov Društva likovnih umetnikov Prekmurja in Prekije je na ogled do 28. februarja.

NOVA GORICA

GALERIJA RIKI DEBENJAKA

Razstava fotografij JAKA COPA je na ogled do 12. februarja.

ŠKOFJA LOKA

GALERIJA FARA, Cesta talcev 2

Razstava fotografij JANEZA PELKA je na ogled do 16. februarja.

TACEN

V sredo, 9. februarja, bo ob 18. uri v dnevnem prostoru Srednje policijske sole v Tacnu otvoritev razstave DOMNA SLANE.

VELENJE

GALERIJA IVAN NAPOTNIK

Razstava DUSE KAJFEŽ je na ogled do 2. marca.

VRHNIKA

GALERIJA VOJASNICE I. CANKAR, Rakovec

Razstava akvarelov BRANETA PRAZNIKA je na ogled do 15. februarja.

ZAGORJE

Razstava slik 30. delovnega srečanja slikarjev v koloniji na Izlakah v avli Delavskega doma je na ogled do 1. marca.

FURLANIJA-JULIJSKA KRAJINA

TRST

TGalerija: na ogled je skupinska razstava »Srečanja«.

Art Galery: do 12. t. m. razstavlja Ennio Iaglitisch.

Muzej Sartorio: do 21. februarja je na ogled razstava slik iz Stavropulosove zbirke.

Galerija Bassanese: jutri, 9. t. m., ob 18. uri otvoritev razstave »Nicoletta Costa za Jankota In Metko«, skice in scene, ki so jih uporabili pri operi. Razstava bo na ogled do 9. marca.

MILJE

Obcinska razstavna dvorana: na ogled je fotografska razstava Photo Imago »Paesaggio - Territorio«.

KOROŠKA

CELOVEC

V Mohorjevi knjigarni razstavlja svoja dela Jozica Serafin.

BOROVLJE

V galeriji Rieser je na ogled je razstava del 50 koroskih umetnikov.

BEGUNJE

V Galeriji Avsenik so na ogled slike »Sprehodi po gorajtah« Mirne Pavlovec.

SVECE

Goršetova domacija - Na ogled je razstava ikon in svilenih rut.

SENTJAKOB V ROZU

V galeriji v glavni soli je na ogled razstava del Huga Wulza.

GLASBA SLOVENIJA

LJUBLJANA

V sredo, 9. februarja, bo ob 20. uri v menzi studentskega nase-lja v Rozni dolini koncert skupine PARADISE LOST.

NARODNA GALERIJA, tel.: 061/ 219-716

Danes, 8. februarja, ob 20. uri koncert - KLEMNA RAMOVSA - flavta in recital KARLA BRISNIKA.

FESTIVALNA DVORANA

Danes, 8. februarja, ob 19.30 uri: koncert Orkestra Mandolina, Mešanega pevskega zbora Kranj in recitacija Prešernovih pesmi.

SLOVENSKA FILHARMONIJA, tel.: 061/ 213-640

V sredo, 9. februarja, ob 19.30: koncert TOMAZA PETRACA - klavir.

CANKARJEV DOM, tel.: 061/ 222-815

V sredo, 9. februarja, ob 21. uri: JAZZ '94 - AIRTO MOREIRA in FLORA PURIM.

VODNIKOVA DOMACIJA, Vodnikova 65

V sredo, 9. februarja, ob 18. uri: koncert ANAMARIJE TOMAC - flavta in VLADIMIRJA MLJ-NARICA - klavir.

ILIRSKA BISTRICA

V petek, 11. februarja, bo ob 23. uri v klubu MKNZ koncert skupine CUT iz Nemcije.

NOVA GORICA

KD NOVA GORICA

Danes, 8. februarja, ob 20. uri: koncert - STRUNE! MILO SE GLASITE. Nastopajo - moski pevski zbor PROVOX, dramska igralka JOZICA AVBELJ, KATARINA PREKOVIC - flavta, MILENA VUGA - klavir.

1. ŽENSKA DIVIZIJA / V DOLINI PO ŠTIRIH SETIH IGRE

Breg osvojil prvi derbi s Kontovelom

Tesna zmaga sokolovk

Vse kaže, da bo to prvenstvo izredno izenačeno. Favorit Sgt je doslej odigral le eno tekmo in premagal Killjoy, ki je na začasnem vrstnem redu prvi s tekmo več.

Breg - Kontovel 3:1 (16:14, 12:15, 15:10, 15:8)

BREG: Zeriali, Glavina, Giorgi, Pettrosso, F., M. in S. Sancin, Sturman, A. in S. Mauri, Bandi, Canziani.

KONTOVEL: Regent, Cerne, Superina, Fiser, Stoka, Blazina, Sossa, Skrk.

Prvi od šestih letošnjih derbijev v 1. ženski diviziji na Trzaskem je v Dolini osvojil Breg.

Tekma s Kontove-

lom je bila resnici na ljubo na dokaj nizki tehnični ravni, saj je bilo na obeh straneh preveč napak in naivnosti. Odločilno vlogo so odigrali servisi, zato pa je bila igra tudi precej raztrgana.

Nenaveden je bil potek prvega seta. Breg je povedel z 8:0, nato so se Kontovelke zbrale in celo vodile s 14:11, na koncu pa so gostiteljice spet pripravile preobrat. Izenačen je bil tudi drugi niz, tokrat pa je bil Kontovel v končnici nekoliko bolj prisrben, pomagale pa so mu tudi Brežanke, ki so naredile dosti napak pri sprejemu in servisu. Toda od tretjega seta dalje so bile Brežanke

Brežanke so proti Kontovelu osvojile svoj drugi par prvenstvenih točk (foto KROMA)

precej boljše, popravile so igro v polju in dokaj prepričljivo zmagale, njihovi številni navijači pa so bili tokrat zadovoljni samo z zmago, ne pa tudi z igro.

Pallavolo Ts - Sokol 2:3 (15:10, 10:15, 15:10, 8:15, 7:15)

SOKOL: Cebulec, Svara Legisa, Golemac, Antonić, Briscek, Semec, Radetić, Visintin.

Sokol je igral to tekmo precej nihajoče, vendar borbeno. Nekočliko so popustile v prvem in tretjemsetu, ko pa so igranje po svojih zmoglostih, so bole boljše od nasprotnic. To je bilo vidno predvsem v tie breaku, ko je bila odločilna serija Legisove na servisu: od 8:5 je Sokol prisel na 14:5.

OSTALI IZIDI 4. KO-LA: S. Andrea - Killjoy 1:3, Julia - Virtus 1:3, Club Altura - Oma 1:3.

VRSTNI RED: Killjoy 6, Club Altura, Sokol, Oma, Breg, Pallavolo Trieste in S. Andrea 4, Sgt in Virtus 2, Kontovel in Julia 0.

(Sgt ima dve tekmi manj, Virtus in Club Altura imata tekmo manj)

MLADINCI / 12. KOLO

Koimpex spet v boju za končno drugo mesto

Oddolžil se je ekipi NPT - Med dečki vse po predvidevanjih

NPT - Koipex 1:3 (10:15, 16:14, 10:15, 7:15)

KOIMPEX: Drasić, Germani, Kralj, Micalessi, Strain, Veljak, Volcic.

Slogini mladinci so se posteno oddolžili trzaski ekipi, ki jih je premagala v prvem delu prvenstva, z zmago pa so tudi zopet postavili svojo kandidacijo za osvojitve drugega mesta, saj je prvo že oddala ekipi Pallavolo. Tekma je bila tipična za nedeljo zjutraj z nihanji na obeh straneh mreže, vendar so bili naši odbojkarji toliko boljše, da so zmagali brez težav. Popustili so le v drugem setu, ki so ga tako domačini osvojili z mini-

malno razliko, vendar ni bila Koimpexova zmaga nikoli v dvomu. (Inka)

OSTALI IZID 12. KO-LA: Prevenire - Volley club 0:3.

VRSTNI RED: Pallavolo Rufo (10) 20, Nuova Pallavolo (10) 16, Koimpex (8) 12, Bor (9) 8, Volley club (9) 6, S. Andrea (10) 4, Prevenire (10) 0.

DECKI

Pallavolo Trieste - Bor 0:3 (0:15, 5:15, 7:15)

BOR: Cuk, Furlan, Pertot, Pieri, Smotlak, Sustersič, Talotti, Krmeč, Mauri, Seppi, Bosari, Savarin.

Borovci so proti nasprotniku, ki igra z ekipo naraščajnikov, gladko zmagali. Po prvem setu, ko so pustili domačine na ničli, so v drugem povedli na 10:0 (25:0!) nato so stopile postopoma na igrisce vse menjave, ki so prepustile gostiteljem več točk izključno zaradi lastnih napak, izdatna zmaga pa ni bila nikoli v dvomu. (Dejan)

Nuova Pallavolo - Sloga 3:0 (15:7, 15:5, 15:10)

SLOGA: Corbatti, Drasić, Germani, Grilanc, Micalessi, Milic, Peterlin, Rebecchi, Rittossa, Sossi.

V tem kolu so se slogasi pomerili z daleč najboljšo ekipo tega prvenstva, ki ima v svojih vrstah zelo visoke in dobro pripravljene igralce. Vendar se naši fantje niso že naprej predali in so se v boj vrgli z vso vnamo in se bolj kvotiranemu nasprotniku solidno upirali. Na zmago kajpak ni bilo mogoče računati, z nastopom naših najmlajših, pri katerih je izstopal zlasti Fabio Germani, pa smo lahko povsem zadovoljni. (Inka)

VRSTNI RED: Nuova Pallavolo (11) 22, Bor (10) 16, Volley club (9) 12, Sloga (9) 8, Rum baker (8) in S. Andrea (9) 4, Pallavolo (11) 0.

MLADINSKE LIGE / V PRVENSTVU »DEKLIC« SO PLAVE DOBILE POMEMBEN DVOBOJ ZA VRH

Borovke prehitele Pallavolo A

Če do konca prvenstva ne bodo več izgubile, jim naslov ne more uiti - Trojni uspeh pri mladinkah
Naraščajnice: druga zmaga Sokola v skupina A - Uspešen začetek Sloge A in Bora v skupini B

MLADINKE

Sokol - Pallavolo Ts 3:0 (15:7, 15:11, 15:13)

SOKOL: Svara, Legisa, Kobal, Golemac, Antonić, Peric, Briscek, Semec, Visintin, Radetić.

Sokolovke so v tem kolu premagale nasprotnice, ki so jih v prvem delu premagale s 3:0. Tekma je bila zelo lepa in borbeno, odločila pa je večja želja do zmage gostiteljic. Ta je prisla na dan predvsem v zadnjem setu, ko je Pallavolo povedel s 13:7. Tedaj pa so se sokolovke zbrale in reagirale. Posebno pohvalo zasluži tokrat Tjaša Svara, ki je odigrala odlično tekmo, kljub temu da je nastopila z vročino.

SGT B - Bor 0:3 (3:15, 3:15, 1:15)

BOR: Gregori, Azman, Cok, Flego, Pitacco, Vodopivec, Gustini, Benevol, A. Faimann.

Nase igralke nadaljujejo svojo zmagovito pot, ki ne pozna ovir, tokrat pa so nadigrale siba SGT. Čeprav so se s sobotnega gostovanja s člansko ekipo vrnile pozno, niso imele težav ter so prepustile domačinkam le drobtinice. Dve koli pred koncem so Borovke tik pred tem, da bodo tudi matematično prvakinja, naslov pa bodo poskušale kronati brez izgubljenega niza.

Koimpex - SGT 3:1 (15:10, 15:4, 13:15, 15:7)

KOIMPEX: Dapretto, Kalc, Kocjancic, Perini, Tensi, Vidali, Zubalic, Zivic.

Okrnjena Koimpexova postava je v nedeljo odpravila dokaj skromno trzasko sesterko. Nase igralke so bile odločno boljše od svojih nasprotnic, poraz v tretjem setu pa gre pripisati le podcenjevanju s strani naših igral in ne preporodu gostin. Na igrišču se je

zvrstilo vseh osem, tokrat razpoložljivih igralk, ki so dale svoj doprinos k četrti prvenstveni zmagi. (Inka)

VRSTNI RED: Bor 20, Pallavolo 16, Sokol 14, Koimpex 8, Sgt A in Prevenire 6, Sgt B 2.

DEKLICE

Pallavolo Trieste A - Bor 0:3 (6:15, 5:15, 7:15)

BOR: Gruđen, M. Faimann, Zadnik, Bogatec, Orel, Sternad, Tomaselli, Severi, Babuder, Flego, Macho, Milčević.

Borovke so kljub zapletu pred tekmo dosegle verjetno odločilno zmago v boju za naslov. Tekmo bi namreč morali odigrati v telovadnici Mospurgo, toda ko so borovke prispele tja, jih je čakalo neprijetno presenečenje. Tekmo so namreč premestili v drugo telovadnico. Naknadno smo izvedeli, da se je Pallavolo odločil za spremembo le večer pred tekmo, Boru pa tega nihče ni sporočil, kar je povzročilo pred tako pomembnim srečanjem veliko živčnosti. Borovkam pa so te neveselosti vlile dodatno moč, na igrišču so stopile prepričane v lastne sposobnosti, tako da so skozi celo

tekmo res malo grešile. Prva dva niza sta si bila sila podobna. Nase igralke so z učinkovito igro na začetku visoko povedle (v prvem setu 10:1, v drugem 13:2), visoko prednost pa so mirno obdržale. V tretjem setu so po vodstvu Bora s 5:0 domačinke izenačile (6:6) nato pa so z dobrimi servisi in z zagrizeno igro v polju borovke spet povedle ter na koncu suvereno zmagale. Tokrat pohvalo zasluži vse igralke, posebno pa poleg običajne Gruđnove tudi M. Faimannova za učinkovite servise. Če bodo borovke tudi v bodoče igranje tako zbrano, jim naslov res ne more uiti.

Borovke so v nedeljo po hitrem postopku s 3:0 (15:3, 15:0, 15:5)

odpravile še drugo ekipo Pallavola. (Dejan)

Koimpex - Pallavolo Trieste B 3:0 (15:1, 16:14, 15:5)

KOIMPEX: Babudri, Criti, Franko, Furlan, Kalc, Kocjancic, Kufersin, Marucelli, Sossi.

Proti skromni trzaski ekipi, so Koimpexove deklice dosegle rutinsko zmago. V vsakem setu so naše

igralke nastopile z drugačno postavbo, vendar to sploh ni spremenilo učinkovitosti na igrišču. Slogasice so bile vsaj za razred boljše od svojih nasprotnic, ki so se jim enakovredno upirale le v drugem setu in se to bolj zaradi nepazljivosti Koimpexa, kot po svoji zaslugi. (Inka)

IZIDI 11. KOLA: Pallavolo A - Bor 0:3, Altura - Sgt 3:0, Oma - Ricreatori 0:3, Virtus - Koimpex 3:2, **IZIDI 12. KOLA:** Virtus - Oma 3:1, Ricreatori - Sgt 3:0, Altura - Pallavolo A 0:3, Bor - Pallavolo B 3:0.

VRSTNI RED: Bor (11) 20, Pallavolo A (10) in Ricreatori (11) 18, Koimpex (9) in Virtus (11) 10, Altura (11) 8, Oma (11) 6, Pallavolo B (9) 4, Sgt (11) 0.

NARASČAJNICE

Skupina A
S. Andrea - Sokol 0:3 (5:15, 13:15, 7:15)

SOKOL: Hrovatin, Svara, E. in S. Leghissa, Rebutla, Spanu in Legovich

Sokolovke so dosegle prepričljivo zmago, povedati pa je treba, da nasprotnik ni bil preveč močan in je imel težave že s servisiranjem. Čeprav je bilo igre

bolj malo, pa so Naraščajnice občasno uspele organizirati nekaj lepih akcij.

Virtus - Breg 3:0 (15:7, 15:3, 15:6)

BREG: Sancin, Rodella, Tercon, Fior Rosso, Zeriali, Carbin.

To je bila za brežanke prva uradna tekma, na njej pa sploh niso razočarale in so poskusale pokazati to, kar so se vadile na treningih. S tem, kar so pokazale, pa so popolnoma izpolnile pričakovanja trenerja Saina.

VCERAJSNI IZID: Breg - Sloga B 2:1 (15:11, 9:15, 15:12). **IZID 3. KOLA:** Pallavolo - Virtus 0:3.

VRSTNI RED: Virtus 9, Kontovel A in Sokol 6, Breg 2, Sloga B 1, Pallavolo in S. Andrea 0.

Skupina B
Kontovel B - Oma 0:3 (2:15, 2:15, 8:15)

KONTOVEL B: Businelli, K. in S. Kante, Brezovec, Živec, Battigelli, Furlan.

Kljub porazu je Kontovel B opravil zadovoljiv krstni nastop. To je bila za dekleta sploh prva tekma, saj gre za začetniško skupino, že med samo tekmo, ko so se otrele začetne treme, pa so pokazale napredek v igri, saj niso le pošiljale zoga na drugo stran mreže, ampak so tudi skušale graditi igro.

Bor - Ricreatori Comunalni 3:0 (15:1, 15:0, 15:8)

BOR: Boccia, Flego, D. Furlani, T. Furlani, Macho, Rogelja, Sadlowski, Samec, Krasevic, Milčević, Posar, Smotlak.

Borove naraščajnice so na najboljši način pričele letošnje prvenstvo. Kljub temu, da za mnoge Borove igralke je bil to krstni nastop, so premagale začetno tremo ter se dobro odrezale, vse pa so dobile prilagodnost za igranje. Že s servisi

Sokolove naraščajnice so doslej že dvakrat zmagale (foto KROMA)

NOVICE

Danes v Športelu

Kot običajno bo tudi drevi ob 22.30 po TV Koper-Capodistria na sporedu Športel, v katerem bo tokrat govor o košarkarskem derbiju v promocijski ligi med Bregom in Domom, predsednik slovenskega olimpijskega komiteja Janez Kocijancić bo spregovoril o slovenskem nastopu v Lillehammerju, ob običajnem »zaključku« pa so voditelji oddaje pripravili se zapisa o rekreacijski dejavnosti SKD Tabor in z nogometne tekme Primorje - S. Giovanni.

Stefenal sporoča

Navijači Stefanela lahko abonmaje, vstopnice in vozovnico za posebni vlak za »final four« italijanskega košarkarskega pokala rezervirajo najkasneje do sobote, 12. februarja. Stirinajstega februarja pa zapade rok za potrditev abonmajskih sedežev za polfinalno tekmo Koracevega pokala (16.2) z milanskim Recoarom. Preostale vstopnice bodo v prodaji od 15. t.m.

izidi in lestvice

Mladinski nogomet
Deželni mladinci

IZIDI 17. KOLA: Cormonese - San Giovanni 2:2, Itala S. Marco - Portuale 0:2, Lucinico - Ponziana 1:1, Monfalcone - Fortitudo 4:0, San Luigi - San Canzian 2:1, San Sergio - **Juventina** 3:1, Staranzano - Ronchi 0:2.
VRSTNI RED: Ronchi 28, San Sergio 26, San Luigi 22, Cormonese in Itala San Marco 20, Portuale 19, Ponziana 18, San Giovanni in San Canzian 17, Staranzano 16, Monfalcone 12, Lucinico 10, Fortitudo 8, **Juventina** 5.
PRIHODNJE KOLO: Fortitudo - Itala San Marco, **Juventina** - Cormonese, Ponziana - Monfalcone, Portuale - Staranzano, Ronchi - San Sergio, San Canzian - Lucinico, San Giovanni - San Luigi.

Pokrajinski mladinci

IZIDI 16. KOLA: Campanelle - **Zarja Adriampex** 1:1, Montebello D. Bosco - Chiarbola 1:2, Muggesana - Union 8:0, Olimpia - Adriatica 3:1, Opicina - San Marco 5:0, Sant'Andrea - Costalunga 1:4, Zau-le R. - **Primorje** 5:1, Domio prost.
VRSTNI RED: Opicina 28, Olimpia 25, Domio 23, **Zarja Adriampex** in Chiarbola 22, Costalunga 20, Muggesana in Sant'Andrea 18, Adriatica 15, **Primorje** 14, Zau-le R. 10, San Marco 8, Montebello D. Bosco 7, Campanelle in Union 4.
PRIHODNJE KOLO: Adriatica - Muggesana, Costalunga - Campanelle, Domio - Sant'Andrea, **Primorje** - Montebello D. Bosco, San Marco - Olimpia, Union - Zau-le R., **Zarja Adriampex** - Opicina, Chiarbola prosta.

Naraščajniki

IZIDI 18. KOLA: CGS - San Sergio 0:4, Domio - **Primorje** 3:2, Esperia - Altura odložena, Fortitudo - Portuale odložena, Opicina - Costalunga 4:1, Ponziana - Montebello Don Bosco 3:6, Sant'Andrea - Olimpia 1:2, prosta Chiarbola.
VRSTNI RED: Olimpia in San Sergio 33, Opicina in Domio 24, Portuale 23, Fortitudo 20, Sant'Andrea 19, Ponziana 17, CGS, Chiarbola in **Primorje** 14, Costalunga 12, Montebello Don Bosco 10, Esperia 4, Altura 0.
PRIHODNJE KOLO: Altura - Sant'Andrea, Chiarbola - Ponziana, Costalunga - Esperia, Montebello Don Bosco - Fortitudo, Portuale - CGS, **Primorje** - Opicina, San Sergio - Domio, Olimpia prosta.

Najmlajši

IZIDI 21. KOLA: **Bor Farco** - Triestina odložena, Montebello Don Bosco - Chiarbola 0:2, Domio - Roianese 2:3, Esperia - CGS 0:0, Fani Olimpia - Don Bosco B 1:1, Olimpia - Costalunga 4:0, Portuale - Opicina 2:1, San Sergio - Altura B 3:0, San Sergio B - Altura 2:2.
VRSTNI RED: Triestina 36, Portuale 35, Olimpia 32, **Bor Farco** 30, Altura 28, San Sergio, Fani Olimpia in Opicina 26, CGS 21, Esperia in Costalunga 18, Chiarbola in Montebello Don Bosco 15, San Sergio B 13, Don Bosco B 10, Altura B 8, Domio 7, Roianese 2.
PRIHODNJE KOLO: Altura - Olimpia, Chiarbola - Altura B, Costalunga - San Sergio B, Don Bosco B - Portuale, Esperia - San Sergio, Fani Olimpia - **Bor Farco**, Opicina - Domio, Roianese - Montebello Don Bosco, Triestina - CGS.

Košarka
1. divizija - Skupina B

IZIDI 3. KOLA: Bevirosso - **Prosek** 59:68, Total - **Polet Metra** 53:76, Virtus - Amatori 87:46, Saba - Serramenti Drago 67:87, Acli - DLF 98:79.
VRSTNI RED: **Prosek** in **Polet Metra** 6, Acli, Virtus, Serramenti Drago 4, Saba, Bevirosso, Total 2, Amatori in DLF 0.
PRIHODNJE KOLO: **Prosek** - Virtus (v petek, 11. 2. ob 20.15 na Proseku), Acli - **Polet Metra** (v soboto, 12. 2. ob 20. 30 v Trstu, Ul Forti).

Državni kadeti

IZIDI: Tarcento - SGT 89:91, Ronchi - Pallacanestro Go 92:95, **Kontovel Edil Porfidi** - Italmonfalcone 75:72, **Don Bosco** - **Bor Radenska** 104:61.
VRSTNI RED: Don Bosco 30, SGT 22, Pallacanestro Go in **Bor Radenska** 14, Tarcento 12, **UGG, Kontovel Edil Porfidi**, Italmonfalcone in Ronchi 8.
PRIHODNJE KOLO: **Bor Radenska** - **Kontovel Edil Porfidi** (v soboto 12. 2. ob 18.30 v Brisčikih)

Naraščajniki

IZIDI: **Jadran Eurosava** - Libertas 104:113, Don Bosco A - latte Carso 117, 34, UGG - SGT 66:79, Stefanel - Don Bosco B 121:68, Arte - Salet 97:78.
VRSTNI RED: Stefanel 26, Arte in Don Bosco A 24, Don Bosco B 18, Libertas 16, Salet 14, Latte Carso 10, **Jadran Eurosava** in SGT 8, UGG 6, Dino Conti 0.
PRIHODNJE KOLO: Latte Carso - **Jadran Eurosava** (v sobot 12, 2. ob 17. 30 v Trstu, telovadnica Roli, Ul Forti 15)

Obvestila

SHINKAI KARATE KLUB

obvesča, da bodo društveni izpiti za pasove vseh barv jutri, 9. 2., v telovadnici Silvestri na Proseku. Zacetek izpitov za otroke je ob 18. uri, za odrasle pa ob 19. uri.

KOŠARKA / DRŽAVNI KADETI

Požrtvovalni
Kontovelci
ugnali Tržičane

Pričakovan poraz borovcev

Kontovel - Italmonfalcone 75:72 (38:42)

KONTOVEL: B. Starc 25 (4:10), Taučer 19 (3:5), M. Starc, Stoka 11 (3:7), Franco 2 (2:4), Skerk 6 (0:2), Rustja 2, Umek 10 (2:4).

TRI TOCKE: B. Starc 1.

Ceprav so nastopili v zelo okrnjeni postavi (brez Spadonija, Iorija in Spacala), so Kontovelci z zvrhano mero požrtvovalnosti in borbenosti zasluženoma premagali tržiski Italmonfalcone. Nasi sov prvem polcasu zaostajali že za 16 točk (16:32), nakar so se zbrali, uredili vrste predvsem v obrambi in stalno nizali zaostanek. V drugem polcasu je bilo srečanje izredno izenačeno, v zadnjih potezih pa so bili nasi fantje le prisebnejši in tudi zasluženoma zmagali.

Za nenadejani točki zasluzijo pohvalo prav vsi Kontovelci, ki so izredno požrtvovalno igrali predvsem v obrambi. V napadu se je se posebno izkazal mladi Bostjan Starc, ki je dosegel v tej ligi svojih rekordnih 25 točk.

Don Bosco - Bor Radenska 104:61 (48:22)

BOR RADENSKA: Jagodic 2 (0:1), Oberdan 16 (2:5), Jogan 12 (2:2), Velinski 2 (0:2), Ursic 18 (4:6), Galeone 3 (1:2), Lapelj 4 (0:4), Stokelj 2 (0:2), Del Monaco 2; trener Krecic.

PM: 9:24. SON: 15.

Borova peterka v soboto ni ponovila velikega podviga, ki ji je lani uspel, ko je po poneverjetnega uspeha, ko je lani proti vsakemu pričakovanju prvič premagala ekipo Don Bosca z 92:85. To pa ostaja le lep spomin, kajti okrnjeni borovci tokrat res niso

bili kos prvouvršeni ekipi trenerja Darisa.

Don Bosco je nedvomno med boljšimi postavami v nasi deželi in to se je tudi jasno pokazalo na tekmi proti Boru. Nasi niso bili nikoli dorasli gostiteljem, kar kažejo tudi delni izidi (28:12 v 10., 69:43 v 30. in 88:49 v 35. minuti).

Trener Krecic je bil po sobotni tekmi precej razočaran: »Ceprav je Don Bosco prvi na lestvici ni opravičila za tako slabo igro. Sedaj pa mislim že na derbi s Kontovelom in na zaostalo tekmo proti Ronchiju. Ti dve srečanju bosta odločilni za nadaljnji potek prvenstva.«

Naj omenimo se, da je najboljši kosarkar Don Bosca Francesco Gori dosegel na tejtekmi kar 47 točk. (Matija Jogan)

MLADINSKI NOGOMET / NARAŠČAJNIKI

Nezaslužen poraz
Primorja z Domiom

Uspešnejši so bili »najmlajši« Mladosti, ki so v deževnem vremenu premagali Gradese

NARASCAJNIKI
Domio - Primorje 3:2 (2:1)

Strelec za Primorje: Kuk 2.

PRIMORJE: Gregori, Furlani, Braini, Lorenzi, Lovrečic, Blazina, Ban, Kuk, Bukavec (Iozza), Curman, Ota.

Združena ekipa Primorja je v nedeljski tekmi nezasluženoma izgubila z Domiom, ki je na lestvici precej višje uvrščen. Rdeče-rumeni so tokrat nastopili v močno okrnjeni postavi, kljub temu pa so popolnoma nadigrali nasprotnika. Žal pa niso upeli izvlci niti točke. Tudi sodnik je precej oskodoval igralce Primorja, saj najprej ni dosodil očitne enajstmetrovke za združeno ekipo, nato pa je domaćim priznal dva zadetka, ceprav sta bila strelca obakrat v ne-

Primorje ni imelo sreče

dovoljenem položaju. Oba gola za Primorje je dosegel Kuk. (Gorazd)

NAJMLAJŠI
Gradese - Sovodnje 1:3 (1:3)

Strelec Florenin 3
SOVODNJE: Devetak, Figel, Moro, Zanier, Pavšic, Jelen, Cotic (Perna), Bagon, Piras (Mozetic), Ferletic, Florenin.

Po nerodnem spodrsllaju prejšnjo soboto v Trzicu so Sovodnje ponovno zmagovalo nadaljevale prvenstvo. V Gradezu so s tremi zadetki razpolozenega Florenina premagale solidno domaco enajsterico. V močnem naliu je Gradese prvi prišel v vodstvo in to neposredno s strelom iz kota. V nadaljevanju igre pa je prišla na dan učinkovitost Sovodnjencev, ki so v desetih minutah trikrat zatresli mrežo Gradesseja. V drugem polcasu se je igra delno umirila in to tudi zaradi izključitve branilca Pavšica in vratarja Gradesseja. (Pavšic Aljosa)

KOŠARKA / NARAŠČAJNIKI

Slaba igra v prvem delu usodna za naše

Jadranovci izgubili z Libertasom - V prvenstvu dečkov Menta Più premočna za Dom

Jadran Eurosava - Libertas 104:113 (38:60)

JADRAN EUROSAVA: Petaros 4 (2:2), Senica 33 (4:10), Susic 2, Lista 2, Hrovatin 2, Metlika, Slavec 27 (3:3), Lakovic 19 (2:2), Gustin 2, Stefancic 13.

TRI TOCKE: Senica 1, Slavec 2, Lakovic 1, Stefancic 1.
PON: Lakovic (37), Senica (37).

Jadranovci so v soboto tretjič zaporedoma izgubili. Tokrat je plave premagala peterka Libertasa. Jadranovci so v prvem polcasu slabo igrali in napadu in niso bili zmožni zaustaviti zlasti kapetana nasprotnikov Favretta, ki je v prvem polcasu dal kar 25 točk. Skupno je ta kosarkar na tej tekmi dal 37 točk.

V drugem polcasu so jadranovci bolj zagrižno igrali. Dobro so igrali v napadu in v obrambi so uspešno zaustavili nasprotnike. V zadnjem delu srečanja so nasi mladi kosarkarji dali kar pet trojk in se tako približali nasprotnikom. Jadranovci so znižali zaostanek na šest točk, ko sta sodnika piskala našim dve tehnični napaki, ki so ju gostje odlično izkoristili. Libertas je spet povedel za nekaj točk in nato tudi zanesljivo zmagal.

Pri naših zaslužio pohvalo stebra ekipe Slavec in Senica

ter mladi Stefancic. Pri gostih pa sta se, poleg odličnega Favretta, izkazala se Scalamera, ki je dosegel 24 točk, in Greco z 19 točkami. (A. Petaros)

DECKI

NA GORISKEM

Menta Più - Dom 136:42 (51:16)

DOM: Tacco 4, Sljivic 2, Covi 26, Cozzuccoli 4, Leopoli 4, trener Semolic.

Proti prvouvršeni in se nepremagani ekipi Mente Più, ki na vseh tekmah zmaguje z več kot 50 točkami razlike, so bili tudi nasi kosarkarji brez moči. Domovci so poleg tega nastopili v zelo okrnjeni postavi.

Proti višjim, fizično in tehnično boljšim nasprotnikom so domovci skušali nuditi z zvrhano mero požrtvovalnosti vsaj minimalen odpor. Razlika med ekipama pa je bila prevelika, tako da nasi niso mogli preprečiti visokega poraza.

Klub veliki razliki v točkah pa je treba vseeno vse domovce pohvaliti za veliko požrtvovalnost. Kot običajno pa je izstopal Covi, ki je dal kar 26 točk, kar je proti tako kakovostnemu nasprotniku ze lep podvig.

KOŠARKA / V PRVENSTVU »PROPAGANDA«

Visok poraz borovcev proti Don Boscu
Praznih rok so ostali tudi jadranovci

Naši minikošarkarji igrali več srečanj - Domovci zanesljivo premagali devinski San Marco

PROPAGANDA
Don Bosco - Bor 99:44 (54:13)

BOR: Zeriali, Smilovic 12 (1:2), Bosari 2, Stokelj 20 (2:4), Zobec 4, Floridan, Stranj 4, Verri 2 (0:2), Kafol, trener: Canciani.

PM: 3:8. TRI TOCKE: Smilovic 1.

Borovci so proti vodilnemu Don Boscu visoko izgubili. Nasi so začeli katastrofalno (32:5 v 10. min), prvi polcas pa so domaćini zaključili z vodstvom 54:13. V drugem polcasu so Cancianijevi fantje reagirali in drugi del izgubili le za 14 točk. Nasprotnik je bil tokrat mnogo boljši, borovci pa so zopet odpovedali v obrambi. (Niko Stokelj)

SGT - Jadran Farco 122:77 (63:37)

JADRAN FARCO: Žagar, Kojancic 34 (2:3), Mihojevic, Spacapan 28 (6:12), Bottosso, Ieram 2,

Kalc, Lakovic 13 (3:9), Taučer, trener Vremec.

PON: Taučer (9), Kalc (33), Lakovic (39), Kojancic (40).

Po prvi cetrtni so jadranovci celo vodili s točko razlike (23:22), toda že v 9. min. je moral na klop zaradi petih osebnih napak Egon Taučer, ki se je lahko edini kosal z visimi nasprotniki. V preostalih treh cetrtnah so domaći kosarkarji poostri tempo igre in tudi visoko zmagali. Od posameznikov naj omenimo predvsem dobro igro Tomaza Spacapana in Vasilija Kojancica.

MINIBASKET

TURNIR EWIVA IL MB
Bor A - Ferroviario 100:29 (47:18)

BOR A: Miralen 20, Pison, Lombardo 17 (1:2), Kafol 12, Tolentino 3 (1:2), Valassi 2 (0:2), Stokelj 10, Verri, Gaburro 10, Lovriha

20, Bettio, vaditelj Corbatti.

Borovi minikošarkarji so brez težav premagali okrnjeno postavo DLF, saj so vse cetrtnine zanesljivo dobili (26:7, 21:11, 29:4 in s 24:7). Tokrat bi pohvalili vse igralce, predvsem pa Lovriho, Lombarda in Miralena, ki so v napadu igrali zelo dobro. (N.S.)

BOR B - Padovan 30:29

BOR B: Družina, Romano 8, Pitacco 7 (1:2), Mirceta 4, Sunerga 3 (1:2), Derganc, Sadlowski, Levani, Krmec 7 (1:2), Glavinna 2, Scichilone, vaditelj Corbatti.

V stirinajstih dneh so minikošarkarji Borove B ekipe trikrat igrali in na vseh treh tekmah so bili uspešni. Proti ekipi Cambso zmagali s 53:28, proti Stefanelu B pa s 27:22. Tretja tekma proti ekipi Ricreatori Padovan je bila se posebno privlačna.

Prvo cetrtno so borovci izgubili kar z 0.11, v drugi in tretji pa izgubili z manjšo razliko. Nasi fantje so v cetrtem delu stopili na igrišče se posebno motivirani, saj jih je trener Corbatti stalno spodbujal. Cetrtno so z izredno borbenostjo dobili s 13:2 ter tako tretjič zaporedoma zmagali. (N.S.)

TURNIR G. OBERSNEL
Suvich - Polet 30:35 (18:13)

POLET: Mitja Suhadolc 5 (1:4), Matjaz Suhadolc 2 (0:2), Ferfolja 10 (2:2), Piccini 12, Cibi, Peric 2 (0:2), Daneu 2, Milic, Pavat, Starec, Malalan, Belicic 2, vaditelj Vremec.

Z odlično igro v drugih dveh cetrtnah so poletovci premagali mostvo Suvicha, in to po zelo izenačeni in razburljivi tekmi. Gostitelji so prvo cetrtno dobili z 8:5, drugo pa z 10:8. V tretji pa so bili nasi

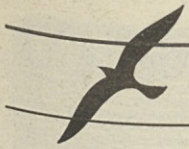
boljši za 6 točk (10:4) in po tretjem delu vodili le s točko razlike. V poslednji cetrtni so bili spet boljši (12:8) in tako tudi zasluženoma zmagali.

NA GORISKEM
Dom - San Marco Devin 51:21 (28:10)

DOM: S. Bensa, Semolic, Spacapan 6, M. Bensa, Gravner 33, A. Tacco, D. Tacco 6, Golob, vaditelj Ambrosi.

Domovci so visoko premagali tudi San Marco iz Devina in tako na treh nastopih dosegli dve zmagi.

Nasi minikošarkarji so bili zelo agresivni v obrambi, prestregli so več zog in nato s hitrimi protinapadi dosegali kose. Pri tem se je posebno izkazal Miha Gravner, ki je poleg velikega števila točk, dal tudi več asistenc. Za dobro igro v obrambi bi pohvalili se Stefana Benso in Petra Spacapana.

POLFINALE ITALIJANSKEGA POKALA

Danes v Genovi Sampdoria gosti Parma

Drugi par Ancona - Torino

GENOVA - Danes in jutri bosta na sporedu prvi polfinalni tekmi italijanskega nogometnega pokala. Polfinalna para sta Ancona - Torino in Sampdoria - Parma. Nedvomno je drugi par veliko bolj zanimiv, poleg tega pa tudi rezultati obeh ekip v prvenstvu predstavljajo precej zanesljivo jamstvo, da se gledalci drevi na stadionu Marassi v Genovi ne bodo dolgočasili.

Glede dobre forme Parme ni nobenih dvomov, saj praktično ne pozna ovir ne doma ne na tujem, v dobri formi pa je tudi Sampdoria, ki je v nedeljo na prvenstvenem srečanju z Udinesejem dosegla pol ducata golov. Trener Sampdorie Eriksson danes ne bo mo-

gel računati na Vierchowoda in Jugovića, zato pa bosta gotovo igrala Mannini in Gullit. Vierchowoda bo zanesljivo zamenjal Rossi, za Jugovićevo mesto pa so kandidati Sensini, Invernizzi in slovenski reprezentant Srečko Katanec. Koga bo Eriksson določil v prvo enajsterico se ni znano, v rahli prednosti pa naj bi bila Sensini in Invernizzi.

Današnje srečanje (neposredni TV prenos ob 20.25 po RAIUNO) je prvo v seriji treh srečanj med obema nasprotnikoma. Ze v nedeljo je namreč na sporedu prvenstveni derbi, 23. februarja pa bo na sporedu povratno pokalno srečanje.

Tekma Ancona - Torino bo jutri, povratno srečanje pa 24. februarja.

Se bosta Katanec in Gullit tudi drevi lahko veselila?

KOŠARKA / NBA

New York gladko premagal Orlando

Patrick Ewing (32) najboljši strelec tekme, Charles Oakley pa je ujel 21 odbitih žog

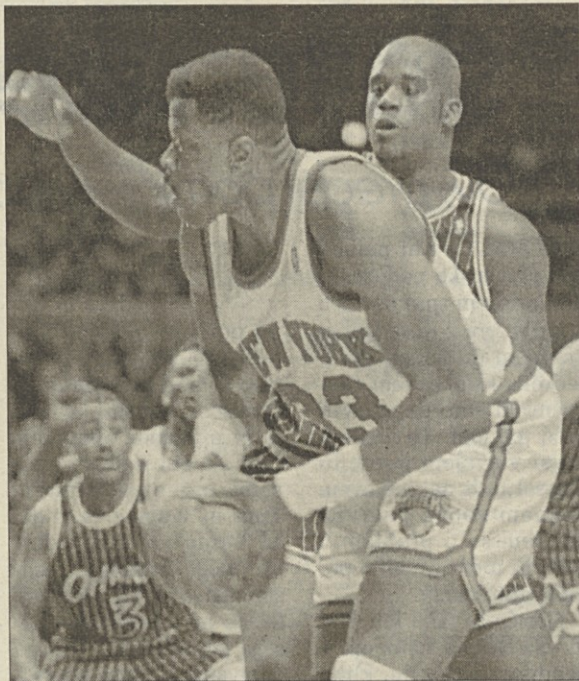
NEW YORK - V eni najbolj zanimivih nedeljskih tekem v prvenstvu NBA so New York Knicks prepricljivo premagali Orlando Magic s 95:77. Knicksi so tako dosegli sedmo zmago v zadnjih osmih srečanjih, Orlando Magic pa je prvič letos izgubil tri tekme zapored, v New Yorku pa so O'Neal in soigralci dosegli tudi najmanj kosev doslej. Za zmagovalce je bil najbolj učinkovit Patrick Ewing z 32 točkami, k zmagi pa je precej prispeval tudi Charles Oakley, ki je sicer dosegel le 13 točk, imel pa je kar 21 skokov. Na drugi strani je bil Shaquille O'Neal precej v senci in je dosegel 22 točk.

Nedeljski izidi: New York - Orlando 95:77, Golden State - Washington 106:84, Phoenix - Chicago 89:88, Houston - Minnesota 101:90, San Antonio 104: New Jersey 104:102 (po podaljsku), Denver - Dallas 99:89, LA Lakers - Utah 107:90.

VRSTNI REDI VZHODNA KONFERENCA, Atlantska divizija: New York (33 zmaganih, 12 izgubljenih tekem), Orlando (26, 20), Miami (22, 22), New Jersey (21, 23), Boston (20, 26), Philadelphia (19, 26), Washington (15, 30).; **Centralna divizija:** Atlanta (32, 12).

Chicago (32, 13), Cleveland (23, 22), Charlotte (22, 23), Indiana (21, 23), Milwaukee (13, 33), Detroit (10, 35).

ZAHODNA KONFERENCA, Srednjevzhodna divizija: Houston (33, 11), San Antonio (33, 14), Utah (30, 17), Denver (22, 23), Minnesota (14, 30), Dallas (4, 42); **Pacifiška divizija:** Seattle (34, 10), Phoenix (30, 14), Portland (26, 19), Golden State (25, 19), LA Clippers (16, 27), LA Lakers (16, 28), Sacramento (13, 31).

Ewing (z zogo) - 32 točk, Shaquille O'Neal pa le 22 (AP)

KOLESARSTVO

Miguela Induraina tudi letos ne bo na Vuelti

MADRID - Španski kolesar Miguel Indurain bo že tretje leto zapored izpustil dirko po Španiji, imenovano Vuelta in se osredotočil na Giro d'Italia, na katerem se bo pripravljval za Tour de France. To je povedal vodja španskega mostva Banesto. Zaradi Indurainove odločitve je vprašljiv nastop mostva na Vuelti, kajti prireditelji so opozorili, da bodo v primeru odsotnosti trikratnega zmagovalca Toura izključili celotno mostvo.

»Indurainov cilj ni Giro. Celo sezono je podredil Touru, na katerem ne želimo tvegati nicesar,« je povedal José-Miguel Echavarri. Vuelta je na sporedu aprila, do Toura pa je premalo časa, da bi se spocil. Končno odločitev bo sprejel direktor ekipe. Če bodo Banestu dovolili nastopiti brez Induraina, bo mostvo vodil Pedro Delgado. Echavarri je povedal, da se bo se naprej pogajal s prireditelji in svojemu mostvu skušal zagotoviti nastop.

NOVICE

Inter odslovil trenerja

MILAN - Pri Interju so po nedeljskem porazu proti Laziu včeraj zvečer odslovili 59-letnega trenerja Osvalda Bagnoli. Zamenjal ga je nekdanji reprezentant in dolgoletni Interjev igralec Giampiero Marini. Bagnoli je prišel k Interju poleti leta 1992, potem ko je z Verono osvojil naslov državnega prvaka, z Genoo pa uvrstitev v polfinale pokala UEFA.

Italijan Furlan premagal Changa

SAN JOSE - Triindvajsetletni Italijan Renzo Furlan je na teniskem turnirju v San Joseju v Kaliforniji v finalu presenetljivo premagal devetega igralca na svetu in prvega nosilca turnirja Američana Michaela Changa s 3:6, 6:2 in 7:5. Furlan, ki je bil pred tem dvobojem 69. na lestvici ATP, je prvič zmagal med poklicnimi igralci, za zmago pa je dobil 42.000 dolarjev.

Saive in Schöppova

AREZZO - Belgijec Jean-Michel Saive in Nemka Jie Schöpp sta zmagovalca mastersa, turnirja 12 najboljših namiznoteniskih igralcev. Saive je v finalu premagal Jana-Oveja Waldnerja s 3:2 (-17, 10, 19, -15, 18), Schöppova pa je bila boljša od Romunka Otilie Badescu s 3:1 (17, -17, 20, 15).

Gustafsson zmagovallec Dubaia

DUBAI - V finalu teniskega turnirja v Dubaiju je četrti nosilec Sved Magnus Gustafsson premagal prvega nosilca Spanca Sergia Bruguero s 6:4 in 6:2.

Jackson blizu evropskega rekorda

STUTTGART - Britanski atlet Colin Jackson je na mitingu v Stuttgartu pretekel 60 metrov z ovirami v času 7.42 sekunde in tako za vsega eno stotinko sekunde zgrešil evropski rekord.

Morski psi raztrgali Dallas

NEW YORK - Racmani so tokrat gostili Chicago Blackhawks in izgubili s 3:2, Edmonton je doma premagal Winnipeg s 5:2, Vancouver pa je na domačih tleh izgubil s Hartfordom z 2:4. Buffalo doma ni imel težkega dela z Newyorskimi Otocani, zmagal je s 4:1, floridski Panterji pa so prav tako z lahkoto odpravili Boston s 3:0. Najzanimivejše srečanje, vsaj tako se je zdelo na začetku, je bilo v Dallasu, kjer so domači Dallas Stars, sicer tretjevrsteno mostvo centralne divizije s 63 točkami gostili San Jose, ki se s 47 točkami oklepa zadnjega mesta, mesta, ki vodi v play off. V svoji želji po zmagi so Morski psi iz San Joseja kar malce pretiravali, razultat pa je bil za domači Dallas porazen, saj so izgubili kar s 7:1. Rezultati: Anaheim Mighty Ducks - Chicago Blackhawks 2:3, Edmonton Oilers - Winnipeg Jets 5:2, Vancouver Canucks - Hartford Whalers 2:4, Florida Panthers - Boston Bruins 3:0, Buffalo Sabres - New York Islanders 4:1, Dallas Stars - San Jose Sharks 1:7. (M. J.)

Doll v Frankfurt

RIM - Rimski Lazio je do konca letošnje sezone posodil frankurtskemu Eintrachtu napadalca Thomasa Dolla. Nemski klub bo Laziu odšel 600.000 mark, Doll pa bo v Bundesligi debitiral že konec tedna. Doll je že sedmi Nemec, ki se po izkušnji v Italiji predčasno vrača domov. Pred njim so odsli Mattheus, Brehme, Berthold, Sammer, Riedle e Reuter.

TUJA NOGOMETNA PRVENSTVA / V ŠPANIJU LA CORUNA IN DEPORTIVO IZGUBILA

V angleškem prvenstvu za naslov le Manchester United in Blackburn

Ima PSG že zadosten naskok? - Na Portugalskem Porto odrezan iz boja

LONDON - V angleškem prvenstvu so se, kot je običaj za to obdobje, zacele kopičiti zaostale tekme. Ta vikend so jih nekaj sicer odigrali, zaradi pokalnega tekmovalstva pa so se spet nabrale druge. Tako ali drugače, Manchester United in Blackburn sta zmagala in razmerja pri vrhu so ostala nespremenjena. »Red devils« so se v Londonu namučili z Queens Park Rangers (3:2), medtem ko so »Roversi« pred domačimi gledalci zlahka odpravili (3:0) Wimbledon. Vec novosti je pri dnu: Swindon je zacez zmagovati kot za stavo in se prvič otrese zadnje stopnice, uspešni pa so bili tudi Oldham, Manchester City in Sheffield United. **Vrstni red:** Manchester U. 67, Blackburn 54 (2 tekmi manj), Arsenal

(tekma manj) 46, Newcastle (2 tekmi manj) 45, Liverpool (tekma manj) 44.

Paris Saint Germain je v francoskem prvenstvu pometel tudi z Angersom (3:0 - Guerin, Ginola, Le Guen) in pridobil se eno točko prednosti pred Olympiqueom, ki v Saint Etienneu ni mogel doseči več kot 0:0. Nantes in Monaco sta spet prizgala upanje na pokal UEFA. Za zmago obeh sta najbolj zaslužna njihova glavna strelca: rumene vodi N'Doram, belo-rdece pa Djorkaeff. **Vrstni red:** Paris Saint Germain 40, Olympique 35, Bordeaux 32, Montpellier in Auxerre 29.

V Španiji je Deportivo La Coruna po seriji desetih pozitivnih izidov spet okusil grenkobo poraza, ki je glede na okolščine skoraj zaskrbljujoč. Ze res, da je vodilni igral v

Madridu proti Realu, toda sedanji Real Madrid, kateremu so tokrat manjkali celo vsi trije napadalci (Butragueno in Alfonso sta poskodovana, Zamorano diskvalificiran), se z Deportivoom vsaj na papirju ne bi smel igrati kot macka z misjo. Na igrišču so se stvari zasukale drugače: zadetka za »merengues« sta dosegla mladinec Morales in Michel, uspeh pa je Real upravicil tudi z dobro igro, ki je v zadnjih casih le redko bila gost na Bernabeu. Manj presenetljiv je domači poraz (2:3) Barcelone z Athleticom Bilbao. Baski so namreč muhava ekipa, ki lahko z vsakim izgubi in vsakogar preseneti. Tokrat je obveljala slednja varianta. Zubizarreto so premagali Guerrero, Valverde in Ziganda, Stojckov in Bakero pa sta le dvakrat

uspela vzpostaviti ravnotežje. Pa se barvita nota: enajst Baskov na eni, trije tujci, ter po štirje Baski in Katalonci na drugi strani, tako da na igrišču ni bilo niti enega pravega Spanca. Uspešno sta zaigrala Real Sociedad in Albacete, ki lahko zviska gledata bolj kotirana mostva, kot so Sevilla, Valencia in Atletico Madrid. Prav slednji je v izredno kocljivem položaju, saj je le točko nad breznom druge lige. Tudi trikratna zamenjava trenerja ni zalegla, nasprotno, tako slabo se »manzanaresom« ze dolgo ni godilo. Na vroci stolček se bo morda kmalu usedel tudi predsednik Gil y Gil... **Vrstni red:** Deportivo 32, Barcelona 28, Real Madrid in Sporting Gijon 27, Athletic Bilbao 26.

Vec zanimivih dvobojev je bilo tudi v neka-

Manchetsre United se je tokrat proti QPR pošteno namučil (Telefoto AP)

terih drugih prvenstvih. Na Nizozemskem je PSV Eindhoven nepricakovano pometel z Ajaxom (4:1). Blestel je zlasti 19-letni Ganec Lamptey z dvema goloma, sulicarji pa so poraz sele v zadnji minuti omilili z Over-

mansom, vzhajajočo zvezdo nizozemskega nogometa. Na Portugalskem je Porto s porazom v Lizboni proti Benfici zapravil se zadnjo možnost, da bi se potegoval za naslov. »Orli« so zmagali z zadetkoma Ailtona in Rui

Coste. Benfica, ki je letos zaradi hude finančne krize celo startala z porezanimi perutmi, se mora zdaj braniti le pred napadom mestnega tekmeča Sportinga, ki ji sledi s tremi točkami zaostanka. DIMITRIJ KRIZMAN

gospodarstvo in finance

DAVKI / Z OBJAVO V URADNEM LISTU

Poenostavitev davčnih norm je že v veljavi

Novi predpisi o davku Iva

RIM - Z objavo v Uradnem listu je začel veljati zakonski odlok o poenostavitvi davčnega sistema, ki vnaša precej novosti. Med glavnimi so povišanje odbitne stopnje davka Irfep za odvisne delavce z nizkimi dohodki, zakonsko priznanje podaljšanja davčnih rokov, ki zapadejo v soboto ali na praznik, spremembe pri »kaznih« za zamude pri plačevanju davka Iva in podobno.

Zakonski odlok nosi številko 90/94 in v spremenjeni obliki obnavlja prejšnji odlok št. 503. V njem so ponovno uveljavljene tako norme, ki bodo omogočile zmanjšati število prijav dohodkov od 19, 5 na 15 milijonov, kot tiste, ki določajo poenostavitev obrazca 740. Vendar so bile nekatere norme medtem preurejene, kot npr. tista, ki zadeva oprostitve obvezne prijave dohodkov, ki bo po novem razširjena na vse tiste davkoplačevalce, pri katerih je razlika med odbitki in dolžnimi dajatvami nižja od 20 tisoč lir. Nekatere spremembe izhajajo tudi iz predlogov, ki so prisli iz parlamentarne razprave, zlasti kar zadeva zamude v plačevanju davka Iva. Gre za nov mehanizem, ki določa dodatno takso od 5 do 60 odstotkov, pač glede na časovno zamudo, ki jo je pri poravnavi davka nakopilil

obvezanec: 5% znaša v primeru poravnave v teku 30 dni po zapadu roka za periodično poravnavanje, 20% v primeru poravnave v 30 dneh po zapadu letne prijave Iva, 40% v primeru poravnave v teku naslednjega leta in 60% v teku drugega leta po zapadu. Ta člen izključuje možnost sanacije v primeru, ko so pristojni uradi prekršek že ugotovili ali če je že sprožil preverjanje, vendar predvideva tudi nekaznivost za vrsto prekrškov, ki so vezani na že sanirane nepravilnosti.

Pomembne so tudi spremembe v ureditvi davčnih odbitkov, kot npr. za družinska bremena in za najnižje dohodkovne pasove. Družinski odbitki bodo mogoči samo pri davkoplačevalcih, ki imajo največ 5,1 milijona lir skupnega dohodka brez odbitkov, medtem ko bodo dodatni odbitki za najnižje dohodke veljali v primerih, ko dohodek od dela ne presega 14,5 milijona lir letno (lani je bila ta meja 13,2 milijona), navisja možna odbitna stopnja pa se z dosedanjih 215.801 povisa na 237.215 lir. Novost je tudi ukinitve dosedanje možnosti znižanja prispevne stopnje v višini 20% provizije (do 3 milijonov lir), ki jo je davkoplačevalec plačal nepremičninskemu posredniku za nakup ali prodajo zgradb.

GORICA / IZ RAZPRAVE NA OBČNEM ZBORU SGZ

Resno delo jamstvo za razvoj slovenskega podjetništva

Nov, precej pomlajeni odbor Združenja čakajo zahtevne naloge

MARKO WALTRITSCH

GORICA - Kaj najbolj tare slovenske podjetnike na Goriskem smo izvedeli iz pogovora z dosedanjim vršilcem dolžnosti predsednika Hadrijanom Corsijem, ki smo ga objavili pred tednom. Te misli je Corsi v svojem poročilu iznesel tudi na petkovem občnem zboru SGZ, na katerem so o problemih govorili tudi načelniki posameznih sekcij.

Gorica se tako kot Trst in vsa dežela nahajajo v ugodnem položaju, kljub temu pa je danes cela vrsta težav in nejasnosti. Ugodna lega našim trgovcem omogoča, da se angažirajo v dejavnosti čez mejo, spremenjene razmere pa jim nalagajo nove prejemke. V povečani konkurenci bo le solidno poslovanje omogočilo našim trgovcem, velikim in malim, da ostanejo konkurenčni. Isto velja za obrtno področje, ki se mora bolj kot doslej oprijeti proizvodnih dejavnosti in opustiti tamanje. Potrebna je konstruktivnost in konkretnost.

Nacelnik odseka za zunanjo trgovino Igor Cernic je povedal, da je bilo doslej premalo pobud v sicer kriznih casih. Kritično je ugotovil, da »sekcija kot taka ni dovolj stimulativna in da njena dejavnost postaja čedalje manj zanimiva za posameznega člana oziroma zunanjega trgovskega operaterja«. Zato bo treba v prihodnje nuj-

no poiskati take motivacije, argumente in prijeme, ki bodo za članstvo privlačni, koristni, aktualni in uporabni. »Nujno je najti skupni jezik s sorodnimi organizacijama iz Trsta in Vidma«, je se dejal Cernic, »za ustanovitev skupnega deželne predstavništva naših združenj. Glede na specifičnost nasega zunanjetrgovinskega delovanja je nujna koordinacija sekcij, ki so prisotne v združenjih«.

Na nujnost več pogovorov in razprav o tem, kako slovenski trgovci prispevajo in vplivajo na izboljšanje trgovske ponudbe v Gorici, je opozoril načelnik sekcije za malo trgovino Benedikt Kosic,

ki se je zavzel tudi za to, da bi se tradicija slovenskih trgovcev v Gorici nadaljevala tudi z izboljšanim ponudbo.

Obrtna dejavnost je med Slovenci eden najbolj vitalnih sektorjev, je dejal načelnik obrtniške sekcije Darij Bensa, je pa tudi eden davčno najbolj prizadetih. To breme omejuje potencialne možnosti razvoja posameznih objektov in zato sledi zmanjšanje delovnih mest, medtem ko se je včasih mladina zaposlovala prav v teh dejavnostih. Govoril je tudi o nesmislu, da je goriska obrtna cona na severni strani mesta, medtem ko so tovarne, s katerimi obrtniki sodelujejo, na čisto

drugi strani.

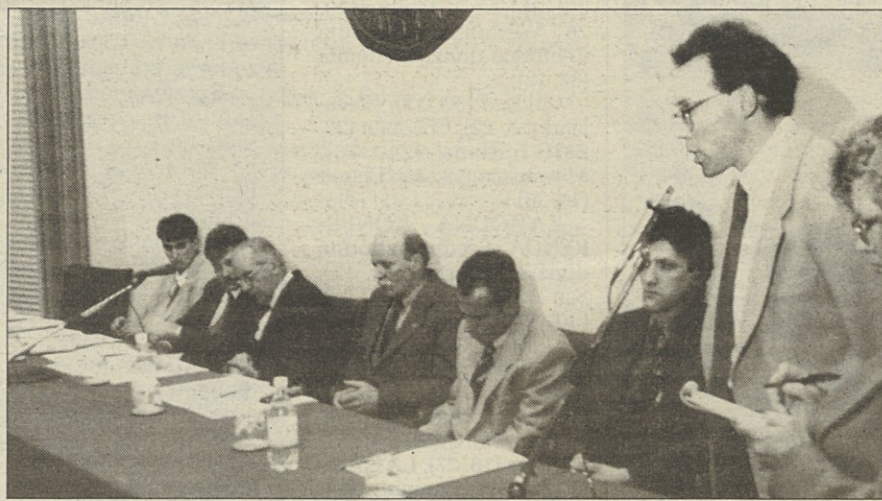
Glede na to, kar je bilo povedano v poročilih, je bila najbolj aktivna gostinska sekcija. Iz poročila njenega načelnika Avgustina Devetaka je mogoče ugotoviti, da so v zadnjem času izpeljali precej pobud in da v sodelovanju s trzaskimi kolegi načrtujejo nove. Bili so na sejm Vinitaly, v Toskani, v zgornji pri Trevisu, priredili so dobro obiskana srečanja z vinogradniki. Letos načrtujejo izlet v Francijo in v Piemont. Prizadevajo si za razne strokovne tečaje in izpopolnjevanje. Devetak je tudi apeliral na člane, da bi svojo slovensko istovetnost izpicali z dvojezičnimi na-

pisih povsod, kjer je to potrebno. Seveda pa morata ponudba in postrežba biti kvalitetni.

O sindikalni dejavnosti združenja in servisni službi je govoril direktor Združenja Igor Orel. Sindikalna dejavnost je bila svojčas večja, se vedno so - največkrat neuresničena - prizadevanja za primeren zastopnost SGZ v nekaterih javnih ustanovah in organih. Servisna služba, ki se je poslužuje člani združenja, se usklaja z vedno novimi zakonskimi določili.

O tesnejšem sodelovanju s slovenskimi banknimi ustanovami je govorilo kar nekaj razpravljalcev. Med njimi tudi Andrej Gergolet, predsednik doberdobske posojilnice in podpredsednik bančne sekcije SDGZ. Lansko jesen so slovenske banke izdelale stimulativni paket za slovenske podjetnike v FJK, na katerega je bilo na Trzaskem precej odziva, na Goriskem pa skoraj nič. Prav bi bilo, da bi novi odbor SGZ stvar vzel v pretres in nadoknadil zamujeno.

S temi vprašanji se bodo seveda spoprijeli člani novega odbora, med katerimi je kar precej mladih, medtem ko bodo specifične probleme obravnavali po sekcijah. Predsednika bodo izvolili na prvi seji odbora, ko bodo porazdelili tudi ostale resorje.

Delovno predsedstvo zbora med pozdravom predsednika SDGZ Siega (Foto Studio R.)

NOVICE

Državno računovodstvo ni krivo za javno potrat

RIM - Edini javni izdatek, ki ga mora po zakonu preventivno odobriti državno računovodstvo, so stroški osrednjih javnih uprav, ki znašajo okrog 30 tisoč milijard lir in so namenjeni za nakupe in neposredne investicije. Vsi ostali javni izdatki, o katerih odločajo drugi subjekti, grede torej mimo državnega računovodstva. Tako je na nekatere časopisne vesti o domnevni neučinkovitosti nadzorne službe državnega računovodstva odgovorilo zakladno ministrstvo, ki je s tem zavrnilo obtožbo, čes da računovodstvo ni sposobno pravčasno preprečiti potrata na številnih področjih, zlasti se na zdravstvenem. Vsi javni izdatki, ki ne zadevajo osrednjih uprav - piše v tiskovni noti ministrstva - so v pristojnosti decentraliziranih uprav, ki so proračunsko samostojne (dežele, pokrajine, občine, KZE in ostale javne ustanove), v njihove sklade pa prispeva osrednja uprava potom bilancnih prenosov, ki grede mimo preventivnega nadzora zakladnega ministrstva.

Fiat se odpoveduje nadzoru nad družbo Cogefar

MILAN - Turinska grupa Fiat bo svojo udeležbo v delniškem paketu družbe za velika javna dela Cogefar Impresit od sedanjih 70 znižala na 30 odstotkov in se torej odpovedala nadzoru nad njo. Skupščina delničarjev je namreč včeraj sklenila povišati glavnicu, po opravljeni operaciji pa naj bi bil delniški paket takole razporejen: grupa Fiat bi s 30 odstotki ohranila največji delež, družini Girola in Lodigiani naj bi imeli vsaka po 15 odstotkov, ostalih 20 pa naj bi si razdelili kreditni zavodi Cariplo, Banca di Roma, Credit in Crediop.

SOCIALNO VARSTVO / NORMATIVA

Tudi za leto 1993 bo INPS retroaktivno upošteval samo osebne dohodke

Na področju socialnega varstva in skrbstva je zaznavno vse pogostejše in neusklajeno poseganje zakonodajalca, kar ustvarja veliko zmedo, saj so posamezna določila marsikdaj protislovna in to nedorečenost običajno plačujejo upravičenci na lastni kozi. Nekaj takega se je lani zgodilo v zvezi z ugotavljanjem pravice do integracijskega deleža minimalne pokojnine, po enem letu pa je parlament de facto razveljavil prejšnji ukrep in popravil krivico z retroaktivnim učinkom.

Vse do leta 1993 je skrbstveni zavod INPS realni pokojninski osnovi na poladgi plačanih prispevkov pristel se dopolnilni delež do zneska minimalne pokojnine, če niso preostali upokojujenci dohodki presegali dvakratne vrednosti »minimalne«. Zavarovancem, ki so se upokojili v teku leta 1993, pa so aplicirali znatno bolj omejevalen predpis, saj so vzeli v postev tudi zakončeve dohodke in skupna vrednost ni smela biti visja od trikratne vrednosti minimalne pokojnine, sicer ni pripadal dopolnilni delež. Spremeni ukrep k finančnemu zakonu za leto 1994 pa je raztegnil »stari« tretman tudi na upokojujence, ki so pridobili pravico do mesečnine v teku lanskega leta, medtem ko bo za upokojujence v teku leta 1994 minimalna pokojnina odvisna od skupnega dohodka obeh zakončev (petkratna vrednost).

INPS bo zato avtomatično postavil pod drobnogled najnižje pokojnine, ki so jih upravičenci uveljavili od 1. januarja 1993 in bo v primeru, ko osebni dohodek ni presegel dvojne vrednosti minimalne pokojnine (zakončev dohodek je tako postal nepomemben), upravičencem izplačal vse zaostanke, ki so medtem dozoreli. Za večjo preglednost navajamo gibanje minimalne pokojnine v zadnjem letu: 1. januarja 1993 je znašala 577.750 lir na mesec, junija je poskočila na 588.150 lir, decembra se je ovrednotila na 598.150 lir, s 1. januarjem 1994 pa je njena vrednost dosegla 602.350 lir. (B)

V Trstu srečanje mednarodnih sejmov

TRST - Trzaski sejem bo jutri gostil sešestanek mednarodnih sejmskih ustanov oziroma njihovega kooperacijskega odbora pri mednarodni zvezi UFI, ki združuje 161 tovrstnih ustanov iz vsega sveta. Na sestanku bodo med drugim odobrili program dela za letošnje leto, veliko pozornosti pa bodo posvetili modernizaciji sejmov, podjetniškemu usposabljanju sejmskih kadrov in vlogi sejmskih prirediteljev v gospodarskem razvoju.

PORDENON / POHIŠTVO

Snaidero v Albaniji

Ustanovila je mešano družbo Alben Woods

PORDENON - Furlanska tovarna pohistva Snaidero, ki ima svoj glavni sedež v Majanu v zgornji Furlaniji, je v Albaniji ustanovila mešano društvo Alben Woods. V tej pobudi sodeluje tudi neka tovarna stolic iz Manzana. V Albaniji bodo v začetku skrbeli le za zaganje lesa in ga potem uvažali v Italijo, kasneje pa je predvideno, da bodo tam zgradili naprave za predelavo lesa, tako da bodo iz Albanije izvažali polfinalne izdelke. Tudi družba Snaidero, kot številne druge tovarne pohistva v Furlaniji in Venetu, išče nove dobavitelje lesa, potem ko je izgubila tiste iz nekdanjih jugoslovanskih dežel, kjer sedaj divja kruta vojna. Za Albanijo so se brez dvoma odločili tudi zato, ker je cena delovne sile izredno nizka, komaj 50.000 lir mesečne plače za delavca.

Pobuda družbe Snaidero pa ni pomembna samo zaradi izbire kot take, temveč tudi zato, ker jo finansira deželna finančna družba Finest, ki imasedež v Pordenonu. Pred časom smo objavili pogovor s poverjenim upraviteljem te družbe dr. Eugeniom Del Pierom, ki je govoril o smernicah družbe, ki je shodila lansko jesen. Po uresničitvi prve pobude o odkupu Stockove tovarne v Plznu na Češkem je sedaj na vrsti pobuda za investiranje v Albaniji. Med vrsto projektov, ki jih bodo najbrž odobrili v kratkem, je tudi načrt prazarne Pro Caffè iz Belluna, ki namerava odpreti prazarno v Sloveniji, projekt tvrdke Parmastelisa iz Conegliana, ki namerava na Češkem izdelovati elemente za stanovanjsko gradnjo, in se pobudi na področju transporta na Madžarskem in pohistva v Romuniji (M.W.)

MENJALNIŠKI TEČAJI

7. februar 1994

menjalnica	Nemška marka (tečaj za 1 DEM)		Avstrijski šiling (tečaj za 1 ATS)		Italijanska lira (tečaj za 100 ITL)	
	nakupni	prodajni	nakupni	prodajni	nakupni	prodajni
A banka Ljubljana	77,65	78,05	10,96	11,06	7,85	7,95
AMTK PLUS Ljubljana	-	-	-	-	-	-
Avtohiša Ljubljana*	77,55	77,75	10,95	11,00	7,85	7,95
Ažur Grosuplje	77,65	77,90	10,98	11,11	7,84	8,03
Bund Ljubljana	-	-	-	-	-	-
BTC Sezana	77,20	77,90	10,90	11,03	7,83	7,93
Banka Vipava Nova Gorica	77,51	77,79	10,92	11,05	7,93	8,00
Come 2 us	77,68	77,86	11,00	11,06	7,85	7,98
Creditanstalt Nova banka LJ	-	-	-	-	-	-
Dom caffè Domžale	77,55	77,85	11,02	11,12	7,85	8,00
Emona Globtour LJ	-	-	-	-	-	-
Eros Ljubljana	77,60	77,80	11,00	11,07	7,85	7,98
Eros Kranj	77,60	77,80	11,00	11,07	7,85	7,98
Firadas Idrija	77,50	77,90	10,95	11,05	7,82	7,94
Hida	77,75	77,80	11,02	11,06	7,94	7,99
Hipotekarna banka Brežice*	77,35	77,95	10,95	11,07	7,81	7,98
Hram Rožice, Mengeš	77,62	77,85	11,03	11,10	7,88	7,98
Idila Sečovelje	77,55	77,93	10,90	11,05	7,86	8,00
Ilirika Ljubljana (WTC)	77,75	77,80	11,03	11,06	7,96	7,98
Ilirika Slovenj Gradec	77,52	77,79	10,96	11,00	7,85	7,94
Ilirika Postojna	77,55	77,85	10,90	11,04	7,85	7,95
Ilirika Sezana	77,62	77,79	10,93	11,03	7,91	7,95
Ilirika Jesenice	77,66	77,94	10,97	11,04	7,86	7,93
Invest Škofja Loka	77,50	77,95	10,95	11,08	7,87	8,05
Italdesign Nova Gorica	77,55	77,80	10,92	11,07	7,89	7,97
Klub Slovenijales LJ	77,70	77,80	10,98	11,05	7,85	7,95
Kompas Hertz Celje	77,45	77,70	10,98	11,04	7,85	7,95
Kompas Hertz Velenje	77,50	77,80	10,98	11,04	7,85	7,95
Kompas Hertz Idrija	77,50	77,80	10,98	11,04	7,85	7,9
Kompas Hertz Tolmin	77,50	77,80	10,98	11,04	7,85	7,95
Kompas Hertz Bled	77,50	77,80	10,98	11,04	7,85	7,95
Kompas Hertz Nova Gorica	77,50	77,80	10,98	11,04	7,85	7,95
Kompas Hertz Maribor	77,50	77,80	10,98	11,04	7,85	7,95
Kompas Holidays	77,70	77,85	11,00	11,15	7,90	7,98
Komercialna banka Triglav	77,67	78,67	10,97	11,09	7,85	8,01
Komercialna banka NG	-	-	-	-	-	-
Kreditna banka MB d.d.*	77,04	77,95	10,95	11,08	7,95	8,11
LB d.d. Ljubljana	77,72	78,12	10,99	11,11	7,90	8,06
LB splošna banka Celje	77,00	78,05	10,96	11,06	7,75	8,00
LB splošna banka Koper	76,49	78,10	10,81	11,03	7,72	7,97
LB komercialna banka NG	-	-	-	-	-	-
LB Dolenjska banka NM	-	-	-	-	-	-
LB banka Zasavje, Trbovlje	77,40	77,90	11,01	11,08	7,80	8,04
Ljudska banka d.d. LJ	77,70	78,00	11,00	11,10	7,80	7,97
Libertas Koper	77,50	77,78	10,92	11,02	7,83	7,92
Ma Vir	77,60	77,95	10,96	11,09	7,90	8,05
Madai NG, Sempeter	77,47	77,70	10,93	11,02	7,89	7,94
Media*	77,75	77,90	11,02	11,06	7,95	8,00
Niprom Ljubljana	77,65	77,85	11,02	11,08	7,93	8,00
Petrol Ljubljana	77,15	77,81	11,01	11,04	7,90	8,00
Poštna banka Slovenije*	76,31	77,80	10,68	11,02	7,66	7,93
Primario Ljubljana	-	-	-	-	-	-
Probanka Maribor	77,45	77,95	10,96	11,08	7,83	8,00
Pigal Solkan	77,50	77,80	10,91	11,04	7,90	7,98
Pigal Ilirska Bistrica	77,50	77,80	10,91	11,04	7,87	7,98
Pigal Kobarid	77,50	77,80	10,91	11,04	7,87	7,98
Publikum Ljubljana	77,74	77,78	11,03	11,05	7,95	7,98
Publikum Celje	77,50	77,75	10,97	11,04	7,82	7,92
Publikum Krško	77,40	77,85	10,80	11,05	7,82	8,00
Publikum Maribor	77,40	77,69	10,98	11,04	7,88	7,99
Publikum Mozirje	77,40	77,85	10,95	11,06	7,75	7,98
Publikum Novo mesto	77,40	77,90	10,94	11,05	7,82	7,99
Publikum Tolmin	77,51	77,85	10,93	11,04	7,91	7,95
Publikum Sevnica	77,60	77,90	10,96	11,06	7,82	7,95
Publikum Šentilj	76,50	77,85	10,70	11,08	7,88	8,00
Publikum Šentjur pri Celju	77,58	77,88	10,93	11,03	7,83	7,94
Publikum Trebnje	77,61	77,99	11,00	11,09	7,92	7,99
Publikum Zalec	77,45	77,78	10,92	11,03	7,80	7,92
Roja Ljubljana	-	-	-	-	-	-
SKB d.d. **	-	-	-	-	-	-
Slov. hran. in posojil. Kranj	-	-	-	-	-	-
Slov. invest. banka LJ*	77,50	78,10	10,90	11,05	7,90	8,00
Slovenijaturist Ljubljana*	77,75	77,85	10,95	11,05	7,85	7,95
Slovenijaturist Maribor	77,55	77,75	10,96	11,02	7,60	7,90
Slovenijaturist Jesenice	77,65	77,95	10,97	11,04	7,85	7,95
Shalaby Koper	77,55	77,78	10,93	10,99	7,87	7,93
Sonce Ljubljana	-	-	-	-	-	-
SZKB d.d. Ljubljana	77,67	77,90	10,97	11,06	7,90	8,05
Tartarus Postojna	77,24	77,84	10,89	11,02	7,83	7,93
Tentours Domžale	77,50	77,80	10,97	11,09	7,80	7,95
Tori Ljubljana	77,60	78,00	10,98	11,10	7,80	8,02
UBK Ljubljana	77,50	77,96	11,03	11,10	7,95	8,02
Upimo Ljubljana	77,75	77,79	11,02	11,05	7,96	7,99

Tečaj velja danes: * Zračunavajo provizijo: **

MENJALNICA HIDA 061/ 1-333-333

BANKA SLOVENIJE

Tečajna lista št. 027 z dne 7. 2. 1994 - Tečaji veljajo od 8. 2. 1994 od 00.00 ure dalje

država	šifra	valuta	enota	ZA DEVIZE		
				nakupni	srednji	prodajni
Avstralija	036	avstr. dolar	1	97,1077	97,3999	97,6921
Avstrija	040	šiling	100	1097,7816	1101,0217	1104,3248
Belgija	056	frank	100	374,4699	375,5967	376,7235
Kanada	124	dolar	1	101,3522	101,6572	101,9622
Danska	208	krona	100	1988,1488	1994,1312	2000,1136
Finska	246	marka	100	2413,9932	2421,2570	2428,5208
Francija	250	frank	100	2276,3153	2283,1648	2290,0143
Nemčija	280	marka	100	7717,3696	7740,5914	7763,8132
Grčija	300	grd	100	—	53,8343	53,9958
Irsko	372	funt	1	—	193,6696	194,2506
Italija	380	lira	100	8,0013	8,0254	8,0495
Rep. Hrvaška	385	hrv. dinar	100	—	2,1000	—
Japonska	392	jen	100	124,7281	125,1034	125,4787
Nizozemska	528	gulden	100	6888,3698	6909,0971	6929,8244
Norveška	578	krona	100	1798,4558	1803,8674	1809,2790
Portugalska	620	escudo	100	76,9422	77,1737	77,4052
Švedska	752	krona	100	1703,9952	1709,1226	1714,2500
Svica	756	frank	100	9242,3219	9270,1323	9297,9427
Velika Britanija	826	funt sterling	1	201,3230	201,9288	202,5346
ZDA	840	dolar	1	135,8412	136,2499	136,6586
Evropska unija	955	ECU	1	150,3228	150,7751	151,2274
Španija	995	peseta	100	95,4948	95,7821	96,0694

Opomba: Tečaj hrvaškega dinarja se uporablja za izkazovanje rezultatov iz poslovanja z Republiko Hrvaško, kjer je omenjena valuta plačilno sredstvo.

Cena za vpis v odstotkih in tekoča nominalna vrednost dvodelnih blagajniških zapisov
Banke Slovenije na dan 8. februarja 1994

št. dni do zapadlosti	veljavni srednji tečaj BS za 1 DEM	cena za vpis v % od nominalne vrednosti (tečaj)			tekoča nominalna vrednost za APOEN (v SIT)			
		(A) tolarski del	(B) devizni del	skupaj	APOEN	(A) tolarski del	(B) devizni del	skupaj
1) BLAGAJNIŠKI ZAPISI, IZPLAČLJIVI 10. MAJA 1994:					1,500,000	765,133	764,427	1,529,380
91		102,0177%	101,8996%	101,9587%	150,000	76,513	76,425	152,938

TEČAJ TOLARJA V TUJINI

7. FEBRUAR 1994

država	banka	nakupni	prodajni
Avstrija	Posojilnica Pliberk	8,50	9,00
Avstrija	Posojilnica Železna Kapla	9,00	10,00
Avstrija	Posojilnica Borovlje	8,75	9,20
Avstrija	Posojilnica Šentjakob	9,00	9,50
Avstrija	Posojilnica Ločilo	8,90	9,40
Italija	Kmečka banka Gorica	12,40	12,80
Italija	Tržaška kreditna banka	12,60	13,00

TRŽAŠKA KREDITNA BANKA

7. FEBRUAR 1994

valuta	v LIRAH	
	nakupni	prodajni
ameriški dolar	1670,00	1720,00
nemška marka	958,00	978,00
francoski frank	280,50	288,50
holandski gulden	473,30	873,00
belgijski frank	46,11	47,50
funt sterling	2476,50	2552,00
irski sterling	2372,00	2445,00
danska krona	244,80	252,00
grška dramma	6,50	7,00
kanadski dolar	1245,00	1282,50
japonski jen	15,35	15,80
švicarski frank	1138,00	1172,00
avstrijski šiling	135,00	139,00
norveška krona	221,30	228,00
švedska krona	210,00	216,00
portugalski escudo	9,50	9,80
španska pezeta	11,70	12,10
avstralski dolar	1191,00	1227,00
madžarski florint	12,00	15,00
slovenski tolar	12,60	13,00
hrvaški dinar	0,15	0,22

KMEČKA BANKA - GORICA

7. FEBRUAR 1994

valuta	v LIRAH	
	nakupni	prodajni
ameriški dolar	1675,00	1720,00
nemška marka	954,00	974,00
francoski frank	279,00	289,00
holandski gulden	852,00	872,00
belgijski frank	46,10	47,60
funt sterling	2485,00	2550,00
irski sterling	2380,00	2450,00
danska krona	244,00	251,00
grška dramma	6,60	7,10
kanadski dolar	1250,00	1285,00
švicarski frank	1144,00	1166,00
avstrijski šiling	135,10	139,10
slovenski tolar	12,40	12,80

FRANKFURTSKI DEVIZNI TRG

7. FEBRUAR 1994

valuta	v DEM		
	nakupni	srednji	prodajni
ameriški dolar	-	1.760	-
francoski frank	-	29.496	-
nizozemski gulden	-	89.258	-
belgijski frank	-	4.852	-
španska peseta	-	1.237	-
danska krona	-	25.762	-
kanadski dolar	-	1.313	-
japonski jen	-	1.616	-
švicarski frank	-	119.760	-
avstrijski šiling	-	14.224	-
italijanska lira	-	1.036	-
švedska krona	-	22.080	-

MEDPODJETNIŠKI TRG

Tečajna lista Ljubljanske banke d.d. za obračun
deviznih prilivov in odlivov podjetij

Tečaji veljajo od 8. februarja 1994 od 00.00 ure dalje

država	valuta	enota	ZA DEVIZE	
			nakupni	prodajni
Avstrija	šiling	100	1111,8901	1113,7392
Francija	frank	100	2305,7023	2309,5368
Nemčija	marka	100	7817,0000	7830,0000
Italija	lira	100	8,1047	8,1181
V. Britanija	funt	1	203,9221	204,2612
ZDA	dolar	1	137,5948	137,8237

Opomba: Tečaji so okvirni. Pri konkretnih poslih je možno odstopanje glede na trenutne tečaje na trgu deviz oz. poseben dogovor.

banka	valuta	nakupni	prodajni
Probanka Maribor	DEM	77,95	78,15
SKB Banka d.d.	DEM	78,03	78,18

Tečaji so okvirni. Pri konkretnih poslih je možno odstopanje.

Tečajna lista za odkup

S POTI PO EKVADORJU

Avantura na andskih tirih (3)

Za 193 km proge potebuje vlak kar 7 ur

Za teh 193 kilometrih proge po strmih pobočjih navzdol, skozi ozke doline in številne tunele in preko tropskega pragozda do pacifiške obale, potrebuje vlak več kot 7 ur! Ko sedem na svoj kos klopi in porinem eno nogo tja, nekam pod sedeže, kjer je edino še prostor, drugo pa z nekaj mukami podstavim pod okno, izvlečem iz nahrbtnika fotoaparata in z velikim zadovoljstvom pritiskam na sprožilec. Tam nekje zadaj mlada crnka doji kar na kupu prtljage, tu oni zadovoljno lupi vse prej kot diseco cebulo, otroci se derejo, možje se mimo kupov prtljage prerivajo skozi prenapolnjen vagon, čisto ob meni pa me z velikim zanimanjem opazuje debela crnka z živorumeno ruto na glavi in ustnico, ki bi lahko prekrila polovico moje glave.

Prav njo sem prejšnji dan na cesti videl prodajati pečene banane.

Kmalu proga prečka cesto in ker seveda ni zapornic, se vlak počasi ustavi, strojevodja pogleda na levo, na desno in počasi zapelje naprej. Da, res je, tu ima prednost avtomobil in ne vlak! Neda-lec od tod se začnemo strmo spuščati v globoko so tesko in le nekaj centimetrov od proge, vklesane v skale, pada več sto metrov globoko mogocna stena, ki se konca v brzicah deroče reke. Tuneli sledijo nasipom, ti spet vsekom, potem pride spet tunel, pa tu in tam kakšen viadukt, vmes lahko gledamo v prepade in poslušamo cviljenje zavor. Vratolomna vožnja po tej strmini je res izjemno doživljaj.

Za nekim tunelom, sredi neobljudene pokrajine,

se vlak ustavi, nekaj fantov poskace dol in začne v pločevinastih posodah nositi pesek v zadnji del vagona. Za boljše ravnotežje, pravijo. Po petnajstminutnem postanku strojevodja požene naprej, a že po nekaj sto metrih se spet ustavimo v neki vasi. Prva postaja. Tu se je že zbralo neugotovljivo število otrok, mladih deklet in tudi starih debelehabab s pisanimi rutami na glavah. Vsak nekaj prodaja potnikom. Nudijo mi svež mango, pečene banane, oni deček mi ponuja bonbone, starejša zenska bi mi rada prodala kuhan riz z nekaj vrstami omak, deklica bi rada, da kupim njen ananas, tisti mi spet po vsej sili hoče vsiliti coca-colo, lahko bi kupil tudi pečeno kokos, kokosove kroglice ali papajo.

Blaz Zabukovec
(Se nadaljuje)

Autoferro med postankom (Foto: Blaz Zabukovec)

BI SKODELICO ČAJA / (7)

Čajna ceremonija

Pripoved Kakuza Okahure

Gunpowder, chun-mee, natural leaf in matcha... Zeleni čaj najpogostejše delimo na te štiri vrste. Macha je tista posebna vrsta čaja, ki jo uporabljajo pri japonski čajni ceremoniji; lističi so zdrobljeni v prah, okus je prijeten, vendar zelo trpek...

Kaj je pravzaprav ceremonija? V Slovarju tujk Franceta Verbinca najdemo geslo: ceremoniál-a m (nlat. caerimonia obred) 1. obredje, t.j. celotnost kakih obredov, 2. obrednik, pravila ali predpisi za opravljanje obredov.

Nekoliko bolj prirčno je pojem ceremonije približala Malemu princu lisica. Ob prvem srečanju mu je položila na srce, da spoznas le tisto, kar udomacis... Ljudje pa si ne vzamejo časa, da bi sploh kaj spoznali. Pri trgovcih kupujejo kar izgotovljene predmete. Ker pa ni trgovcev, ki bi prodajali prijatelje... No, ko je Mali princ prisel drugo jutro, mu je lisica dejala, naj pride raje vselej ob isti uri. »Ce boš prihajal, reci mi, ob starih popoldne, te bom vznemirjena pričakovala že ob treh. Bolj ko se bo blizal čas, srečnejša bom. Ob starih bom nestrpna in nemirna; cutila bom, kako je sreča dragocena. Ce pa boš prihajal, ne da bi vedela kdaj, potem ne bom vedela, kdaj naj začnem biti srečna... Ceremonije so potrebne...«

»Kaj je to ceremonija?« je vprašal Mali princ.

»Tudi to je nekaj, kar je skoraj ni več v rabi,« je rekla lisica. »To je tisto, zaradi česar je kak dan

drugacen, kot so drugi dnevi, kako ura drugačna, kot so druge...«

O čajni ceremoniji pripoveduje Kakuzo Okakura, rojen 26. decembra 1862 v Yokohami, ki je v pestro in bogato zgodovino kulturnih odnosov Vzhoda in Zahoda vstopil z delom Knjiga o čaju. Okakura je poskusil spregovoriti in osvetliti tisto, kar je značilno vzhodnjasko na Vzhodu, za simbol pa si je izbral čaj in čajno ceremonijo. Razumevanje in doživljanje čaja na Daljnem vzhodu se nekako ujema z našim pojmovanjem soli; brez nje kot da bi vse ostalo »brez soli«... V poglavju »Čajne sole« Okakura pravi: Čaj je umetniško delo, ki zahteva mojstrsko roko, da bi odkrila njegove najplemenitejše vrline. In kot umetnost, ima tudi čaj svoja obdobja, ki se locijo po kuhanem čaju v obliki tortice, tolčenem čaju v obliki prahu in namočenem čaju v obliki lističev. Vsak pripravek lističev ima svojo individualnost, povezano z vodo in toploto, predvsem pa samosvojo zgodbo o rasti in negovanju lističev.

Vstopimo z Okakuro v čajno sobo, v »sukyo«... Vstopimo v prostor, kjer bivate »domisljija« in »praznina«. Tam sta že Seno Rikyu in njegov učenec Toyotomi Hideyosi, mojstra čajne ceremonije. Do popolnosti sta razvila čajni obred, čajno ceremonijo, katere cilj je doseči čistost in spokojnost. Vrtna steza vodi od hiše do čajne sobe, ki je pravzaprav preprosta koliba iz bambusa in slame. To naj bi bila prva stopnja

Kakuzo Okakura: Čaj je umetniško delo, ki zahteva mojstrsko roko, da bi odkrila njegove najplemenitejše vrline...

meditacije, saj naj bi prekinila vez z zunanjim svetom. Gast je pripravljen in se tiho bliza vhodu. Nato se skloni in splazi skozi vhod, ki ni višji od treh čevljev. Drug za drugim v tišini prihajajo gostje. Potem se poklonijo sliki ali cvetju in posedejo v temačnem, toda spokojnem prostoru. Nato pride se gostitelj. Vse je brezhibno čisto in urejeno na samosvoj način, različno glede na letne case in počutje...

Skozi stoletja je bila čajna soba prostor za odlih po delu, zbiranje umetniških duhov, in prav nič ni bilo pomembno, ali je slo za samuraja ali preprostega človeka. Samo da sta v svojem bogatem notranjem svetu nosila željo po lepem in spokojnem, in znala ter zmogla občutiti trenutek, ki je drugačen. Ceremonije morajo biti, ce želiš, da je kak dan drugačen od drugih. Potem tudi lažje spoznas, da »dobro vidimo samo s srcem... bistveno je nevidno za oči...«

Toda kaj, ko so mnogi pozabili resnico, ki jo je Malemu princu zaupala lisica in k mojestrom čaja se danes obrača le se kak-sna stran knjige. Vendar so vseeno nesmrtni, in mi smo v skrivnostni pove-zavi z njimi, ker njihovi upi in dela vedno znova ozivljajo.

Eden največjih mojstrov čaja Seno Rikyu je bil tako kot ostali mojstri učenec zena in je znal povezovati čajno ceremonijo z duhovnostjo, ki je za mnoge zahodnjake dlje bolj oddaljena od zvezd. Zgodba o povezanosti zena in čaja ni tako preprosta, da bi lahko z njo opravili na hitro in površno. Morda bomo ob naslednji skodelici čaja ujeli trenutek in se skupaj z Okakuro odpravili po poti taoistov. Nenadajneje tudi zato, ker tao med drugim uči, da je »praznina tu za vas, da bi vstopili in do vrha napolnili svoja čustva...« Tako kot v čajni sobi, kjer domuje čajna ceremonija.

K.L.
(Nadaljevanje prihodnjic)

P O D L I S T E K

Vinko Lenarčič

Plečnik

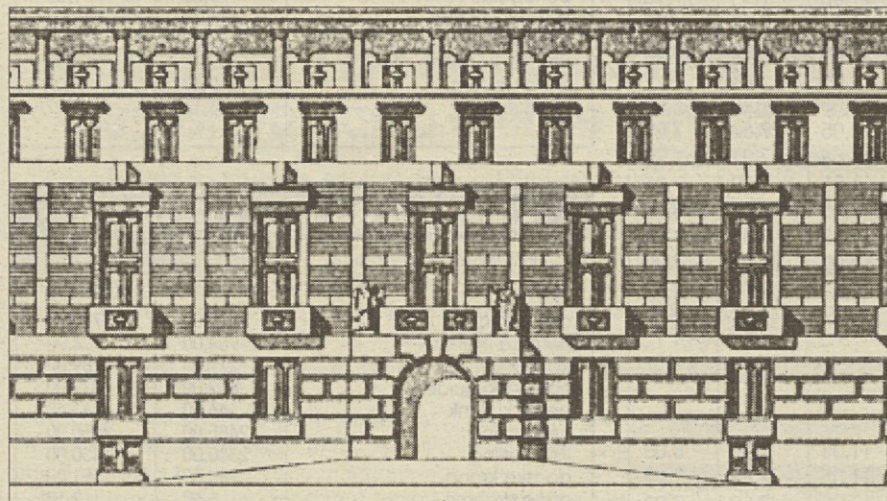
34

Končno se je Plečnik odlocil, sedel in nanesen nacrtna tabernaklja deloma zradiral in začel sam nanasati svojo skico. Vzel je nov »detajlir papir« in spremenil proporcije.

Prvikrat sem videl, da je Plečnik preveril proporcije tabernakljevih vrat s tem, da je potegnil diagonale. Ujemale so se za las. Kakšen cut za proporcije je torej moral imeti, ko je samo z očmi meril in tehtal in zadel. Najbolj bezne skice so bile v skoraj pravem merilu in razmerju. Anticno arhitekturo je nanasal iz svojih skic, ne da bi kontroliral proporcije po znanih metodah. Vse to je v pravem razmerju videl, roka ga je brez izjeme vedno ubogala. Proti koncu svojega življenja je

sam rekel, da mu odpo-vedujejo roke, ki so ga tak-ko zelo in vedno ubogale in mu bile poslušno vda-ne.

Plečnik je klasične proporcije in linije včasih kar bistveno spremenil. Ni jih spreminjal tjavdan, ampak je imel razloge. Eden je bil, da je hotel biti skromen. Preprosto in skromen. Klasični motivi so prav po Plečnikovo poenostavljeni. Klasične stavbarske elemente je po svoje rale izumel, tako po nastanku kot po namenu. Tako je rekel, da je namen gezimsov in kordonov dvojen: da omogočijo hoteno delitev ploskev in jo scitijo pred zunanjimi vplivi. »Prav ste imeli, ko ste predlagali gezims pokriti s korci! Iz ometa vlečen

Iz Plečnikove šole

in pokrit s pločvino - das ist keine echte Konstruktion.« Najlepše je to resil z zaključnim ven-cem pri Narodni univerzitetni knjižnici v Ljubljani. Ne samo po funkciji in formi, tudi izdelati ga je bilo nadvse preprosto.

Ko sem nekoč detajliral kamnit stebriček, je vzel Plečnik oglje, narisal, pa zopet zbrisal, vmes pa venomer spraseval, kako se mi zdi. Navsezadnje je postalo smešno, ko sem odgovarjal,

da je lepo, da si ne morem lepšega zamisliti, on pa je zopet zbrisal. Ko me je spet vprašal, ce se mi zdi bolje - ni rekel lepše - sem kar malo nejevoljen odgovoril, da je bilo prejšnje prav tako dobro. On pa se je nekam skrivnostno nasmehnil: »Ko ste že tako odkritosrčni - veste, preveč tudi ne smete biti - vam bom povedal, zakaj tako spreminjam. Kaj risem, to vidite, in risati, narisati končno ni težko v primeru z delom kamnoseka, ki

bo klesal. Pri tejle, oisceni formi bo manj preklinjal.« Ce bi mi on ne povedal, bi za ta namen, premislek, nikoli ne vedel.

»Das können sie ruhig weglassen, ist ganz überflüssig!« Kaj vse se je skrivalo za temi besedami! Njegova arhitektura, tako rekoč brez dekorja. Dokler je risal, je bilo mnogokaj in marsikaj, blizje izvedbi je bilo, bolj je odpadalo, ostala je stroga, ociscena forma.

(Se nadaljuje)

Danes goduje

Jakobina Frangipani

Jakobina (tudi Jakoba) je bila normanskega rodu, po mozu Gracijanu Frangipanju pa je pripadala mogočni rimski rodbini, ki je bila večkrat v veliko pomoč papezem. Tako je tudi njun sin Janez postal papežev palatinski skof.

Jakobina je do leta 1209 živela primerno svojemu visokemu položaju. Bila je sicer verna, a si je prizadevala predvsem za cast svoje družine. Tega leta pa je srečanje s Franciskom Asiskim povsem spremenilo njeno razmišljanje - vsa posvetnost se ji je zazdela puhla in ničeva.

Francisek Asiski je tega leta s svojimi »malimi brati« prisel v Rim, da bi od papeža dobil dovoljenje za ustanovitev novega reda. Ker se je bivanje v Rimu zavleklo, je bil prisiljen hoditi po mestu in prositi za miloscino. Potrkal je tudi na vrata Jakobinega dvorca Sette Soli in bil presenečen nad njeno plemenitostjo, Jakobini pa je pogovor z njim prinesel tolikšno zavzetost za evangelijsko popolnost, da je »male brate« rada vabila v hiso. Med njo in svetim Franciskom se je razvilo duhovno prijateljstvo in scasoma je živela vse bolj svetnisko življenje.

Ko je Francisek leta 1226 umiral, je z obilo darov odpotovala k njemu v Assisi. Tam je ostala tudi po njegovi smrti. Zadnja leta svojega življenja je preživela v skladu s svetnikovimi navodili, skrito in ubožno. Pokopali so jo prav nasproti Franciskovega groba.

(Vir: Leto svetnikov)

SLOVENSKA MESTA / KOČEVJE (7)

Gimnazijo so ustanovili, da bi okrepili kočevsko nemštvo

V mestu je bil leta 1881 ustanovljen tudi podporni sklad za dijake

Pod Francozi so za varnost v mestu skrbeli orožniki, Avstrija pa je skrb za red in mir zaupala okrajni gosposki in biricem. Zato se je povečalo število rokovnjačev in roparjev iz Bosne. Ti so leta 1825 napadli kočevski grad in izropali blagajno. Zato je Kočevje leta 1848 dobilo svoj sodni okraj, po vrnitvi avstrijske oblasti pa si je precej opomoglo.

Z razvijajočo se obrtjo in trgovino je leta 1872 mesto ustanovilo gimnazijo, ki naj bi krepila kočevsko nemštvo. Da bi lahko študirali tudi revnejši dijaki, so leta 1878 na gimnaziji osnovali podporni sklad. Leta 1881 pa je trgovec Johann Stampfl iz Prage, po rodu Kočevar, ustanovil sklad, ki je podelil kar 47 stipendij. Stampfl je

kupil tudi hišo in zemljišče za lesno obrtno solo. Zaradi večjega števila dijakov v gimnaziji je bil leta 1905 zgrajen dijaški dom, kamor so prihajali celo gojenci iz drugih avstrijskih dežel.

Nemska višja gimnazija je bila konec prvega semestra leta 1919 zaprta, z novim solskim letom pa je bila ustanovljena slovenska državna realna gimnazija. Kočevski Nemci so izgubili svojo solo lesne stroke, zasebno deklisko solo Marijin dom, dijaški dom in Stampfljev stipendijski sklad. Nemske osnovne sole, ki niso imele dovolj učencev nemske narodnosti, so postale slovenske. Leta 1923 je bila ustanovljena nova slovenska sola v Dolenji Brigi. Ustanovljena so bila različna

Solsko poslopje v Kočevju

društva: leta 1923 pevsko, leta 1926 citalniško, leta 1928 dijaško podporno društvo in 32 gasilskih društev. Leta 1926 je bila poleg obstoječe mestne hranilnice ustanovljena se posojilnica. Kočevska tiskarna je od leta 1904 do

1919 tiskala časopis za Nemce Gottscheer Bote. Pavlickova tiskarna je Kočevarjem natisnila pet letnikov koledarja Gottscheer Kalender, ki je začel izhajati leta 1921 in so ga do leta 1936 tiskali v Celju. Na vseh trgovinah in obr-

tnih lokalih so uvedli dvojezične napise.

Od 1. do 3. avgusta 1930 so kočevski Nemci slovesno in bučno slavili 600-letnico naselitve prvih nemških kolonistov na Kočevskem.

Metja Stritmar

LABIRINT ZNANJA

Kviz »Labirint znanja«, je na sporedu vsak torek od 20. do 21.30 na valovih Radia Glas Ljubljane (100.2 in 99.5 MHz), v njem pa lahko sodelujete le s prijavnico, ki jo objavljamo na tej strani.

Izpolnite prijavnico, jo izrežite in nalepite na dopisnico oziroma dajte v kuverto ter pošljite na naslov RGL, Kopitarjeva 6, Ljubljana. Če boste izzrebani, se bo v torek zvečer pri vas oglasil telefon in nežni glasek bo rekel: »Halo, tukaj Labirint znanja...«. In potem boste odgovarjali na lahka in težka vprašanja, ki jih zastavljata Alenka Sivka in Tomaž Sršen. Pravilni odgovori pa prinasajo ceden kupček denarja...

LABIRINT ZNANJA

Ime in priimek:

Telefonska številka:

Naslov:

Glasbena želja:

Prijavnico pošljite na naslov:

RGL, Kopitarjeva 6, Ljubljana,
za LABIRINT ZNANJA

Horoskop

zapisal
B. R. K.

OVEN 21. 3. - 20. 4.: Vas sopotnik vas bo maral tudi takega kot ste. Z razumevanjem vas bo poučeval, ko se mu boste zazdeli sibi. Ko bo sibe on, mu boste povrnili dvojno.

BIK 21. 4. - 20. 5.: V vas se bo odvil se marsikak boj, vendar bo nasprotij z vsako novo zmago manj - vse dokler ne bo ostal zgolj jasen glas, vodil po poti vaših uspehov.

DVOJČKA 21. 5. - 21. 6.: Spoznali boste, da bi bilo zelo napačno, če bi začeli igrati tisto, kar niste. Poglobili se boste vase ter skušali najti način za samospremembo.

RAK 22. 6. - 22. 7.: Spomnili se boste na dolg, ki bi ga morali poravnati že zdavnaj. Ne boste storili ničesar, saj se boste zavedli, da dolga samemu sebi niste zmožni poravnati.

LEV 23. 7. - 23. 8.: Če želite iskren dialog, ne rinite v partnerja; najprej raje potipajte po njegovih nagibih, se bolj pa je, če storite tako, da se bo prvi odprl on.

DEVICA 24. 8. - 22. 9.: Nadrejeni vas bodo sprejeli, zato ne omahujte, če boste morali ponoviti idejo. Vse se bo dobro izteklo: poleg starih prijateljev boste pridobili se nove.

TEHTNICA 23. 9. - 22. 10.: Partner vas ne bo dohajal, zato bo kazal ljubosumje in zavist. Nič vas ne bo porušilo - a ce se boste prevec naprezali, vas bo položil en sam samcat virus.

ŠKORPIJON 23. 10. - 22. 11.: Ponovno je napočil trenutek, ko boste morali opraviti temeljito revizijo svojega početja. Za začetek razsčite ozadje svoje sumljive energije.

STRELEC 23. 11. - 21. 12.: Ce si bosta vzajemno pomagala in se hrabrila, kadar bo komu zastal korak ali se bo odmaknil na stranpot, bosta s partnerjem ze kmalu pod vrhom.

KOZOROG 22. 12. - 20. 1.: Dan temeljitega samoispravevanja bo najplodnejši dan vašega življenja. Notranje ravnotežje, s katerim boste izšli iz krize, ne bo zlahka porušeno.

VODNAR 21. 1. - 19. 2.: Vas »dvojnik« vam je pritrjeval zgolj zato, ker je želel pridobiti vašo naklonjenost - občuduje vas namreč tako zelo, da vas malone povzdiguje v nebo.

RIBI 20. 2. - 20. 3.: Sneli boste očala moralizma ter razsirili polje razumevanja tudi na okolico. Ko boste sami, si privoščite čustveni izpad, pa se bodo razbila se ta.

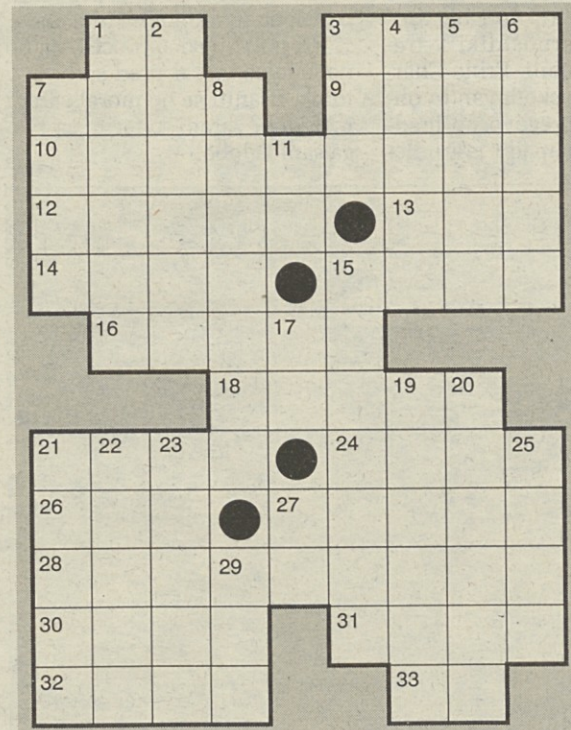
KRIŽANKA

Vodoravno:

1. začetnici slovenskega ljudskega junaka Klepca, 3. deveta črka grškega alfabeta (originalno), 7. vrelna voda, 9. brzica, katarakt, 10. nekdanji ameriški filmski zvezdnik italijanskega rodu (Rudolph), 12. grška boginja, zascitnica mest, znanosti in umetnosti, 13. čas brez vojn, 14. mesto pod Velebitom, znano po močni burji, 15. predstojnik moškega samostana, 16. ime norveškega polarnega raziskovalca Amundsena, 18. berilo, 21. pravokotno porezan papir različnega formata, 24. ameriški mikrobiolog, ki je odkril cepivo proti otroški ohromelosti (Jonas), 26. ime nekdanjega izraelskega pevca zabavne glasbe Ofarima, 27. bog morja v nordijski mitologiji, 28. nadomestitev z drugim, 30. pripadnik evropskega ljudstva keltskega izvora, 31. švicarsko francoski pisatelj (Claude), 32. priimek rimskega pesnika Ovida, 33. avtomobilska oznaka Turcije.

Navpično:

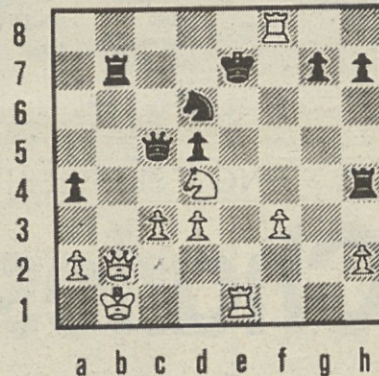
1. znameniti dunajski park, 2. sklep med stegnom in golenjo, 3. jadranski otok, 4. gora v Grčiji, mitološko bivališče bogov, 5. ime danske pisateljice Blixen, 6. prinos imetja v zakon, 7. pivu podobna ruska pijača, 8. posnemalka za pene, penjulja, 11. kemijski znak za natrij, 15. Homerjev ep, 17. avtomobilska oznaka italijanske Latine, 19. klatez, potep, 20. ime ameriškega filmskega režiserja Stoneja, 21. mesto v osrednji Istri, 22. gosta juha iz mesa, krompirja, zelenjave in prežganja, 23. mejna obrambna linija, ki so jo gradili Rimljani proti vdorom barbarskih Germanov, 25. matematični znak za množenje, 27. kemijski znak za aktinon, 29. sodobni italijanski pisatelj (Umberto, Ime rože).

Vodoravno: PK, jota, krop, slap, Valentin, Atena, zamenjava, Irec, Anet, Naso, TR.
Navpično: Senj, opat, Roald, čtivo, pola, Salk, Abi, Aegir, mtr.

RESITEV

ŠAH

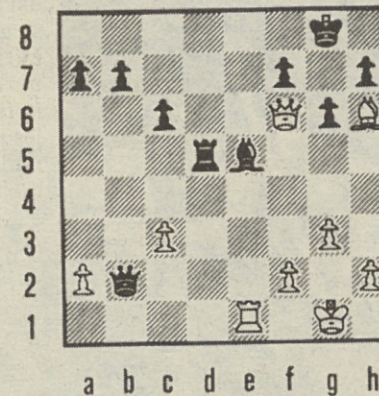

Panov - Botvinnik / Moskva 1940

Kam naj se pred sahi bele trdnjave po e liniji umakne oziroma zasciti črni kralj? Na jemanje trdnjave 1...Kf8: beli igra 2.Se6+, na 1.Kd7 pa sledi 2.Tf7+. Obstaja pa se tretja možnost . . . , ki jo je v partiji uspešno odigral vele mojster Botvinnik. S tem pa smo nakazali tudi pot resitve!

Resitev naloge

Nezaposlena črna trdnjava na polju h4 je s potezo 1...Te4! zaprla dostop do črnega kralja in belemu ni več pomoči. V partiji je se sledilo: 2.fe4 Tb2+ 3.Kb2: Db6+ 4.Kc2 Kf8: in črni je zmagal!

Kako črni resi partijo / Berlin 1924

Izgleda, da se črnemu kralju slabo piše, saj je nastalo pozicijo črni v partiji izgubil! Poleg matne grožnje bele 1.Dg7+! Lg7: 2.Te8 je dvakrat napaden tudi črni lovec na polju e5. Vse to je bilo v partiji za črnega prehudo breme in ni našel resitve. Sele kasnejše analize so odkrile skrivno pot resitve črne pozicije. Poiščite jo!

Resitev naloge

Mogoče ste tudi vi odkrili skrito in učinkovito potezo 1...Dc1!!, ki resi črno pozicijo. Sedaj se mora beli odločiti za razplet. Na 2.Tc1: sledi 2...Lf6:, a na 2.De5: Dh6:!. Nenavadna poteza 1...Dc1!! tako odkriva pomankljivosti v belem napadu in potrjuje pravilo, da se v se tako težkem položaju lahko najde resitev!

Silvo Kovac

JUTRI

Pisalo se je leto
1946

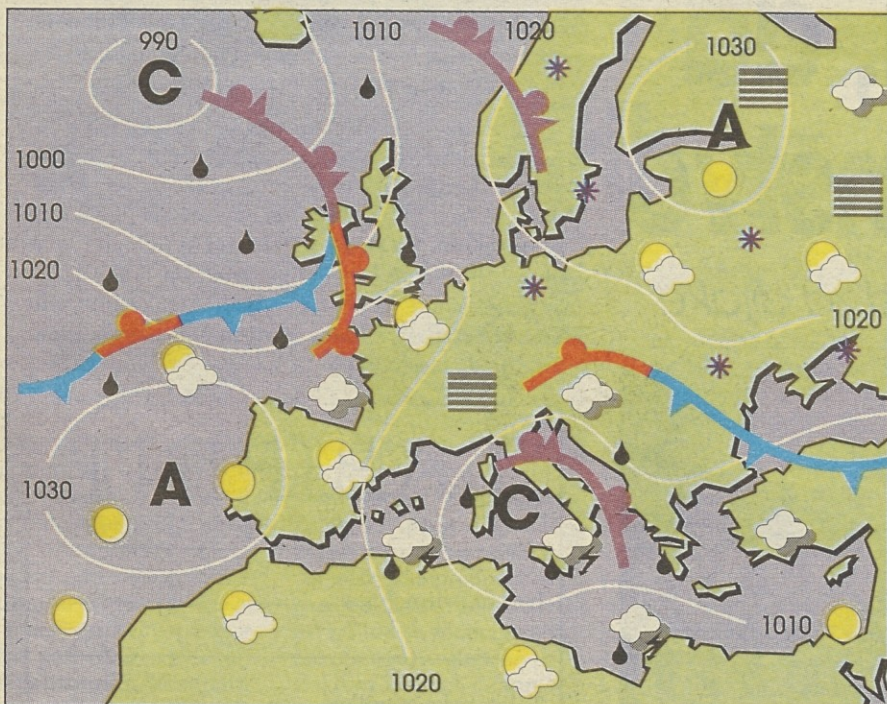
Skrb SKOJ-a za moralo

Da je SKOJ po drugi vojni posvečal veliko pozornosti tudi morali, med drugim lahko razberemo tudi iz zapisnika redne seje PK SKOJ z dne 9. 2. 1946. O mariborskem okrožju je poročal Niko Belopavlovic: Moralno vprašanje mladine je postalo posebno pereče v prevalskem in mariborskem okraju. Spolna bolezen je v teh dveh krajih zajela precejšen obseg. Zacele se je s čiščenjem in pošiljanjem takih mladink in mladincev na prisilno delo. Vzrok takemu stanju je nedvomno vojna, po drugi strani pa razne veselice in mitingi s pijako, ki so v zadnjem času tako pogosti... O agitpropu je poročal Iztok Zagar in med drugim dejal: Da bi se temu škodljivemu moralnemu vprašanju napravilo konec je ministrstvo prosvete izdalo okrožnico vsem solam, v kateri prepoveduje mladini do 6. razreda gimnazije obisk večernih zabav in plesov. Ta okrožnica je v bistvu postavljena nepravilno: »Sklene se, da se predlaga ministrstvu, da se prekliče oziroma dopolni. Tovaris Vipotnik bo izvršil to nalogo. Da se kvaliteta kulturnih prireditev dvigne na večjo višino, je potrebno zaceti z izdajanjem iger in ostalega kulturnega materiala...«

PREBLISK

Morala je eno najboljših sredstev, da vlečete clovestvo za nos.
Nietzsche

EVROPA / NOVE FRONTE OD ZAHODA

Vremenska slika:

Nad severnim Sredozemljem je se vedno območje nizkega zračnega pritiska. Oslabljeni frontalni val nad Italijo in Jadranom vpliva na vreme pri nas. Z vzhodnimi vetrovi doteka k nam vlažen in nekoliko hladnejši zrak.

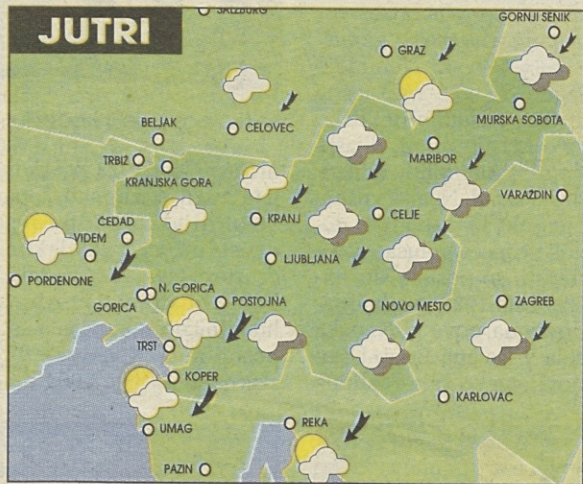
ALPE JADRAN / PADAVINE

OBLACNOST	DEŽ/SNEG mm na dan
pod 10%	pod 5
10-30%	5-10
30-50%	10-30
50-80%	30-60
nad 80%	nad 60
VETER	NEVIHTE
5-10 m/s	MEGLA
nad 10 m/s	

Slovenija: Oblačno bo, občasno bodo manjše padavine. Dnevne temperature bodo od 3 do 8, na Primorskem okoli 11 °C.

Sosednje pokrajine: Povsod bo oblačno, občasno bo rahlo deževalo. Ob severnem Jadranu bo pihala burja.

V Sloveniji: Zmerno do pretežno oblačno bo in večinoma suho. Na Primorskem se bo delno zjasnilo.

Obe: V severovzhodni Sloveniji bo v četrtek oblačno. Burja na Primorskem bo ponehala.

TEMPERATURE
ALPE JADRAN

včeraj ob 7. in ob 13. uri

LJUBLJANA.....	2/5
TRST.....	12/12
CELOVEC.....	3/3
BRNIK.....	0/5
MARIBOR.....	5/6
CELJE.....	5/5
NOVO MESTO.....	4/4
NOVA GORICA.....	3/13
MUR. SOBOTA.....	4/7
PORTOROŽ.....	11/12
POSTOJNA.....	6/4
ILIRSKA BISTRICA.....	8/7
KOČEVJE.....	5/3
CRNOMELJ.....	4/4
SLOV. GRADEC.....	5/5
BOVEC.....	-/-
RATECE.....	1/3
VOGL.....	0/0
KREDARICA.....	-6/-5
VIDEM.....	7/-
GRADEC.....	0/5
MONOSTER.....	3/6
ZAGREB.....	5/6
REKA.....	8/11

TEMPERATURE
PO EVROPI

včeraj ob 7. in ob 13. uri

HELSINKI.....	-14/-15
STOCKHOLM.....	-7/-3
MOSKVA.....	-17/-11
BERLIN.....	2/3
VARSAVA.....	-1/1
LONDON.....	4/10
AMSTERDAM.....	1/9
BRUSELJ.....	3/9
PARIZ.....	3/9
DUNAJ.....	4/12
ZÜRICH.....	4/5
ZENEVA.....	3/6
RIM.....	6/11
MILAN.....	6/9
BEOGRAD.....	5/12
BARCELONA.....	4/13
ISTAMBUL.....	7/14
MADRID.....	1/8
LIZBONA.....	8/14
ATENE.....	10/17
BUCAREST.....	4/5
MALTA.....	10/15
PRAGA.....	1/3

DOLŽINA DNEVA	SNEŽNE RAZMERE	SNEŽNE RAZMERE	PLIMOVANJE
Sonce bo vzšlo ob 7.16, zaslpa ob 17.17. Dan bo dolg 10 ur in 1 minuto. Luna bo vzšla ob 05.35, zaslpa pa ob 15.21.	FURLANIJA-JK	SLOVENIJA	Danes: ob 1.23 najnižje -9 cm, ob 7.04 najvišje 37 cm, ob 13.59 najnižje -55 cm, ob 20.41 najvišje 34 cm.
RAZMERE NA CESTAH	Piancavallo 50/120 cm	Golte do 40 cm	Jutri: ob 2.09 najnižje -15 cm, ob 7.49 najvišje 41 cm, ob 14.33 najnižje -60 cm, ob 21.11 najvišje 40 cm.
Promet po notranjosti države, kakor tudi preko vseh mejnih prehodov, poteka tekoče in brez zastojev.	Forni di Sopra 50/150 cm	Kanin od 60 do 260 cm	
	Zoncolan 70/110 cm	Kobla od 20 do 70 cm	
	Trbiz 30/150 cm	Kope do 40 cm	
	Nevejsko sedlo 55/260 cm	Kranjska Gora 50 cm	
	Sauris 60/80 cm	Krvavec 70 cm	
	VENETO	M. Pohorje do 50 cm	
	Sappada -/- cm	Pokljuka od 50 do 70 cm	
		Roga od 60 do 80 cm	
		Soriska planina 70 cm	
		Vogel 185 cm	
		Zatnik do 40 cm	

NOVA ZELANDIJA / ANGLEŠKI PRESTOLONASLEDNIK SE NI RAZBURIL

Princ Charles spet tarča »atentata«, tokrat z razpršilcem

»Atentator«, znan radikal, je hotel odpraviti smrad po monarhiji

AUCKLAND - Na svojem petdnevem obisku v Novi Zelandiji je angleškega prestolonaslednika Charlesa doletela nova dogodivščina, potem ko je že v Avstraliji doživel napad s strasilno pistolo.

Tokrat ga je v Aucklandu napadel neznanec, ki ga je hotel poskropiti z razpršilcem za osvežitev zraka. Napadalec, ki so go prisotni slišali govoriti, da želi »odpraviti smrad monarhije«, so varnostniki v trenutku onesposobili. Princ Charles je ostal nepoškodovan in ohranil svojo že pregovorno hladnokrvnost. Po napadu je ironično izjavil: »Le kaj me še čaka?«

Napadalec, ki ga je policija takoj odvedla, je 58-letni Castislav Bracanov, Jugoslovian, ki že dalj časa živi v Novi Zelandiji in je v preteklosti že moral v zapor zaradi podobnih napadov na pripadnike monarhije na obisku v tej državi. Bracanov je znan voditelj novozelandskih radijskih oddaj in je na radiu že večkrat izrazil svoja protimonarhična in radikalna mnenja.

Pri policiji so sporočili, da bo napadalec moral pred sodisce v torek. Braniti se bo moral zaradi izgrediv, zaradi katerih pa tvega samo globo.

Princ Charles odhaja z jadrnice Tokyo (levo), ki se udeležuje regate Whitebread, le nekaj sekund preden ga je Bracan napadel s sprejem (AP)

NOVICE

»Daily Star« se zgraža, da Nemci jedo medvedke

LONDON - Nemci cenijo medvedje meso kot pravo poslastico, tako da konca vsako leto več kot 500 medvedkov na mizah sladokuscev. To je včeraj z ogorčenjem zapisal britanski dnevnik »Daily Star«, ki je odkril nezakonito trgovino z medvedki in medvedjim mesom med Nemčijo in Belgijo. »Brezvestni« trgovci kupujejo medvedke v nemških zivalskih vrtovih, jih izvozijo v Belgijo, nato pa se kot meso vrnejo v Nemčijo, kjer jih prodajo raznim restavracijam.

Zasluzek je ogromen, saj vsakega medvedjega mladica kupijo za nekaj več kot 200 mark, njegovo meso pa restavracijam prodajo za 1.600 mark. Britanski dnevnik je podrobno opisal odisejajo medvedkov, navedel je ime nemškega prekupčevalca in ime belgijskega mesarja. Zgodba se začne v ruhrskem zivalskem vrtu v Gerlsenskirchnu pri Dortmundu, kjer trgovec z živali Reiner Jobst kupi stiri medvedje mladice, jih stlaci v lesene kletke in s tovornjakom odpelje v belgijsko vasico Wortel pri Antwerpnu. Tu jih 38-letni mesar Louis Lenaerts ubije s strelom v glavo, odere in razkoska. Nato se meso vrne v Nemčijo, v frankfurtsko restavracijo Altachen, kjer porcija medvedjega mesa stane skoraj 50 mark.

Revija reklamirala »ekstazo« za rabine

TEL AVIV - Jeruzalemske in telavivske zelotske četrti so z zgražanjem odgovorile na pobudo revije za pravoverne Zide »Index«, ki je reklamirala neduhovno »ekstazo« s hostesami, pripravljenimi na vse. V redakciji »Indexa« se branijo, čes da je prišlo do pomote. Agencija »Estasi« pa je ozigosala tako hinavščino in v dnevniku »Jednot Ahronot« zapisala, da ima med svojimi najboljšimi klienti številne pravoverne Zide.

Noetova barka tretjega tisočletja

LONDON - Biologi iz sedmih evropskih držav so na zasedanju v britanskem Chestru sklenili ustanoviti banko sperme, jajcev in zarodkov redkih zivalskih vrst. V tej Noetovi barki tretjega tisočletja naj bi hranili pri temperaturi 30 stopinj pod ničlo vse zivalske vrste od najmanjše mušice do močnega bengalskega tigra, ki jim grozi izumrtje. Ta banka bo služila predvsem za to, da bi preprečili izumrtje posameznih zivalskih vrst. Biologi namreč nasprotujejo zamisli, da bi zivalske vrste, ki so že izumrle, s pomočjo njihove banke ponovno ozivili.